Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XXI, številka 5, september–oktober 2016, ISSN 1318-797X

Ljubljana

2, 3
Festival za tretje življenjsko obdobje nagradil MOL, župana Zorana Jankovića in Marjana Sedmaka

20, 21
Škodljiva zakona o pogrebni in pokopališki ter lekarniški dejavnosti

10
Sodobna družinska knjižnica Zalog v novem Poslovno-upravnem centru Zalog

38
17. Javni razpis JSS MOL za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem

LJUBLJANA
Zmagovalka 2016
ZELENA
PRESTOLNICA EVROPE
Pobuda Evropske komisije

Priznanje
Mestni občini Ljubljana in županu Zoranu Jankoviću za dolgoletno sodelovanje pri pripravi Festivala za tretje življenjsko obdobje

Fotografiji: Benjamin Kovač

Župan Zoran Janković ob prejemu priznanja.

Častni ambasador Festivala za tretje življenjsko obdobje mestni svetnik Marjan Sedmak

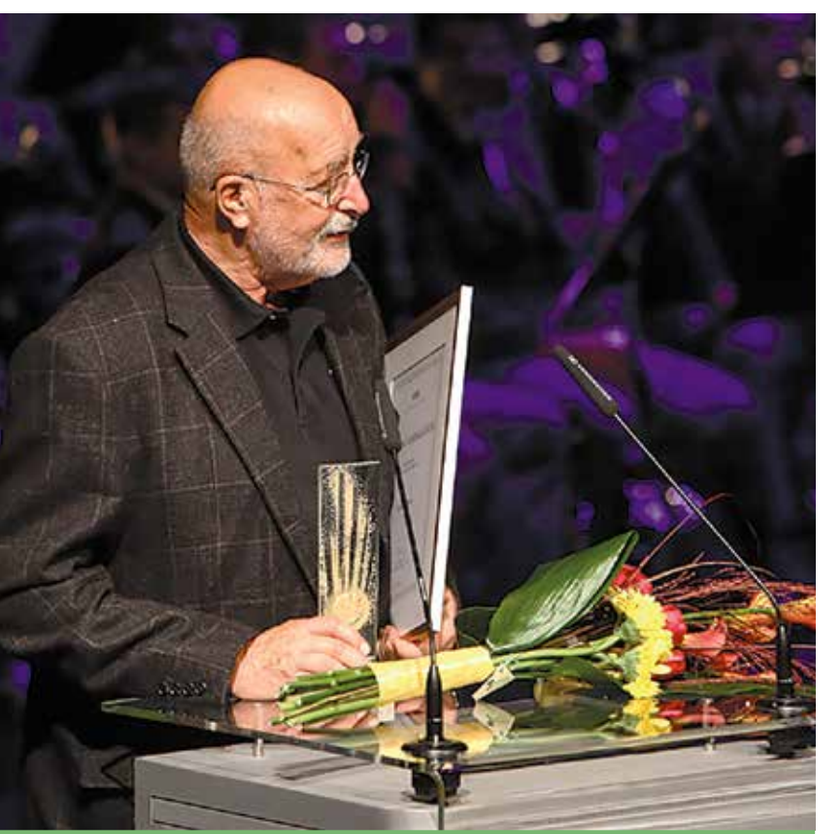

Častni ambasador Festivala za tretje življenjsko obdobje mestni svetnik Marjan Sedmak.

Priznanja festivala so podelili v okviru uvodne slovesnosti, ki je potekala 28. septembra v Cankarjevem domu. Priznanje za dolgoletno sodelovanje pri pripravi F3ŽO sta prejela Mestna občina Ljubljana in njen župan Zoran Janković. Za častnega ambasadorja letošnjega festivala pa je bil imenovan mestni svetnik Marjan Sedmak, predsednik Mestne zveze upokojencev in predsednik evropske federacije starejših *Age Platform Europe*.

V utemeljitvi priznanja je med drugim zapisano, da je »Mestna občina Ljubljana v letih, kar jo vodi župan Zoran Janković, storila veliko, da bi starejšim omogočila aktivno staranje, preprečevala njihovo izključenost in jih vključevala v mrežo socialnih odnosov, vključno s tistimi, ki povezujejo različne generacije, da bi jim omogočila nadaljevanje življenja v privajenem domačem okolju, kjer lahko še najbolj suvereno odločajo o tem, kako bodo živeli, in ne nazadnje, da bi jih spodbudila k dejavnemu staranju, k vključevanju v vse oblike družbenega dialoga in odločanja ter k občanskemu in političnemu angažiranju. Staranje v Ljubljani ni več ždenje na zapečku in čakanje na neizbežni konec. V času županovanja Zorana Jankovića je Mestna občina Ljubljana razvila verigo podpornih storitev, ki naj omogočijo, da bo takšen pristop k staranju postal del vsakdana in ki segajo od svetovalnic prek dnevnih centrov aktivnosti in pomoči na domu pa vse tja do paliativne oskrbe. Ljubljana sodi med svetovne pionirje integracije starejših v družbo, preprečevanja diskriminacije starejših ter preseganja generacijskih predsodkov in razvijanja medgeneracijskega sodelovanja. Pri tem ne gre pozabiti, da je zgled Ljubljane potegnil za seboj tudi nekatera druga slovenska okolja. Župan gospod Zoran Janković od vsega začetka močno podpira Festival za tretje življenjsko obdobje ter se zavzema za aktivno sodelovanje mestnih organizacij in ustanov v sklopu festivala ter s tem pripomore k njegovi širši uveljavitvi.«

F3ŽO je edinstvena prireditev za starejše v Sloveniji in največja tovrstna prireditev v Evropi. Ponuja vrsto izobraževalnih in kulturnih prireditev ter predstavitev. Na njem svoje programe in dejavnosti, ki jih namenja starejšim občanom, predstavlja tudi Mestna občina Ljubljana skupaj z javnimi zavodi. Letošnji program je bil eden najbogatejših doslej.

Priznanje Festivala za tretje življenjsko obdobje Mestni občini Ljubljana, županu Zoranu Jankoviću in Marjanu Sedmaku, častnemu ambasadorju F3ŽO 2
Tone Partljič: Živeli! 3
Veronika Sorokin: Trajnostni ukrepi za učinkovitejši promet v metropolitanskih regijah 4
Staša Cafuta Trček: Zdrav šolar gre v šolo s kolesom ali peš 5
Monografija o ljubljanskem potniškem prometu 6
Tamara Deu Ošlak: Nova trajnostna ukrepa LPP 7
Staša Cafuta Trček: Avtobusna postaja Ljubljana praznuje 55 let 8
Vita Kontić: Brez avtomobila je prava idila 9
Nova knjižnica MKL v Zalogu 10
Filmska srečanja ob kavi 11
Ksenja Perko: Mesto, v katerem vsak svoj zeleni prostor najde 12
Poročilo o 14. seji Mestnega sveta 14
Matevž Novak: Geološke zanimivosti Ljubljane 17
Prodaja in oddaja nepremičnin MOL v najem 18
Mag. Robert Martinčič o Zakonu o pogrebni in pokopališki dejavnosti 20
Dr. Marjan Sedej o Zakonu o lekarniški dejavnosti 21
Dr. Polonca Steinmann: Pediatrinja dr. Zdenka Ivančič Szilagyi 22
Bina Trplan: Simulacijski center ZDL 23
Veronika Sorokin: Nadaljevanje projekta Kul služba! 24
Dr. Tanja Pihlar, Staša Cafuta Trček: Mladi na sceni 25
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane 27
Lada Zei: Klub Pritličje, obvezno! 28
Staša Cafuta Trček: Zgodbe beguncev, ki živijo v Ljubljani 29
Nada Breznik: Tri ljubezni Pšenice Kovačič 30
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Urše Čuk 31
Napovednik dogodkov po četrtnih skupnostih 32
Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju 33
Četrtni razgledi 34
Rajko Jazbec: Dan odprtih vrat Gasilskega društva Ljubljana mesto 37
17. Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem 38
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani 43
Ljubljanski vestnik 44
Okoljske meritve 47
Inšpektorat MU MOL o zabojnikih na javnih površinah 48

Fotografiji na naslovnici:
Zgoraj: Mestna občina Ljubljana na Festivalu za tretje življenjsko obdobje 2016, foto: Benjamin Kovač
Spodaj: Nova knjižnica Zalog, foto: arhiv MKL

Fotografija na strani 3:
Tone Partljič ob podelitvi Prešernove nagrade 2016, foto: Saša Despot/Žurnal 24

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1. Zanj: župan Zoran Janković. Uredniški odbor: Marjan Sedmak (predsednik), Aleš Kardelj, Simona Pirnat Skeledžija, Denis Striković, Lada Zei. Odgovorna urednica in lektorica: Nada Šumi, kontakt: 041/737 863, glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Avtorica logotipa: Petra Černe Oven, Studio ID, Oblikovalska zasnova: Miljenko Licul. Naslov uredništva: Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana. Tisk: Set d.o.o., Grafična priprava: Lupa design. Naklada: 123.700 izvodov. Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ŽIVELI!

Na Festivalu za tretje življenjsko obdobje 28. septembra v Cankarjevem domu mi je organizatorka prireditve naročila, naj za konec povem »kaj vedrega o starosti«. Kljub strahu, da to ne sodi ravno tudi v uvodnik mestnega glasila, ubogam, ker so mi povedali, da je to tudi županova želja in ker ima Mestna občina Ljubljana vsako leto toliko odličnih prireditev na tem festivalu. Gospodu Jankoviću, do katerega čutim prijateljsko spoštovanje, pa se seveda nikakor ne želim izneveriti; drznem si zapisati, da so tisti, ki so se mu ob njegovi epizodi v vseslovenski državni politiki izneverili, vsi po vrsti končali kot »luzerji«. Sem namreč eden najredkejših Štajercev, ki imam Ljubljano zelo rad, v njej sem tudi služboval, tu živi hčerkina družina in moja ljuba vnukinja Urška poje prav v Cankarjevem domu Shakespearove verze Ne, ona nima žametnih oči. *In kakšen Slovenec pa si, če ne maraš svoje prestolnice, vprašam tiste rojake, ki bi na Trojanah postavljali betonski zid.*

Torej, kaj me je tistega lepega dne fasciniralo na Festivalu v Cankarjevem domu? Najprej, da so bili vsi sedeži polni in so se ljudje iz vse Slovenije počutili v glavnem mestu praznično in zaželeno. Sem kajpada sodi županova dobrodošlica z obveznim refrenom, da je Ljubljana najlepše mesto na svetu. Zato sem svoj sklepni nagovor začel z velikodušno ponudbo občana Maribora, namreč, da menjamo tri mariborske župane za enega ljubljanskega. Gospe ministrici in predstavnikom parlamenta sem zagotovil, da se nas bo prihodnje leto zbralo še več in še več, četudi nas je statistično z vidika pokojninske blagajne že zelo preveč, kar slišimo na vsakem koraku! Ob novem zakonu o tržnih pogrebnih dejavnostih si namreč nihče ne bo upal umreti, po eni strani zaradi tistih, ki nas bodo morali po novem zakonu »tržno« pokopati, in ker bi s tem gotovo prispevali k pojavu novih »mrtvaških« tajkunov, kakršne smo v času privatizacije našli na vseh področjih.

Ko so na odru delili priznanja, je ministrica Mrakova tudi še po svojem optimističnem govoru morala kar naprej dobesedno s svojega sedeža skakati na pol metra visok oder … Da se ji ne bi kaj zgodilo, je imela poleg sebe varuhinjo – gospo Vlasto Nussdorfer. Ko so napovedali predsednika ZDUS, sem najprej mislil, da bo nastopil kak igralec iz Zveze dramskih umetnikov Slovenije (ZDUS), a se je izkazalo, da gre za Zvezo društev upokojencev in pojavil se je mogočni Janez Sušnik, ki pa je prisotne lepo pozdravil, a daljši govor napovedal šele za prihodnje leto. Nisem še vedel, kaj naj sam govorim pred tako slavno publiko.

Zaradi tega, ker smo bili v Cankarjevem domu, se mi je končno zazdelo primerno povedati Cankarjevo poročilo v črtici O človeškem napuhu, ki govori o tem, kako je bilo, ko je prišel v raj pod Triglavom na obisk sam Jezus Kristus, da bi videl, ali so tod res doma srečni ljudje, kakor je po Cankarjevem mnenju napovedal že Bog. Toda Jezus je našel človeka, ki je ob cesarski cesti nemilo jokal. Hotel mu je pomagati, a jokajoči je povedal, da mu noben človek in niti Bog ne moreta pomagati … Jezusu je vzelo sapo in je vprašal, kdo vendar je, da mu niti Bog ne more pomagati. Nesrečni človek je zatulil, da je Slovenec, in tedaj se je razjokal še Jezus sam.

Dodal pa sem svojo zgodbo, saj sem slišal, da je baje lani spet prišel Jezus iz svojih rojstnih krajev pred Slovenijo, voda v Kolpi se je razdelila na dvoje kot Rdeče morje pred Izraelci. Vendar v Slovenijo vseeno ni mogel, ker ga je ustavila visoka žičnata ograja. Ko je rekel policistu, naj ga spusti v Slovenijo brez schengenskega potnega lista, saj je vendar Bog, je policist odgovoril: »Jaz pa sem zate Bog Bogova in mi smo zaprli mejo! Zate, ki si rojen v Jeruzalemu, pa sploh!« In se je Jezus namenil ob žici do meje z Madžarsko. A tam je šele videl hudiča … Kje med jokajočim in nesrečnim Slovencem in med policistom pred bodečo žico se najdemo mi starejši Slovenci, se morda moramo kdaj vprašati, dokler še imamo čas. Potem so podelili priznanja zaslužnim za Festival za tretje življenjsko obdobje in med njimi je bil seveda župan Ljubljane, ki mu je med publiko ploskala tudi mama, tast in baje celo tašča.

Med zaslužnimi nagrajenci pa mi je s svojo zahvalno besedo vzel sapo gospod Marjan Sedmak, častni ambasador Festivala, čigar tehtne zunanjepolitične analize sem nekoč prebiral na straneh Dela, tokrat pa nas je z latinskimi filozofskimi citati o starosti popeljal na akademski nivo. K sreči je kako reč prevedel, da smo mu lahko sledili, kajti šolali smo se, ko so klasične gimnazije že ukinili. Kako dobro je kdaj slišati antične misli o življenju in naši usodi, da v svojem napuhu ne pozabimo, da samo mi šele vse vemo! In potem je bil konec in premajhen Cankarjev dom in v soncu je dišalo po jeseni.

Tone Partljič

Trajnostni ukrepi za učinkovitejši promet v metropolitanskih regijah

Veronika Sorokin

Fotografije: Veronika Sorokin

Udeleženci na prvi delavnici v okviru projekta SMART – MR: »Trajnostni ukrepi za učinkovitejši promet v metropolitanskih regijah« v Veliki sejni dvorani v Mestni hiši.

Matej Gojčič, namestnik direktorice za razvoj in splošne zadeve iz RRA LUR na uvodni predstavitvi delavnice.

Pred začetkom evropskega tedna mobilnosti je v ljubljanski Mestni hiši 15. in 16. septembra 2016 potekala prva od sedmih delavnic projekta SMART – MR: »Trajnostni ukrepi za učinkovitejši promet v metropolitanskih regijah«. Glavni cilj projekta je podpreti lokalne in regionalne oblasti pri izboljšanju prometne politike in zagotavljanju trajnostnih ukrepov za dosego prožne nizkoogljične mobilnosti v metropolitanskih regijah. Delavnico sta organizirala ZRC SAZU (Geografski inštitut Antona Melika) kot vodilni partner projekta in Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR). V okviru delavnice je beseda tekla o nadvse aktualni temi – participativnem prometnem planiranju (PPP) oz. dejavnosti, ki poskuša dognati, kako vključevati javnost v načrtovanje prometa. Na mednarodnem srečanju smo lahko prisluhnili gostom iz 8 metropolitanskih regij (iz Osla, Göteborga, Helsinkov, Budimpešte, Rima, Porta, Barcelone in Ljubljane), ki so izmenjali izkušnje s področja mestnega prometa in načrtovanja mobilnosti ter predstavili svoje dobre prakse.

Dobra praksa v Ljubljani – izjemno povečanje površin za pešce in kolesarje

Prvi dan v okviru delavnice je goste nagovoril **dr. Janez Nared**, višji znanstveni sodelavec v ZRC SAZU, ki je poudaril pomen lokalnih nacionalnih politik za izboljšanje mestne prometne politike in spregovoril o pomembnosti sodelovanja z drugimi institucijami ter izmenjavi rezultatov 10 projektnih partnerjev. Uvodne besede je z gosti delila tudi **mag. Lilijana Madjar**, direktorica RRA LUR, ki je spregovorila o pomenu učinkovito notranje povezane regije kot ključnega nosilca nacionalnega ekonomskega razvoja, pridružila pa se ji je še **mag. Polona Demšar Mitrovič** z Ministrstva za infrastrukturo in prostor, ki je poudarila zlasti potrebo po vključevanju različnih institucij. V uvodnem delu srečanja je kot predsednik Sveta LUR udeležence nagovoril župan **Zoran Janković** in povedal, kako pomembno si je na tovrstnih delavnicah izmenjati dobre prakse in ne ponavljati starih napak. Poudaril je, da so bili v okviru LUR v zadnjih nekaj letih narejeni veliki koraki na poti k izboljšanju prometne politike v mestni regiji. Na račun zaprtja strogega mestnega centra za promet in zmanjšanja števila avtomobilov so se optimalno povečale infrastrukture za pešce in kolesarje. Kot je povedal župan, ni zanemarljivo, da se je po uvedbi sistema BicikeLJ, po zgledu sorodnih storitev *Citybike* v drugih evropskih mestih, število uporabnikov mestnih koles v zadnjem času zelo povečalo, kar je nadvse spodbudno.

Participativno prometno planiranje (PPP)

Rdečo nit tokratnega srečanja in delavnice – participativno prometno planiranje (PPP) je predstavil **dr. David Bole** iz ZRC SAZU, ki je povedal, da imajo glede dejavnosti PPP različni projektni partnerji različna pričakovanja in predstave. Opozoril je, da si glede vključevanja posameznikov v planiranje prometa v metropolitanskih regijah iz severnih držav predstavljajo zlasti splošno javnost, medtem ko si v državah z južnega dela Evrope v tej vlogi bolj kot ne predstavljajo mestne občine. V sklepnem delu predstavitve je poudaril, da je v samem procesu PPP vključevanje ljudi iz različnih družbenih skupin izrednega pomena in da se je pri tem potrebno spoprijeti tudi z vsakokratnimi aktualnimi izzivi.

Naslednji govorec, **Magnus Ljung**, projektni vodja in univerzitetni predavatelj na Univerzi v Göteborgu, si je zastavil zanimivo vprašanje, ali lahko pogled splošne javnosti na prometno planiranje vpliva na nadaljnje korake pri razvoju lokalne mobilne politike. Pri tem je izpostavil primer mestnega predela Backa v severnem delu Göteborga, ki kot regija s povečanim kriminalom in pogostimi konflikti pomeni svojevrstno mentalno in ekonomsko ločnico v odnosu do središča mesta. Povedal je, da so v okviru omenjene regije organizirali lokalna srečanja in javne diskusije ter dodal, da se pri PPP vselej soočamo z zelo različnimi izzivi. Sredi tako različnih perspektiv je po njegovem mnenju potrebno razumeti vse procese prometnega planiranja drugih projektnih partnerjev, zaradi česar so sodelovanje, koordinacija, izmenjava dobrih praks in upoštevanje mnenj strokovnjakov bistveni. Pri vključevanju ljudi in upoštevanju njihovega zornega kota glede PPP je nujen demokratičen in kritičen pristop, obenem pa je pri tem potrebno delovati transparentno in zdržema, da bi lahko tovrstno sodelovanje obrodilo sadove. Z vidika načrtovanja delovnih procesov je opozoril na pomen pravočasnega planiranja, ki edino lahko zagotavlja tudi pravočasno uvedbo in sprotno spremljanje potrebnih sprememb.

Vključevanje ranljivih družbenih skupin in spodbujanje projektnih partnerjev v PPP

V drugem delu srečanja prvega dne so predstavniki posameznih ustanov in organizacij spregovorili o pomembnih temah, koga vključevati v fazi načrtovanja prometne politike in s kakšnimi težavami se pri tem soočajo posamezne ranljive družbene skupine, denimo ljudje z različnimi oblikami oviranosti. **Dr. Nika Razpotnik Visković** iz ZRC SAZU je povedala, da sodelovanje s temi družbenimi skupinami, med katere bi lahko prišteli tudi starejše občane in otroke ter marginalne skupine, na področju PPP pomeni posebne vrste izziv tako za arhitekte, urbaniste kot za številne druge strokovnjake.

Na primeru Helsinkov so nato na kratko predstavili projekt *Helsinki Region Transport (HSL/HRT)*, ki poteka že od leta 2004 in si v prvi vrsti prizadeva vključevati projektne

Dr. Nika Razpotnik Visković iz ZRC SAZU je govorila o pomembnosti vključevanja vseh družbenih skupin na področje PPP.

partnerje k dialogu. Projekt vključuje tudi prostorsko načrtovanje, v okviru katerega so si zadali 4-letni načrt, kako se spoprijeti z visoko koncentracijo poselitve v mestu. V finski prestolnici namreč na 6 % površine živi kar polovica vsega mestnega prebivalstva.

O daljnosežnem projektu na področju prometnega planiranja so spregovorili še za primer Barcelone. Vanj je vključenih okoli 200 ljudi iz različnih organizacij in ustanov, mreža znanstvenikov in svetovalcev, zajema pa kar 36 mestnih občin. Povedali so, da so zaradi prilagajanja potrebam ljudi uvedli celo digitalno platformo.

Delavnica Vključevanje PPP na širšo regionalno raven

Po začetnih strokovnih predstavitvah je sledila delavnica, v okviru katere so se udeleženci razdelili v 4 delovne skupine. S praktičnimi primeri dobrih praks iz svojih držav na področju PPP so razpravljali o pozitivnih in negativnih dejavnikih načrtovanja mestnih prometnih politik in si zadali ključno vprašanje, kako PPP vključiti na širšo regionalno raven.

Nato je bila na vrsti predstavitev rezultatov in ugotovitev ter splošna diskusija, med katero so si sodelujoči izmenjali svoja mnenja in izkušnje. Večina je soglašala, da dualnost delovanja na lokalni in regionalni ravni vsekakor vpliva na rezultate načrtovanja PPP in da se je obenem potrebno zavedati, da za posamezne aktualne dileme ni le ene rešitve, temveč jih je navadno več. Poudarili so, da to še posebej velja, če govorimo o uporabnosti konkretnih rešitev v večjih mestih. S stališči regionalnega delovanja je potrebno sproti in pravočasno seznanjati vse prebivalce.

Po mnenju številnih udeležencev je pri načrtovanju PPP ključnega pomena vzpostavitev transparentnega sistema, ki bi med ljudmi zbujal zaupanje, kajti vse prevečkrat se zaradi močnega vpliva medijev in pristranskosti ne upošteva širšega vidika, kar vodi k omejenim in enostranskim zaključkom. Dodali so, da je razdelitev vpliva in moči na področju odločanja o mestnih prometnih politikah pogosto odvisna tudi od velikosti in vplivnosti regije. V toku razprave so še ugotovili, da v sam proces PPP nikoli ni mogoče vključiti vseh organizacij in ustanov ter da je na strani strokovnjakov, da odločajo o legitimnosti sodelovanja konkretnih projektnih partnerjev. Opozorili so še na problematiko izključenosti vedno istih skupin ljudi (otrok, invalidov, posameznikov, ki jih področje ne zanima, in drugih marginalnih skupin), ki niti nimajo svojih predstavnikov. Udeleženci so se strinjali, da je za to, da bi jih motivirali k sodelovanju, potrebno poznati tudi njihova stališča.

Zdrav šolar gre v šolo s kolesom ali peš

Medresorski posvet Peš v šolo

Staša Cafuta Trček

Priložnost za vsakodnevno gibanje prinaša tudi pot v šolo, ki pa v mnogih primerih ni dovolj aktivna, saj mlajše osnovnošolce v šolo pogosto še vedno pripeljejo starši z avtomobilom. To ni dobro niti za okolje niti za zdravje otrok, predvsem pa ne razvija zdravih življenjskih navad. Konec septembra je potekal v Klubskem salonu Maxija na to temo posvet v okviru projekta Zdrav šolar, kjer so se srečali strokovnjaki iz različnih ustanov s skupno vizijo, da bi otroci živeli bolj zdravo in se čim bolj približali smernicam Svetovne zdravstvene organizacije, po katerih naj bi se zmerno do intenzivno gibali vsaj eno uro na dan. Predstavljena so bila priporočila za izvajanje Pešbusa in Bicivlaka.

Lanski spremljani poti v šolo na OŠ Koseze in OŠ Majde Vrhovnik

Uvodoma so organizatorji predstavili projekt ter aktivnosti, ki so jih izvedli v preteklem šolskem letu. Na začetku maja so na OŠ Koseze zaključili projekt spremljanih poti v šolo v okviru programa Zdrav šolar. Novinarji, ki smo se že takrat udeležili dogodka, smo se prepričali, da sta Pešbus in Bicivlak zabavni, varni, predvsem pa zdravi poti v šolo, saj se skupina otrok odpravi v šolo peš ali s kolesi in s spremljevalci. Cilj akcije je, da bi otroci vsak dan naredili nekaj za svoje zdravje in postali bolj samostojni, koristi pa so tudi za okolje in starše, ki zjutraj niso več obremenjeni z razvažanjem in gnečo na cestah. Učenci OŠ Koseze in OŠ Majde Vrhovnik so se za dva tedna lahko pridružili dvema skupinama: Pešbusu, s katerim so se v šolo odpravili peš po skrbno začrtanih poteh in stalnem urniku, ali Bicivlaku, s katerim so pot do šole prekolesarili. Obe obliki zdrave poti v šolo sta del programa Zdrav šolar, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje RS, izvaja pa ga več organizacij pod vodstvom Inštituta za politike prostora – IPoP.

Telo je prilagojeno gibanju, ne vožnji od vrat do vrat

Na okrogli mizi z razpravo o pomenu aktivne poti v šolo, ki je sledila v okviru posveta ter jo je vodil Marko Peterlin, so sodelujoči Igor Velov z Agencije za varnost prometa, Gregor Mohorčič z Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS, Mojca Gobec z Ministrstva za zdravje, Polona Demšar Mitrovič z Ministrstva za infrastrukturo RS, Nejc Koradin z Ministrstva za okolje in prostor RS in Mojca Bevc, nacionalna koordinatorka Slovenske mreže zdravih šol, soglasno pozdravili projekt in se strinjali, da je tovrstne prakse vredno podpreti. Kot je povedala Mojca Gobec, je telo namenjeno gibanju, ne vožnji od vrat do vrat. Zato še posebej pozdravlja projekte, ki so na prvi pogled majhni, a izjemno dragoceni za zdravje.

Ne samo zdravje, tudi večja samostojnost otrok

Podobni projekti, kot sta Pešbus in Bicivlak, so v tujini že široko razširjeni, izvajalci pri nas pa upajo, da bo uspešnemu poskusu sledila dolgoročna uvedba na čim več slovenskih šolah. Koordinatorka za izvedbo na OŠ Koseze, učiteljica Andreja Duh Uhelj, s katero smo se pogovarjali meseca maja, je povedala, da so vključeni otroci navdušeno prihajali na Pešbus in Bicivlak, saj je pot v šolo na tak način izjemno zabavna. »Starši so razbremenjeni prevozne rutine, družinska jutra so veliko bolj umirjena. Neformalno druženje med učiteljem in učenci pa dodatno prispeva k pristnejšemu odnosu,« je strnila vtise ter dejala, da so ukinili tudi en šolski avtobus, saj želijo, da otroci postanejo bolj samostojni, tako da uporabljajo javni prevoz ali pa prihajajo s kolesom ali peš.

Sodelovanje med šolo, učenci, starši in prostovoljci

Na vprašanje, kako pravzaprav potekata akciji Pešbus in Bicivlak, so organizatorji odgovorili, da se koncept izvedbe prilagaja potrebam in okoliščinam sodelujočih osnovnih šol. Organizatorji pripravijo načrt poti in postaj ter natančen urnik poti do šole glede na število in strukturo ter geografsko razpršenost udeleženih otrok. Na OŠ Koseze so se v dveh tednih otroci na pot podajali ob 8:00 peš ali ob 7:45 s kolesom. V četrt ure so najbolj oddaljeni prehodili 1,2 kilometra ali v pol ure prekolesarili skoraj 4 kilometre. Skupine učencev so spremljali prostovoljci društva Focus in Ljubljanske kolesarske mreže ter posamezni starši prostovoljci.

V sklepnih besedah so se sogovorniki strinjali, da je Pešbus in Bicivlak vredno podpreti, tako kot tudi druge sorodne aktivnosti, da pa mora biti podpora sistematična in trajna, s skrbnim spremljanjem učinkov na daljši rok. Kot je poudarila Mojca Gobec, lahko pri tovrstnih aktivnostih upamo na učinek snežene kepe, saj so pozitivne posledice aktivnosti mnogostranske.

Vtisi sodelujočih šolarjev

Jon: Lepo mi je in dobro zaradi druženja, pa tudi »športam« pred poukom.

Bor: Vesel sem, da sem del tega projekta in vzor tudi drugim učencem in njihovim staršem.

Eva: Fino se mi zdi, saj se s prijateljico že pred poukom družim in pogovarjam.

Ana: Uživam s skupinskem druženju na poti v šolo in domov. Tudi, ko je padal dež, se mi je zdelo zanimivo.

Cesta ni cesti enaka – monografija o Ljubljanskem potniškem prometu

Foto: Nik Rovan

Ob praznovanju mestnega praznika dneva miru je bilo 7. maja letos na ogled 30 novih avtobusov na hibridni pogon Ljubljanskega potniškega prometa.

6. septembra je bila v Rdeči dvorani Mestne hiše očarljiva predstavitev dokumentarno-literarne monografije *Cesta ni cesti* enaka avtorice Marinke Fritz Kunc, ki sta se je udeležila tudi minister za kulturo Anton Peršak in župan Zoran Janković, oba tudi uvodničarja h knjigi. Posebna dragocenost knjige, ki je izšla v znamenju 115-letnice podjetja LPP in evropskega tedna mobilnosti 2016, so številna pričevanja nekdanjih in sedanjih sodelavcev, s katerimi se je avtorica kot izkušena novinarka pogovarjala in tako bralcu dala iz prve roke doživeti ves spekter težkih delovnih razmer na začetku delovanja mestne železnice, nizkih dohodkov voznikov in nenehnih sindikalnih bojev, bremena izrivanja prejšnjih poklicev stolonošev in kočijažev, nerazumnih upravnih odločitev pozneje dobro stoječega podjetja, pa sedanjega ambicioznega posodabljanja voznega parka, tehničnih storitev v delavnicah LPP do vse višje kulture voznikov v odnosu do potnikov, ob vsem tem pa neizmerne pripadnosti zaposlenih svojemu poklicu, zvestobe podjetju in ljubezni do Ljubljane. Vse to je dal pristno doživeti tudi pevski zbor podjetja, ko je z nostalgičnim ponosom soustvaril kulturni dogodek na predstavitvi. Avtorico smo povprašali, kako je knjiga nastajala in kako poslej doživlja podjetje, s katerim se je kar nekaj časa srečevala ob pisanju, in Ljubljano z njim.

Napisali ste nenavadno knjigo *Cesta ni cesti enaka*, ki jo je v evropskem tednu mobilnosti in ob svoji 115-letnici izdalo Javno podjetje Ljubljanski potniški promet kar v 3000 izvodih. Ker to ni prva monografija o tem podjetju in se je s tehnološkega stališča vanj temeljito poglobil poznavalec tehniške dediščine Tadej Brate, nam povejte, od kod impulz, da se kot novinarka in pisateljica lotite te teme?

Šlo je predvsem za moj čustven preblisk o rudniški električni lokomotivi, ki jo je moj oče leta 1953 skonstruiral iz odpadlih elektromotorjev reških tramvajev. O njenem globljem in trajnem pomenu v slovenski strojegradnji me je strokovno poučil šele dr. Tadej Brate, ki sem ga osebno spoznala, ko sem že začela z zbiranjem podatkov za literarno-dokumentarno monografijo *Cesta ni cesti enaka*. Dr. Brate je mednarodna avtoriteta na področju ustroja in razvoja cestnega in železniškega prometa, zato nisem niti pomislila, da bi skozi njegova dela ponovno odkrivala Ameriko, ampak je bil moj namen izvirno in s svojimi očmi predstaviti pogled na ljubljanski potniški promet skozi čas.

Kako ste vstopili v začetek pisanja? Ste najprej prebirali vire ali ste se s svojo zamislijo najprej napovedali pri direktorju Petru Horvatu in skupaj z njim pripravili načrt za knjigo?

Z direktorjem Ljubljanskega potniškega prometa Petrom Horvatom sva se spoznala ob koncu leta 2014, ko sem se k njemu napovedala zaradi zame usodnega sunkovitega zaviranja voznika mestnega avtobusa pred nepredvideno oviro na cesti. Lahko bi rekla, da je bil prav ta dogodek povod, da je prišlo do knjige, kajti najin pogovor je nanesel tudi na njihovo skorajšnjo 115-letnico obstoja, ob čemer sem dobila zamisel, da bi ta praznik, 6. september 2016, obeležili z izidom literarno-dokumentarne knjige o zgodovini LPP. Vodstvo podjetja se je dejansko odločilo zanjo, objavilo razpis, na katerega sem se s svojim vsebinskim konceptom prijavila. Šlo je za zahteven in izpostavljen literarni projekt tako znotraj podjetja kot navzven. V prvi vrsti pa so mi bili bistveni ljudje, ki stojijo za tem. Pri razumevanju ogromne razvejanosti in prepletenosti različnih dejavnosti Ljubljanskega potniškega prometa, pri pogovorih z ljudmi in zbiranju dokumentarnega gradiva so mi veliko pomagale izkušnje novinarke, literarni zamah pa sem morala prilagoditi specifičnosti teme.

Ste se o monografiji pogovarjali tudi z županom Zoranom Jankovićem, o katerem ste pred leti napisali knjigo? Kako zdaj, ko ste se od znotraj razgledali po delu in razmerah v Ljubljanskem potniškem prometu, vidite delo župana in njegove ekipe za Ljubljano, še posebej v pogledu urejanja prometa, ki je najobčutljivejše področje vsakega večjega mesta?

Ko sem županu Zoranu Jankoviću povedala, da pišem literarno-dokumentarno zgodbo o zgodovini LPP, mi je zaupal, da bo to dobra knjiga in da jo bo z veseljem prebral. Bil je pripravljen pogledati in dopolniti tisti del v knjigi, kjer omenjam Mestno občino Ljubljana. Poleg ministra za kulturo Antona Peršaka se je odzval na prošnjo, da je napisal spremne besede h knjigi. Ob pozornejšem spremljanju prometne politike Mestne občine Ljubljana z zaporo mestnega središča za promet, projektom BicikeLJ in drugimi ukrepi, ki vračajo mesto ljudem in jim omogočajo druženje v prelepi mestni dnevni sobi, posodabljanju Ljubljanskega potniškega prometa in kozmopolitskem urejanju glavnih cest, povsod čutimo županovo skrbno roko. S pomočjo mestnega urbanista podžupana prof. Janeza Koželja in drugih strokovnih sodelavcev velike mestne družine je ustvaril urejeno zeleno evropsko prestolnico, ki jo navdušeno oblegajo obiskovalci z vsega sveta in jo obsipajo z uglednimi nagradami mednarodni strokovnjaki.

Foto: Miha Fras

Avtorica dokumentarno-literarne monografije Cesta ni cesti enaka. Ljubljanski potniški promet skozi čas je novinarka in pisateljica Marinka Fritz Kunc.

Za bralca so posebej dragocena osebna pričevanja nekdanjih in sedanjih sodelavcev podjetja. Koliko je bilo teh srečanj, kako so vas osebno obogatila in kakšna sporočila prinašajo prebivalcem našega mesta? Se vas je kakšen dogodek ali stik v času priprave knjige posebej dotaknil?

Učinkovitost zgodb v knjigi izhaja iz pripravljenosti ljudi, ki so dovolili, da jih smem objaviti v knjigi, vendar je iz vseh različic zgodb in različnih zornih kotov mogoče sestaviti celoten mozaik izkušenj v zgodovini in sedanjosti Ljubljanskega potniškega prometa. Sama sem ob nastajanju knjige prav od ljudi pridobila veliko znanja in modrosti. Vedno mi bo ostalo v spominu srečanje z Jožetom Mehletom, katerega spomini segajo še v obdobje Splošne maloželezniške družbe, kamor se je komaj trinajstleten prišel izučit za strojnega ključavničarja. Čeprav je pred leti oslepel, je ohranil iskrivost in izjemen optimizem, na pogovor pa ga je pripeljal priljubljen vodja delavnic Franc Zrim, ki žal ni dočakal izida te knjige, ki mi jo je bil s svojimi izkušnjami pripravljen v veliki meri obogatiti. K sreči zapis pogovora ostaja trajen spomin nanj.

Vse prizadevanje Ljubljanskega potniškega prometa in Mestne občine kot celote je usmerjeno v t. i. trajnostno, sonaravno premikanje po mestu – peš, s kolesom ali z avtobusi na okolju prijazen pogon. Ste v času pisanja tudi samo posvojili ta način premagovanja mestnih razdalj kot del svojega življenjskega sloga?

Ker rada hodim peš in ne prenesem utesnjenosti, v oddaljene predele Ljubljane pa sem se peljala s svojim avtom, se do nedavnega nisem veliko vozila z mestnim avtobusom. A čeprav sem na eni od prvih voženj z njim doživela usodno izkušnjo, se sedaj vsakodnevno vozim z mestnim avtobusom. Ker sem se ob pisanju knjige veliko pogovarjala tudi z vozniki in spoznavala njihovo naporno ter odgovorno delo, jim zaupam, pri tem pa kot potnica tudi sama poskrbim za svojo varnost.

Fotografije: arhiv LPP

Monografija Cesta ni cesti enaka je opremljena z bogatim slikovnim gradivom iz vseh obdobij 115-letne zgodovine tega uglednega javnega podjetja, ki ob trajnostni prometni politiki z modernizacijo voznega parka in ozaveščevalnimi dogodki ponovno pridobiva na veljavi in številu potnikov.

Nova trajnostna ukrepa LPP

Tamara Deu Ošlak

Foto: Tamara Deu Ošlak

Septembra je LPP začel testno uvajati prevoz na klic z električnimi vozili EURBAN in uvedbo storitve, ki intermodalnost spodbujajo z vključevanjem uporabe koles v javni prevoz.

V okviru letošnjega Evropskega tedna mobilnosti in v znamenju Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016 je Ljubljanski potniški promet sprejel dva trajnostna ukrepa, ki bosta še dodatno prispevala k bolj zdravemu okolju in izboljšanju kakovosti zraka. S septembrom LPP testno uvaja prevoz na klic z električnimi vozili EURBAN in uvaja storitve, ki intermodalnost spodbujajo z vključevanjem uporabe koles v javni prevoz. V povezavi z medkrajevnimi linijami LPP predstavlja prikolico za prevoz 20 koles, do konca leta pa uvaja tudi prevoz koles na nekaterih medkrajevnih linijah. Poleg trajnih ukrepov in številnih aktivnosti, ki jih Ljubljanski potniški promet izvaja v mesecu trajnostne mobilnosti in kakovosti zraka, je 22. septembra 2016, na dan brez avtomobila, LPP vsem potnikom na mestnih linijah omogočil brezplačen prevoz.

Prevoz na klic E**URBAN** je poslej del ponudbe javnega potniškega prometa. **Storitev se izvaja zgolj z električnimi vozili,** zato je poleg dviga kakovosti storitve za uporabnike storitev dobrodošla tudi z okoljskega vidika, saj gre za prevoze brez škodljivih izpustov. Storitev EURBAN se izvajala na dva načina: ● po predhodno objavljenem voznem redu in ● po prilagodljivem voznem redu.

Uporaba storitve **po predhodno objavljenem voznem redu** poteka na način avtobusnega potniškega prometa. Potniki vstopajo in izstopajo v vozila na rednih avtobusnih linijah in na avtobusnih postajališčih, s to razliko, da morajo uporabo storitve naročiti vnaprej. Storitev je namenjena izvajanju na območjih, kjer avtobusi vozijo redkeje ali pa se pojavlja manjše število potnikov ob določenih dnevih ali urah v dnevu. Na voznem redu posamezne linije bodo označeni termini, ko bo mogoče naročiti storitev E**URBAN**. Med vožnjo so ob postankih dovoljeni vstopi drugih potnikov. Število potnikov v električnem vozilu je omejeno s številom registriranih potniških mest.

Uporabo storitve prevoz na klic E**URBAN** je potrebno vnaprej napovedati najmanj dve uri prej. Prevoz na klic E**URBAN** kot del ponudbe javnega potniškega prometa nadzira dežurni prometnik, ki nadzira izvajanje javnega avtobusnega prometa. Telefonska številka, na kateri uporabniki lahko naročimo prevoz, je 051/ 240 240 ali 01/ 58 22 555, potrebo po storitvi pa lahko sporočimo tudi na e-naslov eurban@lpp.si. Ob najavi potrebe za prevoz mora uporabnik sporočiti vstopno postajo in termin.

Prva linija, kjer je storitev testno uvedena, je linija 26 (Tuji Grm–Mali Lipoglav). Na podlagi spremljanja odzivov potnikov se bo LPP odločil o vključevanju ostalih linij v storitev E**URBAN**. Osnovno storitev bodo potniki plačali po ceniku mestnega potniškega prometa. Plačilo za potovanje bo mogoče z urbano ali mobilnim telefonom.

V nadaljevanju LPP načrtuje prevoz na klic **po prilagodljivem voznem redu.** V primeru, da bo prevoz izveden zunaj objavljenega voznega reda po prilagodljivem voznem redu zaradi potrebe potnika, bo prevoz izveden samo za naročnika. Dodatni potnik je v tem primeru mogoč s soglasjem naročnika. Cenik za to storitev, ki bo del javne gospodarske službe in bo predvidoma vseboval enotno ceno za celotno območje MOL, bo predlagan v sprejem Mestnemu svetu Mestne občine Ljubljana. Storitev se bo začela izvajati po sprejemu cenika.

V znamenju trajnostnega izletništva na potniških linijah Ljubljanski potniški promet letos sprejema tudi ukrepe za izboljšanje mobilnosti kolesarjev na medkrajevnih in integriranih linijah LPP. Aktivnost *S kolesom na bus* se je začela že pred časom, ko je Ljubljanski potniški promet uvedel možnost prevoza zložljivih koles na mestnih linijah v mreži LPP. Letos LPP uvaja uporabo prikolice za prevoz 20 koles, ki bo namenjena prevozu organiziranih skupin kolesarjev v povezavi z avtobusnim prevozom.

Do konca leta bo Ljubljanski potniški promet opremil avtobuse na petih izbranih medkrajevnih linijah z držali za kolesa. Potniki s kolesom bodo lahko vstopali in izstopali na avtobuse LPP na linijah 3G, 48, 51, 56 in 60.

Postajališča, na katerih bodo potniki v prihodnje lahko vstopali in izstopali s kolesom

3G Ljubljana - Grosuplje (enako v nasprotni smeri)
Bežigrad, Železna cesta
Spodnji Rudnik, Semenarna
Škofljica, Žaga
Šmarje
Grosuplje

48 Ljubljana–Logatec–Kalce–Grčarevec
(enako v nasprotni smeri)
Ljubljana, Avtobusna postaja
Brezovica pri Ljubljani
Vrhnika
Logatec, Krpan
Kalce/Logatec
Grčarevec

51 Ljubljana–Polhov Gradec–Črni Vrh
(enako v nasprotni smeri)
Ljubljana, Avtobusna postaja
Dolgi most, Gruda
Dobrova
Log pri Polhovem Gradcu
Polhov Gradec
Črni Vrh

56 Ljubljana–Šentjošt (enako v nasprotni smeri)
Ljubljana, Avtobusna postaja
Dolgi most, Gruda
Dobrova
Horjul
Šentjošt

Avtobusna postaja Ljubljana praznuje 55 let

Staša Cafuta Trček

Foto: Staša Cafuta Trček

Zakaj pa ne bi odšli na obisk, izlet (spet) z avtobusom rednih linij? Avtobusno potovanje je lepo doživetje. Na njem se lahko brezskrbno posvetimo svojim bližnjim, komuniciramo prek elektronske naprave in si odpočijemo. Vabljeni, da si ogledate vozni red www.ap-ljubljana.si, ali pa pokličite na telefonsko številko 1991, kjer dobite informacijo o za nas najbolj optimalnem prevozu ali paketu, akciji, uredijo pa še rezervacijo.

Letošnjega julija je minilo 55 let, odkar so leta 1961 odprli na Trgu OF poslopje nove ljubljanske avtobusne postaje. Čeprav je že od samega začetka miniaturna, zadnja desetletja pa kar kliče po novi zgradbi, je v pol stoletja ostala živahna in zelo frekventna. Danes je vsak dan na njej po voznem redu tisoč prihodov in odhodov. Razcvet turizma, ki ga doživlja Ljubljana, pa prinaša še več možnosti, da avtobusna postaja povezuje naše mesto z mnogimi mesti po Evropi z več avtobusnimi ponudniki in vedno več linijami.

Neprimerljiva po velikosti, a na ravni velikih

»Kljub temu, da je naša postaja zelo majhna v primerjavi z drugimi v evropskih prestolnicah, smo naše storitve zadržali na ravni velikih avtobusnih postaj,« pove Vojko Anzeljc, vodja prometno-komercialne službe Avtobusne postaje Ljubljana (v nad. AP Ljubljana) in dodaja, da jim to priznavajo tudi partnerji. Temu ne botrujejo samo 55-letne izkušnje, ki imajo sicer veliko vrednost, temveč predvsem sposobnost hitrih in strokovnih odzivov in izzivov časa, vzajemno partnerstvo s prevozniki, predvsem pa prijazna in takojšnja pomoč potnikom, ki jo ti potrebujejo in dobijo ne glede na to, s katerim prevoznikom potujejo.

Desetodstotna rast potnikov v primerjavi z lanskim letom

Avtobusni linijski promet zadnjih šest let doživlja rast tudi z opaznim dvigovanjem standardov prevozov, s kakovostnimi avtobusi (klima, priključki za polnjenje elektronskih naprav, WiFi, večji razmiki med sedeži), povečuje se število mednarodnih linij, predvsem povezljivost do drugih vrst javnega prevoza (do letališč, pristanišč, železniških postaj). Priča smo vstopu novih prevoznikov in njihovemu povezovanju ter gibljivim cenam. Tako je bilo v letošnji poletni sezoni do konca avgusta spet zabeleženo desetodstotno povečanje števila potnikov v primerjavi z lanskim letom.

Ljubljana povezana z 19 evropskimi državami

Ljubljana postaja tako pomembno avtobusno vozlišče, kot so Zagreb, München, Dunaj, Trst, Milano. Danes skozi naše mesto, ki ima izjemno geostrateško lego, vozijo avtobusi do več kot 10.000 postajališč v Sloveniji in v 19 evropskih držav. Preverili smo nekatere linije in cene. Do Münchna se zapeljemo z modernimi avtobusi in izbiramo med enim od 17 odhodov dnevno, s trenutno fiksno ceno izbranega prevoznika 17 evrov (8. 9. 2016), ali pa v Trst, dosegljiv že za 5 evrov, do katerega avtobusna postaja ponuja 11 odhodov, v Benetke tudi petkrat dnevno, kjer nas vozovnica stane 17 evrov.

In kdo so potniki?

V poletni sezoni še vedno prevladujejo mlajši popotniki, predvsem iz tujine, vendar z avtobusi potuje občutno vedno več ljudi vseh starostnih skupin. Ker je Ljubljana na evropskem zemljevidu mesto, ki si ga je obvezno treba ogledati (v globalni turistični industriji *t. i. »must see«),* je uporaba avtobusnih storitev postala zelo priročna izbira za ljudi, ki potujejo brez avtomobila.

Avtobusna postaja Ljubljana trenutno promovira ljubljanski Botanični vrt in obisk Narodnega muzeja Slovenije

Po besedah Vojka Anzeljca imata AP Ljubljana in TIC/STIC Ljubljana o voznih redih in cenah v Sloveniji redne in dobre izmenjave informacij ter utečeno sodelovanje. Konkretno Avtobusna postaja trenutno promovira ljubljanski Botanični vrt in obisk Narodnega muzeja Slovenije. To sodi v ponudbo privlačnih paketov »vozovnica +«, kjer potnik lahko kupi poleg vozovnice še vstopnico in s tem prihrani tako denar kot čas. S tem paketom je najugodnejši ogled na Bledu – blejskega otoka, gradu in adrenalinskih doživetij, Postojnske jame, radovljiškega in kranjskega muzeja, pa Muzeja podvodnih dejavnosti v Piranu in degustacije vin v Kopru.

Ali ste vedeli, da 1 avtobus lahko nadomesti do 30 avtomobilov?

Po besedah sobesednika je avtobusni prevoz ugoden, varen, udoben in okolju prijazen. Skupaj z evropskim gibanjem *Smart Move* si v AP Ljubljana prizadevajo za širitev tovrstne kulture potovanja, ki z racionalnejšim načinom življenja postaja vedno bolj praktična. Aktivno delujejo v Vseevropskem združenju avtobusnih postaj APC, predvsem z izmenjavo dobrih praks in smernic.

Sladke nagrade za »prima fante«, voznike mestnih kavalirjev

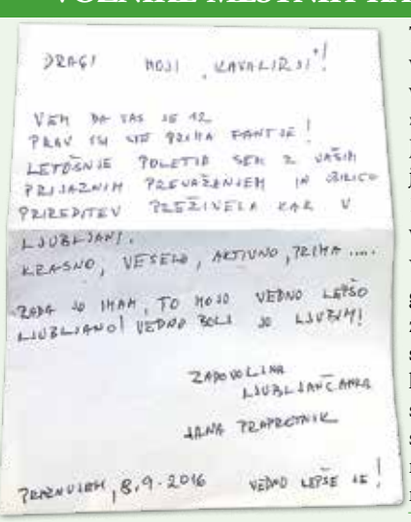
DRAGI MOJI KAVALIRJI!

VEM DA VAS JE 12.
PRAV SU VIS PRIMA FANTJE!
LETOŠNJE POLETJE SEM Z VAŠIM
PRIJAZNIM PREVAŽANJEM IN ŠIRICO
PRIREDITEV PREŽIVELA KAR V
LJUBLJANI.
KRASNO, VESELO, AKTIVNO, PRIMA ....
ZDAJ JO IMAM, TO MOJO VEDNO LEPŠO
LJUBLJANO! VEDNO BOLJ JO LJUBIM!

ZADOVOLNA
LJUBLJANČANKA
JANA PRAPROTNIK

PRAPROTNIK, 8.9.2016 VEDNO LEPŠE JE!

Tako ljubeznivo pismo je ustrežljivim, vedno na pomoč pripravljenim voznikom mestnih kavalirjev poslala »zadovoljna Ljubljančanka« gospa Jana Praprotnik. Prijazne besede je pospremila s sladkimi priznanji, 12 čokoladami različnih okusov, za vsakega »fanta« posebej.

Voznikom kavalirjev iskreno čestitamo, gospo Jano Praprotnik pa razglašamo za **ambasadorko prijaznosti slovenske prestolnice Ljubljane** – s hvaležnostjo za izkazovanje kulture spoštovanja do vsega dobrega, s čimer se Ljubljana preraja v najlepše mesto na našem delu sveta in v svojih prebivalcih neti optimizem in dobro voljo.

Detektiv in zmaj gledališča LPP

Foto: Benjamin Kovač

Predstava LPP Detektiv in zmaj je razveselila mlade gledalce pred Mestno hišo.

Kot poklon Ljubljani – zeleni prestolnici Evrope 2016 je Ljubljanski potniški promet s svojim **Gledališčem LPP v mestu** v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana in Turizmom Ljubljana za osnovne in srednje šole pripravil brezplačno predstavo ***Detektiv in zmaj***, ki se tematsko dotika onesnaževanja okolja in priporočilom, kako se tej nevšečnosti izogniti. Predstava želi mlade gledalce na humoren in iskriv način poučiti o nujnosti uporabe okolju prijaznih načinov mobilnosti za zeleno prihodnost ter jih povabiti v svet javnega potniškega prometa. V predstavi nastopajo člani Gledališča LPP v mestu, voznica in vozniki LPP, Maja **Sedej Prosenc, Zlato Iskra, Brane Iskra** in **Edin Makić,** režiral jo je priljubljeni režiser, igralec in likovni kritik **Niko Goršič**, kostume je izdelala zunanja sodelavka Lutkovnega gledališča Ljubljana scenografka **Barbara Stupica**, avtorica besedila je pisateljica **Tamara Deu Ošlak**, vodja Službe za odnose z javnostmi LPP. Predstava je namenjena otrokom do 11. leta starosti.

Detektiv in zmaj je bil premiero uprizorjen 9. septembra 2016 na infotočki zelene prestolnice Evrope Točka.Zate. pred Mestno hišo. Člani Gledališča LPP v mestu bodo predstavo do konca leta 2016 brezplačno odigrali tudi na štiridesetih ljubljanskih osnovnih šolah v želji, da učencem čim bolj približajo javni potniški promet in prednosti uporabe javnega prevoza.

Brez avtomobila je prava idila

Vita Kontić

Foto: arhiv ČS Bežigrad

Četrtne skupnosti kot ambasadorke Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016 z različnimi dogodki sodelujejo skozi vse leto, posebej pa so se izkazale na letošnji dan brez avtomobila 22. september, ko so na področjih po lastnem izboru zaprle po eno ulico. Na zaprtih ulicah so ta dan pripravile kar 60 dejavnosti. Predsednica Odbora za načrtovanje in izvedbo Evropskega tedna mobilnosti MOL podžupanja Jelka Žekar vsem izreka iskreno zahvalo!

Že celih petnajst let se v Mestni občini Ljubljana trudimo prikazati, da je javni prostor lepši, čistejši, prijaznejši in uporabnejši, če na njem ni pločevine. Na začetku smo bili nekoliko plašni, novosti smo uvajali previdno, da le ne bi prehitro razburili občanov in obiskovalcev. Vsak 22. september, ki se pod imenom »dan brez avtomobila« v največji evropski kampanji za trajnostno mobilnost – evropskem tednu mobilnosti – šteje za vrhunec, smo zaprli po eno cesto v Ljubljani, da preverimo, kako omejitev motornega prometa deluje v praksi. Ta dan namreč mesta, ki sodelujemo pri spodbujanju hoje, kolesarjenja, uporabe javnega prevoza in vozil na okolju prijazen pogon, še posebej poudarjamo, čemu lahko namesto avtomobilom namenimo dragoceni javni prostor. Tako smo sporočila o tem, da lahko prej prometne površine vsaj za en dan namenimo igri, delavnicam, učenju, ustvarjanju, plesu in petju, sproščujočim sprehodom in vsesplošnemu uživanju, ovijali v rime »Od gneče do sreče!«, »Od pločevine do miline!« in podobno, letošnji dan brez avtomobila pa lahko povzamemo v verzu »Brez avtomobila je prava idila!« To idilo so tokrat soustvarjale prav vse četrtne skupnosti v MOL, saj smo takšno vzdušje prikazali ne zgolj na eni, temveč na kar 17 cestah ali ulicah v Ljubljani, v vsaki četrtni skupnosti po eno.

Ne samo, da so bile četrtne skupnosti pripravljene izkazati podporo našim prizadevanjem za še boljšo kakovost življenja, ampak so na območjih, ki so jih same izbrale za »območje brez avtomobila«, 22. septembra pripravile izredno pester program. Čeprav smo skupaj s sodelavci mestne uprave, javnih podjetij in zavodov, z osnovnimi šolami in vrtci ter številnimi drugimi organizacijami izvedli kar 43 dogodkov po dnevih, 9 celotedenskih dejavnosti in 13 trajnih ukrepov (podrobneje na www.ljubljana.si/etm), je treba poudariti, da je v četrtnih skupnostih na ta dan na za motorni promet zaprtih območjih potekalo skupno več kot 60 dejavnosti. »Sodelovanje četrtnih skupnosti je bilo izjemno! Ponosni smo, da so povsod po Ljubljani pripravili tako bogat program in s tem širili sporočilo, da vsi skupaj tvorimo in skrbimo za naše čisto, zeleno, varno, prijazno mesto in da smo vsi odgovorni zanj. Čeprav četrtne skupnosti kot ambasadorke Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016 z različnimi dogodki sodelujejo skozi vse leto, so se tokrat še posebej izkazale in jim zato namenjamo iskreno zahvalo,« je poudarila podžupanja Jelka Žekar, predsednica Odbora za načrtovanje in izvedbo Evropskega tedna mobilnosti MOL, ki je obenem izrazila upanje, da so tudi sami občani in obiskovalci prepoznali našo dobro namero. »To, da smo za en dan na izbranih območjih omejili dostop za motorni promet, je dejanski prikaz, da je lahko okolica brez pločevine bolj prijazna in za tamkajšnje stanovalce bolj vključujoča,« je dodala.

Na teh ulicah so namreč potekale različne dejavnosti v duhu »sosed sosedu«: ponekod so otroci ustvarjali in risali s kredo, se igrali, telovadili in bili drugače športno aktivni, se preizkušali na spretnostnih poligonih in urili možgane pri reševanju ugank ter brali, drugod so se učili o prometu in delu reševalnih služb, ugotavljali, kako lahko poskrbijo za svoje zdravje in dobro počutje, med sprehodom, tekom, kolesarjenjem in rolanjem odkrivali okolico, na drugem koncu mesta pa so okušali lokalne dobrote, plesali in peli. Praktično povsod so se predstavljala lokalna društva, ponudniki različnih dejavnosti, storitev in izdelkov, tako da so se lahko prebivalci kot tudi obiskovalci pridružili in drugače kot sicer uporabljali te površine. Zanimivo je bilo opazovati veselje otrok, ko so se na primer s posebnim navdušenjem »nagnetli« v kabino gasilskega tovornjaka prostovoljnega gasilskega društva – to izvabi nasmeh tudi mimoidočim, kaj šele otrokom.

Foto: arhiv ČS

Zaprta Vodnikova cesta v ČS Šiški je bila na dan brez avtomobila prizorišče številnih dogodkov, tudi vselej dobrodošli gasilci so bili na tem terenu nepogrešljivi.

Žal teh prednosti nekateri niso prepoznali. Spreminjanje potovalnih navad je trd oreh, predvsem pa so globoko zakoreninjena naša prepričanja, med njimi tudi, da »moramo« za potovanje po mestu uporabljati avtomobil. V Ljubljani smo v zadnjih letih uvedli številne alternative avtomobilu, ki so boljša izbira – tako se po mestu bolj učinkovito, hitreje in ceneje lahko premikate peš, s kolesom (tudi tistim iz sistema BicikeLJ) in z avtobusi LPP. Ker v vsakodnevni rutini večkrat pozabimo na druge možnosti premikanja, v tednu mobilnosti še posebej izpostavljamo prav te, ki so okolju in družbi bolj prijazne – v upanju, da jih bodo občani in obiskovalci vsaj v tem času preizkusili. Za ta dan smo zagotovili tudi brezplačen prevoz z avtobusi LPP in brezplačno parkiranje na vseh P+R parkiriščih. Želimo namreč, da bi ob tem ugotovili, da so te rešitve zanje bolj primerne od uporabe avtomobila in da bi jih tudi trajno uporabljali. Če vsaj za en dan dosežemo, da le en prebivalec uporabi kolo ali se odpravi na pot peš, smo naredili veliko. To je torej naš glavni razlog za vsakoletno spodbujanje teh dobrih praks. Veseli nas, da so številni to že dojeli in ustrezno spremenili svoje potovalne navade v bolj trajnostne, in želimo si, da bi jih to storilo še več ozaveščenih meščank in meščanov našega zelenega mesta.

Zakladi Zaloga: nova knjižnica MKL v Zalogu

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo

LJUBLJANA: MESTO/CITY OF/LITERATURE...

Unescovo kreativno mesto od 2015

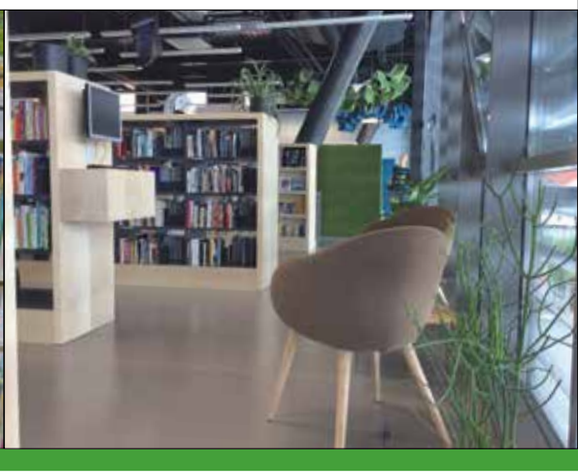

Fotografije: arhiv MKL

Sodobno urejeno knjižnico Zalog v novozgrajenem Poslovno-upravnem centru je opremila arhitektka Nataša Štrukelj. Knjižnica je usmerjena v dejavnosti, pri katerih lahko sodelujejo pa le možnost skupnega preživljanja prostega časa v knjižnici, ko tam vsak pregleduje ali bere sebi primerno gradivo.

Izgradnja Poslovno-upravnega centra Zalog je prebivalcem tega dela Ljubljane že doslej prinesla novosti, ki so jim močno spremenile življenje na bolje – tako z imenitno in dobro založeno novo trgovino Spar v spodnji etaži kot z novo Knjižnico Zalog, ki je 5. septembra odprla vrata v prvem nadstropju, deluje pa tudi Dnevni center aktivnosti za starejše, osmi po vrsti v Ljubljani. To nadstropje je sicer v celoti namenjeno javnim programom. Mestne službe namreč tačas z izvajalci in dobavitelji usklajujejo zadnje tehnične nadrobnosti in opremljajo prostore za glasbeno šolo, prostore Četrtne skupnosti Polje, pisarne Službe za lokalno samoupravo, dvorano za rekreacijo, sejno sobo in dvorano za prireditve.

Knjižnica Zalog, ki je prej gostovala v nekdanjih prostorih osnovne šole, deluje v novi zgradbi na 318 m² površine, kar je v primerjavi s prejšnjimi 195 m² dobrodošla razširitev. Prostor je oblikovan tako, da uporabnikom zagotavlja lažji dostop do storitev, uporabniki s posebnimi potrebami pa imajo na voljo dvigalo. In kar je najpomembneje: že kmalu se bo na tem mestu v okrožju drugih skupnih prostorov odvijalo živahno družabno življenje celotne četrtne skupnosti.

Knjižničarji so poskrbeli, da knjižnica s svojimi storitvami skrbi za bralno kulturo v družinah, tako kot drugod po Ljubljani – mestu literature pa spodbuja branje, vključevanje v procese vseživljenjskega učenja, obiskovanja prireditev in preživljanja prostega časa s knjigo.

Znamenitost nove knjižnice je specialna zbirka mineralov, fosilov in kamnin, ki sta jo oblikovala in strokovno uredila dr. Bogdan Jurkovšek in dr. Teja Kolar Jurkovšek. Tako ta poučna zbirka kot razstave, izobraževanja, predavanja in delavnice, ki so postale sestavni del knjižničnega dela Mestne knjižnice Ljubljana, želi v knjižnih moljih vzbuditi tudi zanimanje za naravoslovje pri vseh starostnih skupinah in prebivalcih Zaloga.

Knjižnica obsega prostor izposoje in vračanja gradiva, več čitalniških kotičkov, mediateko, večnamenski prostor za prireditve, ki se lahko preoblikuje v pravljično sobo in igralnico ali v prostor za ustvarjalne delavnice za otroke in odrasle, prostor za študij z e-točko in galerijo.

Uporabniki si lahko gradivo izposojajo in ga vračajo prek sistema RFID, ki bo pozneje nadgrajen s knjigomatoma, od katerih bo eden umeščen pred vhodom v knjižnico in bo uporabnikom omogočal vračanje gradiva tudi v času, ko bo knjižnica zaprta.

Celotna knjižnična oprema je sodobna, funkcionalna in fleksibilna in uporabnikom omogoča lažji dostop do gradiva ter storitev in je prilagojena različnim starostnim skupinam. Vodstvo knjižnice je posebno pozornost namenilo oblikovanju notranje opreme za otroke in mlade. Preprosta orientacija in jasne označbe vodijo bralce k samostojni uporabi knjižnice.

Z novimi in svetlimi prostori na primerni lokaciji je knjižnica že zdaj postala pomemben del vsakodnevnega utripa lokalne skupnosti. Za celovitejšo ponudbo storitev za vse prebivalce Zaloga pa se bo povezovala z najrazličnejšimi partnerji v svojem okolju in v stavbi.

Knjižnica je odprta v ponedeljek, torek in sredo od 12.30 do 19.00, v četrtek in petek od 8.00 do 15.00.

Zaloga knjižničnega gradiva: okoli 20.000 enot
Vodja projekta: Nataša Štrukelj, univ. dipl. inž. arh., Elea iC d.o.o.
Izdelava pohištva in opreme: Atlas oprema d.o.o.

Direktorica MKL mag. Jelka Gazvoda: »V Ljubljani želimo imeti samo atraktivne in s sodobno tehnologijo opremljene knjižnice«

Koliko časa je trajala izpeljava projekta nove knjižnice od načrtovanja do vselitve, za kolikšno investicijo gre?

Priprave na novo knjižnico so trajale s presledki tri leta, saj smo prvo idejno zasnovo zanjo naredili že leta 2013, v začetku leta 2014 pa smo tudi na posebni delavnici vprašali krajane Zaloga, kakšno knjižnico si želijo in česa v njej ne sme manjkati. Dobro leto je nato trajala gradnja poslovnega centra Spar in letos maja smo v MKL začeli »akcijo« za dokončanje knjižnice. Notranja gradbeno-obrtniška dela, izdelavo in montažo pohištva, dobavo vseh IKT naprav ter preselitev gradiva iz stare knjižnice smo dokončali do prvega septembra 2016, kakor smo se dogovorili z Mestno občino Ljubljana in županom. To je bil res podvig, saj smo si vzeli le tri mesece in pol časa in moram iz srca pohvaliti svoje sodelavke in sodelavce, ki so sodelovali pri tem, seveda pa tudi vse odlične izvajalce.

MKL je v končna gradbeno-obrtniška izvedbena dela in opremo vložila 357.800 evrov, od tega bomo prejeli 100.000 evrov posebnih sredstev od MOL, ostalo pa smo privarčevali in zagotovili sami iz sredstev plačil uporabnikov za naše storitve.

Koliko knjižničark je zaposlenih v enoti Zalog?

V knjižnici načeloma delata dva sodelavca MKL, vodja knjižnice je bibliotekarka Jožica Božič, poleg nje pa za uporabnike skrbi tudi bibliotekar Matjaž Rolih. Sicer pa knjižnica sodi v moščansko območno enoto MKL, Knjižnico Jožeta Mazovca, ki jo vodi Marjetica Škrlec, in iz te knjižnice po potrebi zagotavljamo tudi dodatne sodelavce za Knjižnico Zalog.

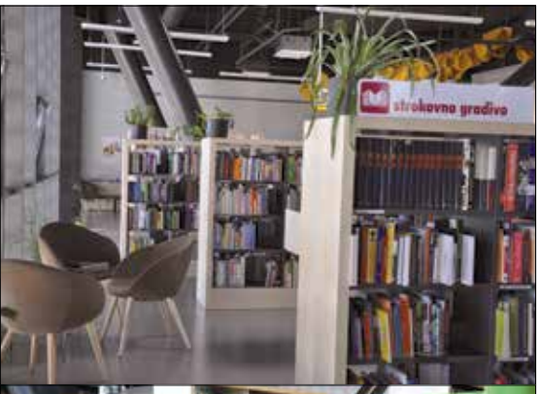

otroci in starši hkrati. To so bodisi prireditve, delavnice ali

Kakšne spremembe so v načrtu glede nakupa knjig za to enoto in kaj natančno pomeni usmeritev knjižnice v storitve za družine, kot je bilo napovedano pred otvoritvijo?

Velikih sprememb pri nakupu gradiva za zdaj ne bo, saj se zadnja leta v MKL ukvarjamo s problemom premajhnih sredstev za nakup gradiva in že težko lovimo zakonske določbe glede tega. Prav tako se ni spremenilo lokalno okolje, da bi bilo potrebno temu bistveno prilagajati vsebino gradiva. Storitve za družine so usmerjene v dejavnosti, pri katerih lahko sodelujejo otroci in starši hkrati, lahko gre za prireditve, delavnice (npr. naš projekt Kulturna dediščina za družine) ali pa za možnost skupnega preživljanja prostega časa v knjižnici, ko tam vsak pregleduje ali bere sebi primerno gradivo. Bistven je prostor, ki to omogoča – v sodobni knjižnici je namreč sam prostor nekakšna »storitev« - če je knjižnica prijetna, se ljudje v njej zelo radi zadržujejo dlje časa in jim postane t. i. »tretji prostor« ali »mestna dnevna soba«, kot pravijo naši kolegi v nekaterih drugih knjižnicah.

Kaj ste položili na srce izvajalcem programa v knjižnici in kaj vam osebno pomeni ta nova pridobitev?

Ničesar, kar ne bi bilo že sicer del naše notranje kulture, jim ni bilo treba polagati na srce, saj sodelavci sami vedo, kakšna knjižnica želi biti MKL – odzivna, prijazna in inovativna. Ta prelepa nova knjižnica je pravo okolje za vse našteto, zato želim vsem bralcem in bralkam prijetno počutje v njej, vsem tistim, ki še niso naši bralci, pa, da si čim prej vzamejo čas zase in po nakupih v trgovini v pritličju pridejo še v prvo nadstropje v udobje knjižnice in med knjige! - Zame osebno pomeni vsaka nova ali prenovljena knjižnica korak bliže cilju, ki smo si ga v MKL zastavili, namreč da želimo v Ljubljani imeti samo atraktivne in s sodobno tehnologijo opremljene knjižnice. To si Ljubljančani zaslužijo.

Nova sezona priljubljenega Kinodvorovega abonmaja za zrela leta

Filmska srečanja ob kavi

Fotografiji: Nada Žgank

Filmsko srečanje ob kavi voditeljice Helene Koder s pisateljem in režiserjem Markom Sosičem ob filmu Taka pač je.

Filmsko srečanje ob kavi voditeljice Helene Koder s pesnico in pisateljico Veroniko Simoniti ob filmu Človeški kapital.

Začenja se nova sezona priljubljenega Kinodvorovega programa, namenjenega občinstvu, ki si tudi v poznejših letih želi aktivnega druženja, kakovostnih filmov in poglobljenih pogovorov z zanimivimi gosti. Srečanja potekajo ob dopoldnevih (Dopoldanski abonma ob 10. uri) ali zgodaj popoldan (Popoldanski abonma ob 15. uri), kar omogoča obisk kulturnih dogodkov tudi tistim obiskovalcem, ki sicer neradi zapustijo dom v dolgih, meglenih in temačnih dneh, ki jih prineseta jesen in zima.

Program sestavlja 12 srečanj ob filmu, kavi ali čaju ter spremljevalnih vsebinah, enkrat ali dvakrat na mesec ob sredah. Dopoldanski abonma vodi dolgoletna filmska ustvarjalka, dokumentaristka in televizijska voditeljica Helena Koder. Z letošnjo sezono je svojo gostiteljico dobil tudi Popoldanski abonma: Zoja Skušek je dolgoletna urednica in prevajalka esejističnih, leposlovnih in znanstvenih del ter ustanoviteljica in urednica Založbe /*cf. Predvsem pa je velika ljubiteljica in poznavalka filma. Kot pravi sama, ji je bilo veselje do filma položeno v zibelko: »Starša, navdušena obiskovalca kinopredstav, sta se namreč daljnega januarja 1947 odpravila v kino Sloga (zdaj Kinodvor), kjer so vrteli sovjetski film Svatba. Med predstavo je mamo začelo zbadati v križu in po koncu filma sta z očetom kar peš odšla v porodnišnico. Rodila sem se kmalu po polnoči. Če bi malo pohitela, bi se lahko rodila med filmom …«

Pred vsakim filmom Helena Koder in Zoja Skušek obiskovalce uvedeta v zgodbo s kratkim uvodom, v katerem osvetlita kontekst filma, postrežeta s kako zanimivostjo o snemanju, ustvarjalcih ali le sprožita v gledalcih iskro radovednosti, ki jo bo potešil pogovor po filmu. »Ljudje umetnost sprejemamo na različne načine,« pravi Kodrova: »Nekateri so sposobni že med branjem, gledanjem, poslušanjem vključiti ves svoj čustveni in razumski aparat. Sama sodim med one druge, ki umetniško delo sprejemajo intuitivno, se mu predajo, ga vsrkajo vase ali ga zavrnejo.«

Kavarna Kinodvora je s svojo toplo atmosfero in dobro kavo več kot prijetna za razmislek o filmu po skupnem ogledu. Dopolnjujejo ga pogovori z gosti, ki jih po Dopoldanskem abonmaju vodi Helena Koder, obiskovalcem Popoldanskega abonmaja pa so na voljo prek posnetkov na spletni strani. Gostje ob filmu so premišljeno izbrani ustvarjalci in strokovnjaki z različnih področij. Letos so to **Ines Tanović, Majda Mramor, Boštjan M. Zupančič, Špela Čadež, Igor Prassel, Žiga Virc, Simon Tecco, Ervin Hladnik Milharčič, Olmo Omerzu, Svetlana Slapšak, Vito Taufer, Mojca Širok** in **Peter Čeferin**.

Po prvem srečanju 28. septembra s filmom **Naš vsakdan** se bo drugo oktobrsko srečanje odvilo **19. oktobra** ob filmu **45 let** (Andrew Haigh, 2016). Gre za eno najsijajnejših filmskih dram preteklega leta, v katerem sta s tankočutno igro še posebej izkazala Charlotte Rampling in Tom Courtenay v vlogi zakoncev, ki morata po 45 letih skupnega življenja zaradi drobnega pripetljaja, ki ju popelje v preteklost, ponovno premisliti vse tiste temelje ljubezni, ki ju povezujejo že toliko let. Gostja ob filmu bo družinska terapevtka **Majda Mramor**. Vse tja do maja se bo zvrstilo še deset srečanj, na katerih si bodo obiskovalci lahko ogledali filme: **Most vohunov** (Steven Spielberg, 2015), **Rdeča želva** (Michael Dudok de Wit, 2016), **Houston, imamo problem!** (Žiga Virc, 2016), **Biserni gumb** (Patricio Guzmán, 2013), **Puščavska kraljica** (Werner Herzog, 2015), **Družinski film** (Olmo Omerzu, 2015), **Sufražetke** (Sarah Gavron, 2015), **Zaklad** (Corneliu Porumboiu, 2015), **V žarišču** (Tom McCarthy, 2015) in **Gospod sodnik** (Christian Vincent, 2015). Filmi prihajajo z vseh koncev sveta in so si med seboj zelo različni, tako po vrsti (igrani film, dokumentarni, celo en animirani film) in žanru (melodrama, komedija, vohunski triler …) kot po avtorskem pristopu in tonu. Na svoj račun tako lahko pridejo vsi, ki imajo radi kakovosten film, ki ne uspava in ne omrtviči naših čutil in misli, ampak jih spodbudi v iskriv, domišljen, odkrit, radoživ in radoveden filmski in življenjski dialog.

Več o programu: www.kinodvor.org/filmska-srecanja-ob-kavi/

Vstopnice za občasne in redne obiskovalce

Predstave so abonmajske in za izven. Cena abonmaja je 35 evrov, za člane abonmaja v pretekli sezoni in člane Kluba Kinodvor 30 evrov. V ceno sta vključena brezplačna kava ali čaj. Vpis v abonma in vstopnice za izven so na voljo pri blagajni Kinodvora (Kolodvorska 13, 01/ 239 22 17).

Mesto, v katerem vsak svoj zeleni prostor najde

Ksenja Perko

Letošnja zelena prestolnica Evrope Ljubljana odpira obzorja novim vizijam za ustvarjalno sožitje v mestu, navdihuje mlade in tke vezi med generacijami.

Vse bolj verjamem, da v življenju niso najpomembnejši odgovori, ampak vprašanja. V času, ko je Ljubljana zelena prestolnica Evrope, je vzklilo vprašanje: Kaj če ozelenitev prestolnice razširimo na ozelenitev ljudi, predvsem mladih, ki v recesiji težko najdejo svoj prostor?

Od recikliranja odpadkov k žlahtnejši rabi znanj in sanj mladih

Kaj je mogoče, kadar se meščani srečamo?

Navdih smo našli v Chicagu, kjer je mama treh otrok, zaposlena v banki in aktivna v skupnosti, Bliss Browne, v devetdesetih letih začela s projektom *Imagine Chicago.* Šlo je za vizijo, ustvarjalnost in navdih meščanov kot nosilcev pozitivnih sprememb, za skupnost in graditev odnosov. Šlo je za upanje v boljšo prihodnost. Prvi korak, ki so ga naredili, je bil raziskovanje, kaj daje mestu življenje. Drugi korak je bil, dati mladim priložnost, da se učijo od starejših, kako ustvarjati spremembe v družbi. Začelo se je s pogovorom o tem, kaj je pomembno in kaj je mogoče. Zgodbo v Chicagu so začeli prijatelji, ki so želeli prijateljstvo prenesti v javno življenje mesta. V Ljubljani smo zgodbo začeli partnerji iz različnih sektorjev; zanimalo nas je, kaj vse je mogoče, kadar se meščani srečamo v okolju pozitivnega raziskovanja ter snovanja želene prihodnosti, ne pa v pritoževanju in prelaganju odgovornosti na institucije.

Pozitiven pogled in povezovanje

Na pobudo Društva moderatorjev Slovenije smo se združili Javni zavod Mladi zmaji, mladinska izobraževalna organizacija TiPovej!, Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, študentska iniciativa Pogovorjevalnice, Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija in Mestni muzej. Začeli smo projekt *Partnerstvo za zeleno Ljubljano* in ime projekta ni naključno. Želeli smo že na simbolni ravni pokazati, da želimo prispevati k pozitivnim spremembam v mestu prav v letu, ko Ljubljana nosi naziv zelena prestolnica Evrope 2016 pod sloganom: LJUBLJANA. Zate.

Oblikovali smo socialno inovacijo medgeneracijskega ozaveščanja »družinske bale« našega mesta z uporabo naprednih svetovno uveljavljenih pristopov, ki porajajo rešitve iz gledišča, kaj je mogoče, in ne osredotočanja na pomanjkljivosti.

Inkubator kakovosti mestnega življenja

Partnerstvo za zeleno Ljubljano je zamišljeno kot inkubator kakovosti mestnega življenja, ki ga odraža medpodročno in medgeneracijsko povezovanje. K sodelovanju smo najprej povabili mlade do 29 let. Povezali smo jih z osebami, ki so naredile prepoznaven korak za dobrobit naše skupnosti; poimenovali smo jih agenti sprememb. Zaradi njihovih izkušenj smo jih povezali z mladimi, ki so z njimi opravili poglobljene intervjuje po metodi pozitivnega poizvedovanja *(Appreciative Inquiry).* Z intervjuji smo raziskali, kaj najbolj cenimo v naši prestolnici in kako lahko še izboljšamo kakovost življenja za vse njene prebivalce. Zbrana spoznanja iz teh pogovorov nam pomagajo prepoznati potenciale in priložnosti za razvoj skupnosti in mesta.

Samozavestna gospodična, ki ve, kaj hoče, in šarmantna gospa v Evropi

Melodija našega mesta

Naredili smo 72 intervjujev s 84 agenti sprememb in jih nadgradili s pogledi 38 mladih. Melodija našega mesta, ki smo jo zaslišali iz pripovedovanj intervjuvanih agentov sprememb, je razigrana. Izraža veselje do življenja v Ljubljani in ponos na mesto. Ljubljana je po mnenju sodelujočih ravno prav velika in v njej vedno srečaš kakšnega znanca, a vseeno ne daje občutka zatohlosti. Prebivalci smo tisti, ki s svojimi mislimi in dejanji oblikujemo okolje, v katerem živimo. Vsakdo lahko nekaj prispeva – glede na svoj čas, znanje in energijo. Vsi soustvarjamo utrip mesta.

Majhni koraki porajajo spremembe

Prebivalci Ljubljane se prepoznavajo kot sokreatorji prihodnosti. Življenje v Ljubljani je kakovostno. Ljubljana je živi laboratorij in magnet za ustvarjalne ljudi. Je mesto življenja, Resnicoljubna, svobodna, sproščena, naravna in pristna. Je samozavestna gospodična, ki ve, kaj hoče, in je zapeljiva, šarmantna gospa v Evropi, ki ostaja vitalna, razmišljujoča in vedoželjna.

Ljubljana je čarobna, z veliko zelenja in prijetnimi ljudmi

Mesto je dovolj majhno, da si lahko poiščeš miren kotiček, obenem pa ravno dovolj veliko, da se lahko izgubiš. Je domače in dostopno, nestresno mesto, kjer se dogaja veliko stvari. Meščani cenijo varnost in možnosti samouresničevanja, k čemur pripomorejo podporne strukture, četrtni mladinski centri in srčnost županove ekipe. V Ljubljani so ljudje sproščeni. Mesto jim daje občutek skupnosti in jim omogoča visoko kakovost bivanja. Mesto postaja medgeneracijsko povezano, usmerjeno v skrb za sočloveka. Ljubljana je najprijaznejše mesto za vzgojo otrok.

Mesto je odprto za prepletanje visoke in alternativne kulture

Ljubljani dajejo edinstveno kakovost majhni prostori, lokali, ki ponujajo pestra kulinarična in kulturno-zabavna doživetja. Ta širok spekter drobnih posebnosti, ki odražajo mešanico

Nagrajenci likovnega natečaja Zrak in mobilnost

Mestna občina Ljubljana je v okviru Evropskega tedna mobilnosti 2016 pripravila nagradni likovni natečaj na temo *Zrak in mobilnost* za vrtce, osnovne in srednje šole v Mestni občini Ljubljana. Sodelovalo je 18 osnovnih šol, 8 vrtcev in 3 srednje šole. Na razpis je prispelo okoli 500 del.

Razpisane so bile različne nagradne kategorije: ● predšolski otroci – likovno delo s poljubno tehniko (posamezniki, skupine - drugo starostno obdobje), ● I. triada – likovno delo s poljubno tehniko (posamezniki, skupine), ● II. triada – likovno delo s poljubno tehniko (posamezniki, skupine), ● III. triada – kratki filmi, posneti s telefonom (posamezniki, skupine), ● srednje šole – kratki filmi, posneti s telefonom (posamezniki, skupine).

- V kategoriji predšolskih otrok je prispelo 90 risbic, nagrado je prejela **skupina Hruške iz vrtca Črnuče** za skupinsko delo ***Z vlakom v širni svet.***
- V kategoriji I. in II. triada je prispelo približno 400 risbic, naslikanih v različnih tehnikah. Iz I. triade je komisija izbrala risbico ***Škodljivi izpuhi*** učenca **Alija Botonjića** iz 1. c razreda OŠ Hinka Smrekarja.
- Nagrajeno delo iz II. triade je bila slika ***Tek v parku*** **Staše Jurkovič** iz OŠ n. h. Maksa Pečarja.
- Iz III. triade je komisija nagradila film ***Bilo je nekoč*** **Katarine Jamnik** iz 8. b razreda OŠ Riharda Jakopiča.
- Nagrado v kategoriji srednjih šol je prejel film ***Gibanje v naravi*** dijaka **Marka Krejiča** iz Srednje upravno-administrativne šole v Ljubljani.

Vsem mladim slikarjem in njihovim učiteljem se zahvaljujemo za sodelovanje z odličnimi upodobitvami razpisane teme, nagrajencem pa iskreno čestitamo!

balkanskega in avstro-ogrskega sveta, kjer lahko v miru, ne da bi te kdo priganjal, uživaš ob časopisu in kavici, razstavah in predstavah, prispeva k lepemu življenju prebivalcev in obiskovalcev Ljubljane. Ljubljana je kraj, rodoviten za inoviranje in preverjanje zamisli, kjer sta zelenje in s tem možnost, da najdeš notranji mir, v bližini. Je prostor, kjer se da uresničevati dobre ideje.

Mesto, prijazno do narave

Ljubljana je pešcem prijazno mesto, kjer je vse na dosegu roke, tako center kot zeleni predeli v zaledju. Mesto je zgled v ravnanju z odpadki, z zaščito pitne vode, zelenimi tržnicami in s kulturno ponudbo. Mestne ustanove so povezane in izboljšujejo ponudbo servisov in izdelkov na vseh ravneh. Nekdo je prijaznost opisal takole: »Živim v mestu, kjer mi pozimi posujejo kamenčke na cesto, da laže vozim. Na pomlad pa cesto očistijo, da brez težav rolam.« Ljubljana je majhno mesto, obvladljivo s kolesom, vendar ima hkrati Metelkovo, stari del mesta in Rožnik. Podnevi greš v naravo in zvečer na koncert. Živimo v mestu, hkrati pa lahko jemo hrano, ki so jo pridelali kmetje in jo prodajajo na tržnici.

Ozelenele strehe in hitrejši javni prevoz, plavanje v Ljubljanici in lokalna prehrana

Želimo, da poleg Centra živijo tudi robovi Ljubljane

Od tistega, kar so sodelujoči prepoznali kot naše družinsko izročilo, smo skupaj raziskovali, kakšne so njihove predstave za prihodnost. Izbor vizij za Ljubljano, ki jih predlagajo intervjuvani, danes priča o tem, da si želijo še večjo medsebojno povezanost in trajnostno naravnanost. Da si želijo, da bi bili sposobni svoje ideje povezati v skupno vizijo, da bi bili participativna skupnost, ki zagotavlja skupnostne modele ekonomije.

Brez trgovskih centrov in z lokalnimi tržnicami

Ljubljana, ki so jo intervjuvani agenti sprememb naslikali za prihodnost, je mesto brez trgovskih centrov, s še več kolesarskimi stezami, zelenim avtobusom na ekogorivo, s hitrim javnim prevozom in še večjim delom mesta, zaprtim za promet. V Ljubljanici se želimo kopati, veslati in po njej potovati. Lokalne pobude bodo živele in ljudje bodo neposredno sodelovali pri odločanju. Imeli bomo modre politične odločevalce. Vse napol porušene zgradbe (Rog, Cukrarna ...) bodo obnovljene. Skrbeli bomo za tržnice, da ne bodo tako kot drugod po Evropi izginile. Mlade bomo spodbujali, da hodijo v šolo peš, ne pa, da jih vozijo starši. To jim bo omogočilo več svobode in hkrati razbremenilo ceste. Imeli bomo otroška igrišča, ki bodo prilagojena tudi otrokom s posebnimi potrebami, in z igrali, ki bodo spodbujala tudi mikromotoriko in različne interese otrok (npr. glasbene). Življenje na ulicah bo pestro. Imeli bomo mize za delo v naravi.

Povezani ne glede na to, kateremu družbenemu sloju pripadamo

Uporabljali bomo aplikacijo za komunikacijo med organi, ljudmi, podjetniki, da bomo povezali vse skupine ljudi na enem mestu, da si bodo lahko med seboj pomagali ne glede na to, kakšen status v družbi imajo. Poskrbeli bomo za najšibješe in za vse bo zagotovljena socialna varnost. Poskrbeli bomo za skupno dobro in še bolj cenili solidarnost in enakopravnost. Glas bodo dobili vsi in vsi bodo sodelovali pri oblikovanju skupne vizije Ljubljane. Različni akterji se bodo povezali v skupne projekte. Ljudje na strateških položajih se bodo povezali s preostalimi prebivalci (šole, nevladne organizacije, društva, mladinske organizacije, prebivalci Ljubljane itd.). Nastajali bodo novi projekti (snemanje zgodb prebivalcev Ljubljane, projekti za mlade), tedenski glasnik Ljubljančan z novicami o aktualnem dogajanju v Ljubljani, inkubatorji za razvoj projektnih idej. Predlagali so, da bi vpeljali sprotno obveščanje o tem, kaj smo dosegli in kako posamezni projekti napredujejo.

Uresničene ideje in aktivno meščanstvo

Mlade podjetnike bomo spodbujali in študente povezovali, da bodo v diplomskih delih reševali konkretne naloge v povezavi z Ljubljano (arhitekt nariše park, računalničar izdela aplikacijo, geograf začrta plan za tujce, kaj naj v Ljubljani obiščejo). Univerza Ljubljana bo valilnica idej. Spodbujali bomo lastno proizvodnjo in kupovali lokalne izdelke.

Za lepo prihodnost Ljubljane se bodo meščani (aktivni v lokalnem okolju – hišni svet, svet šole, pobudniki projektov, aktivisti) in zaposleni v različnih sektorjih povezali in sodelovali, da bo resnično izkoriščen potencial tega mesta. Prebivalci bomo med seboj izmenjevali dobre prakse, mnenja in izkušnje. Tako se bo oblikovala kritična masa, ki mora biti dovolj glasna tako z zgledom kot z delovanjem, da bomo lahko vplivali na sistemske spremembe. Mesto bo kraj demokratičnega odločanja in skupnega ustvarjanja vizije mesta. V ta proces bodo vključene vse generacije – vse od odločanja o potrebnih spremembah do konkretne vpeljave v življenje.

Podpiramo konkretne lokalne pobude

Lepe vizije vabijo k akciji

V nadaljevanju je naš cilj, da postane projekt Partnerstvo za zeleno Ljubljano platforma izobraževanja, podpore in uresničevanja lokalnih pobud mladih. Zato organiziramo natečaj za lokalne pobude mladih. Želimo si podpreti mlade z idejami in energijo, da naredijo spremembo. - Za mesto, v katerem vsak svoj prostor najde.

(Ksenja Perko je organizatorka sprememb in direktorica Javnega zavoda Mladi zmaji.)

Kaj si želiš v svojem naselju, pa tega še ni ali je premalo? Kaj hočeš izboljšati v svoji ulici, v bloku, okrog šole, faksa? Kaj po tvoje potrebujemo za boljše življenje v našem mestu? Kaj bi spremenil/a?

Štiri idejne rešitve, ki bodo najbolj uresničljive, dobijo vsaka 500 € štipendije.

Če imaš med 18 in 30 let, posnemi fotografijo ali video ter dodaj kratek opis ideje, kako si predstavljaš izboljšavo v svojem okolju. Izbranih bo 20 pobud, katerih avtorji bodo imeli priložnost, da si s sodelovanjem v 20-urnem izpopolnjevanju pridobijo eno izmed štirih štipendij v višini 500 €.

Fotografijo ali video o tem, kar bi rad/a izboljšal/a, vključno s kratkim opisom idejne rešitve, pošlji do 25. 10. 2016 na e-naslov tipovej@siol.net.

Vabi te Partnerstvo za zeleno Ljubljano. Več podrobnosti na Facebook strani TiPovej!.

V kategoriji predšolskih otrok je bilo nagrajeno skupinsko delo skupine Vrtca Črnuče *Z vlakom v širni svet.*

Slika Staše Jurkovič iz OŠ n. h. Maksa Pečarja *Tek v parku* je bila nagrajena v kategoriji II. triade osnovne šole.

Risbo *Škodljivi izpuhi* je ustvaril Ali Botonjić iz 1. c r. OŠ Hinka Smrekarja.

Delo Mestnega sveta

Poročilo o 14. seji

Sprejeti dokumenti

Na 14. seji MS (21. 03. 2016) so svetnice in svetniki, ki svoja stališča do posamičnih dokumentov pred sejami usklajujejo na področnih odborih, obravnavali in sprejeli vrsto dokumentov. Od kadrovskih predlogov so bili sprejeti sklepi, da se v ● Senat za reševanje pritožbe zoper policiste kot predstavnike javnosti imenujejo: Janez Artač, Ada Boštjančič, Rok Hodej, Katarina Krivic, Mojca Kucler Dolinar, ● v Svet Zavoda Mladinski hotel Študentske organizacije UL Nina Markoli in Emilija Mitrović, ● v Svet Centra za socialno delo Ljubljana – Šiška Črt Korinšek, ● mag. Mojci Mihelič pa so dali pozitivno mnenje h kandidaturi za ravnateljico OŠ Danile Kumar. ● Sprejet je bil Predlog Sklepa, da Mestni Svet MOL potrdi uradno prečiščeno besedilo Statuta Mestne občine Ljubljana in ● uradno prečiščeno besedilo poslovnika Mestnega sveta MOL. ● Sprejeli so tudi Predlog odredbe o prenehanju veljavnosti odredbe o načinu oddajanja poslovnih prostorov v najem in določanju najemnin, ● Predlog Sklepa A, da Mestni svet MOL sprejme predlog sklepa o povečanju vrednosti namenskega premoženja in kapitala JSS MOL, ● Predlog Sklepa B, da Mestni svet MOL sprejme Predlog sklepa o zmanjšanju vrednosti namenskega premoženja in kapitala JSS MOL. Sprejeti so bili še: ● Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2016–2019, skupaj s sprejetim amandmaji; ● Predlog odloka o spremembi odloka o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko mladinsko gledališče; ● Predlog akta o spremembah akta o javno-zasebnem partnerstvu za projekt Staro letališče Ljubljana, ● Predlog sklepa o pozitivnem predhodnem mnenju k Strateškemu načrtu JZ Center urbane kulture Kino Šiška 2016–2020, ● Predlog sklepa o dopolnitvah sklepa o ustanovitvi JZ Šport Ljubljana; ● Predlog Akta o prenehanju veljavnosti Akta o javno-zasebnem partnerstvu za projekt Revitalizacija športnega centra Savsko naselje, ● Dopolnjeni osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za del območja urejanja BS 1/2 Bežigrad, skupaj z vsemi pripombami, ● Dopolnjeni osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za del območja urejanja MS 8/5 Zgornji Kašelj, skupaj z vsemi pripombami, ● Dopolnjeni osnutek odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 384 Velika Hrušica, skupaj z vsemi pripombami; ● Predlog Sklepa o seznanitvi s stališči župana MOL do problematike nastanitve migrantov v Mestni občini Ljubljana, skupaj s sprejetimi amandmaji.

Glavni poudarki razprav

Na 14. seji se je na začetku razvila dinamična razprava o problematiki nastanitve migrantov v migrantskem centru na Kotnikovi ulici 8 a. Opozicijski svetniki so menili, da center ne sodi v neposredno bližino vrtca, osnovne šole, dijaškega doma in doma upokojencev, torej v bližino najranljivejših skupin. To po mnenju nekaterih dokazuje tudi dejstvo, da zaradi nastanitve migrantov na Kotnikovi policija opravlja poostren nadzor zaradi morebitnih kršitev. Koalicijski svetniki so nasprotno navajali kot primer dobre prakse OŠ Livada in azilni dom na Viču, iz katerega 15 otrok obiskuje to šolo. Učence so vpisali starši, ravnatelj pa zagotavlja, da z njimi ni nikakršnih težav, razen pri integraciji, ker otroci še ne zanjo jezika. Oporekali so tudi nepotrebni kriminalizaciji migrantov.

Zatem so razpravljali o izgradnji sončne elektrarne JP Vodovod-Kanalizacija, ki je po strateškem načrtu za obdobje 2012–2016 predvidena na območju Centralne čistilne naprave Ljubljana. V ta namen je bilo kupljeno tudi zemljišče, ki ga je Mestna občina Ljubljana prodala Javnemu podjetju. Doslej je bila za sončno elektrarno narejena predinvesticijska oz. idejna zasnova, trenutno pa je v pripravi dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja, gradnja pa naj bi se začela leta 2017 in bo potekala vzporedno z izgradnjo III. faze in širitvijo čistilne naprave na Centralni čistilni napravi Ljubljana.

V obsežni razpravi o strategiji razvoja kulture v obdobju 2016–2019 so posebej opozorili na potrebo po vzpostavitvi sistemskega varstva arhivskega gradiva v digitalni obliki. Tem spremembam Oddelek za kulturo nasprotuje, ker je varstvo arhivskega gradiva v digitalni obliki del neposrednega delovnega procesa posameznih strokovnih služb. Kritično mnenje o projektu novega minipleksa, mestnega kina v podhodu Ajdovščina, je vzel v precep župan in pojasnil, da so pri izgradnji Slovenske ceste že upoštevali izgradnjo minipleksa, da bo ta prostor, ki je zdaj mrtev, končno izkoriščen. Tudi številni svetniki so pohvalili predlog razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana, češ da je zelo dobro pripravljen. Nove kulturne vsebine naj bi pripomogle k ohranjanju kulturne dediščine in omogočile obisk kulturnih ustanov prebivalcem mestnega središča, predvsem starejšim, saj se je veliko kulturnih vsebin preselilo v BTC. Pozdravili so namenjanje deleža proračunskih sredstev za kulturne dejavnosti, ki naj bi s postopnim zviševanjem glede na proračunske zmožnosti omogočile redne zaposlitve v javnih zavodih za kulturo. Javni zavodi bodo tako lahko delovali bolj kakovostno in postali dostopni tudi mladim, zagotovili pa bi tudi socialno varnost sedanjim honorarnim sodelavcem. Poudarili so tudi potrebo po večji promociji kulturnega turizma s še okrepljenim sodelovanjem z Zavodom za turizem Ljubljana. Nekateri so menili, da bi bilo treba Centru alternativne kulture Rog ob 10. obletnici delovanja dodeliti enak pravni status, kot ga ima AKC Metelkova mesto. Prav zaradi svojega neformalnega značaja se namreč tovarna Rog lahko pohvali z nezanemarljivimi dosežki na različnih področjih – od civilnodružbenega udejstvovanja v kulturi, umetnosti, športnih dejavnostih, organizacije okroglih miz, simpozijev, konferenc itd. do organiziranja humanitarne pomoči ob nastali begunski krizi v obliki nudenja učnih ur slovenskega, angleškega in farsi jezika v prostorih Roga. Nekaj pripomb se je nanašalo na zapostavljanje kulturnih projektov v območju nekaterih četrti ob robu obvoznice, denimo v Šiški, zlasti zaradi pomanjkljivega posluha za obiske prireditev in dogodkov s strani starejših občanov, saj se ta populacijska skupina vsako leto povečuje. Slišati je bilo sugestijo glede uporabe ustreznega dela evropskega denarja za prenovo Cukrarne in Roga v večnamenske kulturne institucije, namenjene umetniškim produkcijam in kreativni industriji. Takšne investicije so še posebej dobrodošle, ker ponujajo možnost zaposlovanja in novih delovnih mest tudi za mlade ustvarjalce. Pohvalili so uspešno delovanje knjižnic v okviru MKL, ki z razvejano mrežo knjižnične dejavnosti

Osnutka odlokov o proračunu MOL za leti 2017 in 2018

Meščanke in meščane Mestne občine Ljubljana imamo na podlagi 82. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16 – uradno prečiščeno besedilo) in drugega odstavka 144. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16 – uradno prečiščeno besedilo) na spletni strani www.ljubljana.si objavljena Osnutka odlokov o proračunu MOL za leti 2017 in 2018.

Od 15. septembra 2016 do vključno 15. oktobra 2016 lahko pisne pobude ali predloge pošljete po pošti na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glavna pisarna, Adamič Lundrovo nabrežje 2, Ljubljana, s pripisom »za proračun 2017« ali »za proračun 2018«.

Pobude ali predloge lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov: glavna.pisarna@ljubljana.si do vključno 15. oktobra 2016.

Med 28. in 30. septembrom 2016 so v Ljubljani potekali Dnevi Moskve v Ljubljani, ki predstavljajo odlično priložnost za sodelovanje dveh prestolnic na kulturnem, športnem in gospodarskem področju.

pokrivajo vse mestne četrti. Obenem je bila dana pobuda za podaljšanja odpiralnega časa katere od knjižnic tudi v soboto. Pozdravili so načrtovano umestitev Plečnikove dediščine na Unescov seznam, a opozorili na nerešeno vprašanje Plečnikovega stadiona. Menili so, da bi bilo potrebno za nekatere objekte v denacionalizacijskem postopku, v katerih potekajo kulturni programi, pridobiti nadomestne prostore. Pozitivno so ocenili projekt Hiša glasbe, ki naj bi omogočal vadbene prostore različnim glasbenim skupinam in jim tako zagotavljal nemoteno predpripravo na nastope. Glede pomislekov nekaterih svetnikov o neprimernem vsebinskem programu v okviru AKC Metelkova in dejstva, da je ta pravzaprav v središču mesta, je župan pojasnil, da je ob Metelkovi cesti predviden nov izobraževalni objekt, namenjen vsem zdravstvenim domovom, ne samo po Sloveniji, ampak širše. Dodal je še, da nameravajo v prihodnje prestaviti metadonsko ambulanto, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma na Metelkovi.

Nato so se mestni svetniki in svetnice dotaknili Strateškega načrta javnega zavoda Center urbane kulture Kino Šiška, institucije, ki nedvoumno podpira vse ranljive skupine, tako da se lahko vsi senzorno in gibalno ovirani s svojimi spremljevalci brezplačno udeležijo vseh kulturnih prireditev, ne glede na način produkcije. Dodali so še, da je Zavod Kino Šiška v preteklih šestih letih in pol s številnimi festivali (festival Ment, Cofestival) in drugimi programi, od debat, kinoprojekcij, koncertov do razstav postal generator skupnostnega življenja in kreativnosti v Šiški. Njihova velika produktivnost med drugim zajema tudi promocijo dogodkov v tujini. Omenili so, da pričakujejo spremembe na področju sistemizacije in nezapolnjenih delovnih mest, pri čemer računajo predvsem na denar iz Evropske skupnosti in sredstva za zaposlovanje mladih. Dali so pobudo, da bi bil Kino Šiška kot primer dobre prakse deležen večje podpore države. Gre za vzorčni primer, ki povezuje ČS Šiška in vzpostavlja partnerski odnos tudi z drugimi institucijami v četrtni skupnosti.

V okviru razprave glede OPPN za del območja urejanja BS 1/2 Bežigrad je bila predstavljena sprememba dokumenta, v okviru katerega je predvidena hotelska dejavnost, v kletni etaži pa je namesto poslovnih programov dopustna tudi ureditev parkirnih površin. Spremenjen bo uvoz, iz Ulice Bežigrad naj bi bil urejen dostop iz Hranilniške ulice, in sicer zato, ker so novejše prometne preverbe pokazale, da je Ulica Bežigrad močno preobremenjena. Obravnavali so tudi OPPN za del območja urejanja MS 8/5 Zgornji Kašelj, ki so ga pohvalili kot zgledno in podrobno pripravljen občinski prostorski načrt, ki predstavlja urejanje degradiranega območja posameznih enostavnejših objektov. Menijo, da bo s posegi dosežen poenoten videz in da bo območje smiselno zaključeno. Predlagali so izgradnjo nadomestnih parkirnih površin za parkirna mesta na vstopnem križišču in umestitve urejenih vrtičkov, ki bi prebivalcem omogočali delno samooskrbo v okviru poenotenega videza soseske. V nadaljevanju razprave so se dotaknili še OPPN 384 Velika Hrušica, glede katerega so nekateri izrazili pomisleke, da umestitev gradnje na nepozidane travniške in njivske površine ni smiselna; poleg tega, da gre za poseg na nepozidane površine, se z izvedbo OPPN posega tudi v samo identiteto prostora, ki sloni na kmetijskih in travniških površinah, ter v podeželsko tipologijo objektov. OPPN namreč ne zaokroža naselja na zahodni strani oziroma ne zapolnjuje vrzeli, temveč naselje le podaljšuje.

Na koncu razprave so se mestni svetniki in svetnice seznanili s stališči župana MOL do nastanitve migrantov na območju MOL. Poudarili so, da v trenutnih migracijskih tokovih v Slovenijo prihajajo migranti s povsem drugačnim vrednostnim sistemom v razumevanju prava, religije, odnosa do politike in delovanja države, v katero prihajajo. Dodali so še, da so migranti, ki prihajajo sem zaradi nevzdržnih in nevarnih razmer v domačih državah, v številnih medsebojnih konfliktih, ki se zagotovo posledično prenašajo tudi v države, v katere vstopajo. Župan je pojasnil, da v azilnem domu na Viču, kjer so migranti nastanjeni že dalj časa, z njihove strani ni bilo nobenih incidentov ali kakršnih koli zapletov, in dodal, da je nesmiselno jemati v precep zgolj migrante s Kotnikove, medtem ko se po drugi strani migrantov iz drugih nastanitvenih centrov sploh ne omenja. V podporo županovemu stališču je bilo slišati tudi mnenje o napačnosti predstav, ki jih imajo nekateri o tem, da prihajajo k nam brezdelneži, tatovi, spolni nasilneži in teroristi, kajti v večini primerov gre za preproste družinske ljudi, ki so primorani zbežati iz nevarnega okolja, kjer ni več mogoče varno živeti in zato je edino prav, da se jim na civiliziran način ponudi zatočišče. Okvirna številka o nastanitvi do največ 500 migrantov v Ljubljani, kar je 0,17 % prebivalstva, je po mnenju nekaterih svetnic in svetnikov za takšno mesto, kot je prestolnica Ljubljana, pravzaprav majhna številka. Dali so pobudo, da bi bilo v trenutni situaciji potrebno razmišljati o tem, kako se bo mesto čim bolj dejavno pripravilo, da bodo migranti uspešno integrirani v ta prostor, kjer bodo lahko v bližnji prihodnosti tudi našli možnost zaposlitve in tako postali ekonomsko in socialno neodvisni, pri čemer bodo ohranili tudi svojo kulturno samobitnost. Konec avgusta lani je bila imenovana koordinacijska skupina MOL za pomoč državi pri zagotavljanju nastanitvenih kapacitet za begunce in izražena splošna pripravljenost Mestne občine Ljubljana za pomoč Vladi Republike Slovenije pri zagotavljanju začasne namestitve beguncev. Ob tem so nekateri svetniki in svetnice opozorili na sklep, ki ga je izdala ČS Center, da je potrebno občine pravočasno in redno obveščati o vseh spremembah v zvezi z namestitvijo prosilcev za azil v naši okolici ter sproti poročati o vseh morebitnih incidentih, povezanih z njimi. – Preostali dokumenti so bili razen nekaj manjših pripomb ocenjeni kot dobro pripravljeni in sprejeti z večino glasov svetnic in svetnikov.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori mestne uprave

Navajamo svetniške pobude in vprašanja, ki so **na 14. seji** že dobili odgovore Mestne uprave. Mestni svetnik **mag. Anže Logar (SDS)** je na vprašanje glede nastanitvenih centrov za sprejem migrantov v Ljubljani z Oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo prejel odgovor, da so ukrepi in udeležba organov opredeljeni glede na različen obseg povečanja števila prosilcev za azil. Za izvajanje vseh ukrepov so zadolžena ministrstva, koordinacijo pa vodi MNZ RS. Za financiranje izvajanja vseh ukrepov je zadolžena država. MOL je MNZ predlagala naslednje objekte: Samski dom Snage, Poljanska cesta 66 za 80 prosilcev, večnamenska dvorana Kodeljevo za 150 oseb, nekdanja šola Polje za 160 oseb. Pojasnili so še, da je Mestna uprava sproti odgovarjala na vprašanja članov svetov četrtnih skupnosti in tudi posameznih meščanov. Zaenkrat potekajo vse aktivnosti na stroške MOL, pri čemer so večino del v letu 2015 opravili prostovoljno tudi uslužbenci Mestne uprave, javnih podjetij in gospodarskih družb MOL.

Svetnico **Mojco Škrinjar (SDS)** je zanimalo, zakaj občina ne podeli koncesije za nedoločen čas Železniškemu zdravstvenemu domu Ljubljana in kako bo o od 1. 1. 2016 zagotavljala oskrbo vseh pacientov v primeru

Dnevi Moskve v Ljubljani

so bili organizirani na pobudo Veleposlanika Ruske federacije v Republiki Sloveniji Dokuja Zavgajeva ter v sodelovanju z mestom Moskva, Mestno občino Ljubljana ter ljubljanskimi javnimi zavodi in podjetji. Župan Zoran Janković je ob tej priložnosti v Mestni hiši gostil delegacijo Moskve s Sergejem E. Čereminom, vodjem oddelka za zunanje gospodarske in mednarodne odnose Moskve, ter veleposlanikom Rusije v Republiki Sloveniji Dokujem Zavgajevim na čelu. Član delegacije je bil tudi šahovski velemojster Anatolij E. Karpov, ki se je vpisal v Zlato knjigo Ljubljane, nato pa se je v Mestni hiši udeležil še šahovskega turnirja, na katerem je z mladimi šahisti odigral simultane partije šaha.

V okviru Dnevov Moskve v Ljubljani je potekala še vrsta drugih aktivnosti in dogodkov: direktorici živalskih vrtov Moskve in Ljubljane sta podpisali sporazum o sodelovanju, ki govori o izmenjavi strokovnega osebja, izkušenj, dobrih praks in živali ter omogoča sodelovanje v programih ohranjanja in izboljšanja kakovosti zbirk obeh organizacij; podžupan Aleš Čerin pa je v Zgodovinskem atriju Mestne hiše odprl razstavo Moskva na fotografijah Aleksandra Rodčenka.

Dnevi so se zaključili z galakoncertom v Grand hotelu Union, na katerem so nastopili Alina Jarovaja, Nikita Vlasov, Varvara Kotuzova, Rodion Petrov, Simfonični orkester RTV Slovenija, Sergej Tatarin ter ansambel pesmi in plesov V. S. Lokteva.

nedodelitve koncesije. Z Oddelka za zdravje in socialno varstvo pojasnjujejo, da je občina novembra 2013 podelila koncesijo ŽZD na področjih zobozdravstva odraslih, splošne medicine, fizioterapije in ginekologije. Ker ŽZD ni sklenil pogodbe o koncesiji, mu je občina julija 2014 koncesijo po uradni dolžnosti odvzela. Dodajajo, da je občina že večkrat predlagala, da javni zavod ZDL prevzame tako programe, ki jih izvaja ŽZD, kot tudi zavarovance in zainteresirane zaposlene. Mestna občina Ljubljana je pripravljena prevzeti tudi objekte, v katerih deluje ŽZD, saj meni, da je smiselno programe še naprej izvajati na isti lokaciji.

Svetniškemu klubu DeSUS so na vprašanje glede čezmernega posipanja cest z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet odgovorili, da plan zimske službe predvideva posip po skoraj celotnem predelu centra Ljubljane le s soljo oziroma po določenih površinah centra mesta zgolj z ureo in granulami Enviro Thaw, ki sta okoljsko sprejemljivejši posipni sredstvi. Na preostalih območjih uporabljajo mešanico soli in peska, razen na makadamskih površinah, kjer je posipno sredstvo pesek. Sol se v Sloveniji in drugod v Evropi trenutno uporablja zaradi učinkovitosti omenjenih tehnik in tehnologij za posipavanje.

Svetniški klub NSi je na vprašanje glede pridobitve gradbenega dovoljenja za izgradnjo povezovalnega kanala C0 z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet dobil odgovor, da pridobitev gradbenega dovoljenja poteka fazno. V 1. fazi je dovoljenje že pravnomočno, vloga za izdajo le-tega je bila v 2. fazi že vložena na Upravno enoto, vendar dovoljenje še ni pridobljeno, za 3. fazo gradbenega dovoljenja pa je podpisana že večina dolžnostnih pogodb, razen v primerih, kjer postopki dedovanja še niso zaključeni.

Svetnici Nataši Sukič (ZL) so na vprašanje glede stanja onesnaženosti zraka v Ljubljani z Oddelka za varstvo okolja odgovorili, da so bile vremenske razmere v letošnjem zimskem obdobju (novembra, decembra in januarja) slabše, kot bi si želeli, čeprav se emisije škodljivih snovi v zrak v tem obdobju v Ljubljani niso bistveno povečale. Pojasnjujejo, da je bilo onesnaženje zraka povezano z daljšim obdobjem izrazito neugodnega zatišnega vremena brez padavin, kar je onemogočilo običajno prezračevanje mesta. Dodajajo, da so se s podobnimi težavami v tem obdobju soočala tudi mnoga druga mesta po Evropi. Na Oddelku so še povedali, da rezultati analiz rezultatov meritev nakazujejo, da na onesnaženost zraka vse bolj vplivajo emisije iz virov zunaj Mestne občine Ljubljana, na katere ni mogoče vplivati, ter da je v pripravi študija, ki bo dala odgovore na vprašanja o dejanskih vzrokih zadnjega pojava onesnaženosti zraka v Ljubljani.

Svetniški klub SDS je na Turizem Ljubljana naslovil vprašanja glede ognjemeta MOL, glasbenega programa, brezdomcev in šolske prehrane. Z zavoda odgovarjajo, da v času decembrskih prazničnih prireditev poleg vračljive embalaže že več let zaporedoma, v letu 2016 pa še s posebno skrbnostjo, pripravljajo skupaj z zunanjimi partnerji ekološko naravnan ognjemet. Tega tudi v prihodnje ne nameravajo podaljševati, še naprej bo namreč trajal pet minut. Sredstva, namenjena za ognjemet, so vsa leta približno enaka: v primeru jasnega vremena 3.500 evrov, v primeru megle pa 1.200 evrov. Izbor poteka vsako leto z zbiranjem ponudb, izbran pa je najugodnejši ponudnik, ki z elaboratom dokazuje raznolikost ognjemeta in varnost udeležencev. Na vprašanje, če bi sredstva, namenjena za novoletni ognjemet, preusmerili v nekatere koristne projekte (za obdarovanje otrok iz socialno ogroženih družin, brezdomce, za otroke z avtističnimi motnjami, za donacije bolnišnicam itn.) so pojasnili, da so sredstva MOL, namenjena socialnemu varstvu, ves čas pomemben delež celotnega proračuna občine, ki tudi v času vsesplošnega krčenja javnih sredstev niso ogrožena oziroma se še povečujejo. Glede glasbenega programa so povedali, da zanj na Kongresnem trgu in za vsa silvestrovanja poskrbijo in jih tudi zagotovijo donatorji. Na področju brezdomstva najpomembnejši segment dela izvaja JSS MOL. Posameznikom, ki jim zaradi različnih razlogov grozi brezdomstvo, Sklad omogoča najem bivalnih enot (trenutno je oddanih 323.). Za preprečevanje izgube stanovanja nudi JSS MOL iz proračunskih sredstev tudi pomoč pri plačevanju neprofitne najemnine z dodelitvijo subvencij oziroma z dodelitvijo izrednih pomoči. Na vprašanje glede šolske prehrane v osnovnih in srednjih šolah so iz Turizma odgovorili, da šola do začetka šolskega leta obvesti učence in starše o organizaciji šolske prehrane, pravilih, njihovih obveznostih ter o subvencioniranju malice in kosila za učence. Prijavo na šolsko prehrano šoli oddajo starši, skrbniki in druge osebe, pri katerih je učenec v oskrbi. Polno subvencijo za malico lahko ne glede na kriterije, določene na povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku, dobijo tudi učenci, ki so nameščeni v rejniško družino, in učenci, prosilci za azil. Učencem, ki so nameščeni v rejniško družino, pripada tudi subvencija za kosilo.

Svetnik **mag. Anže Logar (SDS)** je na vprašanje glede prodaje podjetja KPL z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet prejel odgovor, da ima MOL v letu 2016 v skladu z določili pogodbe o dodelitvi koncesije za opravljanje obvezne gospodarske javne službe pravico izvesti generalno revizijo izvajanja koncesijske pogodbe, pri čemer izvedba revizije ni vezana na spremembe v lastništvu koncesionarja. Glede na vsebino prvega odstavka 22. člena Koncesijske pogodbe lahko MOL le-to razdre, če je zaradi kapitalske spremembe pri koncesionarju prizadet interes koncedenta ali če so se bistveno spremenila razmerja iz koncesijske pogodbe.

Fotografije:

1 Ukradeni Batičev kip Prežihovega Voranca pred šolo, poimenovano po pisatelju, je nadomestil novi Mirsada Begića, ki ga je šoli daroval donator Igor Štemberger, foto: Miha Fras. 2 10. septembra sta bila slovesno odprta Ulica Carla Benza in Park Antona Codellija, foto: Nik Rovan. 3 Uradna otvoritev športnega šotora pri OŠ Danile Kumar, foto: Benjamin Kovač. 4 26. septembra so dobili novourejen park stanovalci Doma starejših občanov Vič-Rudnik, foto: Benjamin Kovač. 5 Novo postajališče za kolesa na razširjenem novem parkirišču P+R dolgi most v okviru projekta BicikeLJ, foto: Benjamin Kovač. 6 Na robu Tivolija je dobil prostor simpatičen Kolopark, ki se je otrokom priljubil že pred uradno otvoritvijo, foto: Benjamin Kovač. 7 Na Gradu je stekla sanacija opornega zidu, foto: Staša Cafuta Trček.

Sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev za projekt SEED

Mestna občina Ljubljana je pristopila k Sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev za projekt SEED – Podpora prizadevanjem za vključevanje starejših na trg delovne sile v digitalni dobi. Nosilec projekta je inštitut Empirica iz Nemčije, v njem pa poleg Mestne občine Ljubljana sodeluje še sedem partnerjev. Projekt se je začel 1. oktobra 2016 in bo trajal dve leti. Cilj projekta je iskanje inovativnih rešitev za zaposlovanje starejših in vzpostavitev evropske nagrade za iniciative na področju t.i. srebrne ekonomije. Oddelek za zdravje in socialno varstvo MOL je bil povabljen v projekt kot evalvator ter izbran na podlagi dolgoletnih izkušenj in dobrih praks na področju aktivnosti za starejše.

Ljubljanska kolesarska mreža je za Mestno občino Ljubljana izdelala informativno zloženko Novosti Pravilnika o prometni signalizaciji in cestni opremi, namenjeno kolesarjem

V zloženki so pojasnjene prometne znake in označbe, ki so stopile v veljavo s sprejetjem novega Pravilnika o prometni signalizaciji in cestni opremi. Med njimi so opisi nekaterih novejših, manj znanih oz. manj uveljavljenih označb, zloženka pa vsebuje tudi pravila in priporočila za obzirno in varno vožnjo s kolesom. Ljubljanska kolesarska mreža je zloženko izdala kot celotedenski ukrep letošnjega Evropskega tedna mobilnosti. Zloženka v e-obliki je dosegljiva na spletu MOL, natisnjena pa v MOB-i-LNIC-ah – infotočkah za kakovostno mobilnost v prostorih TIC na Adamič-Lundrovem nabrežju 1 in STIC na Krekovem trgu 10.

Geološke zanimivosti Ljubljane

Matevž Novak, Geološki zavod Slovenije

Fotografije: Matevž Demšar

1 Veliki temni kladasti podstavki Prešernovega spomenika so iz jablaniškega gabra iz doline Neretve. Svetli vrhnji del spomenika je iz granita iz Koroške ali iz severne Italije. Lahko rečemo, da Prešernov spomenik predstavlja zgradbo zemeljske skorje, saj granit tvori največji del celinske skorje, gabro pa večino oceanske. 2 Pročelje je Centralne lekarne na Prešernovem trgu 5 je iz lehnjaka, ki so ga lomili v kamnolomu v dolini Kokre na Jezerskem. Nastal je v holocenu; pogosto so v njem ohranjeni fosilni odtisi rastlin. Pridobivanje v kamnolomu, ki je zaščiten kot naravna vrednota, je zdaj ustavljeno. 3 Apnenec Rosso Ammonitico fasadnih ploščah Palače Deželne banke na Miklošičevi cesti 4 je iz severne Italije. Spoznamo ga po rdeči barvi, gomoljasti zgradbi in fosilih, med katerimi prevladujejo amoniti. Ti glavonožci, izumrli sorodniki lignjev z zavitimi apnenčastimi hišicami, so bili vladarji morij v srednjem zemeljskem veku (mezozoiku). Ta apnenec je nastal v globokem morju, gomoljasta zgradba pa je posledica močnih tokov, prekinitev sedimentacije in raztapljanja pod pritiskom pri kompakciji (stiskanju). 4 Obloge pritlične etaže Bambergove hiše na Miklošičevi cesti 16 in pomola nad vhodom so iz zelenega andezitnega tufa. Po kamnolomih v dolini potoka Peračica na Gorenjskem je dobil ime peračiški tuf. Tuf nastane iz vulkanskega pepela pri eksplozivnih vulkanskih izbruhih. Peračiški andezitni tuf je nastal v oligocenu pred pribl. 25 milijoni let, ko je bil na ozemlju Slovenije dejaven smrekovški vulkanizem. 5 V ploščah podpeškega apnenca v avli Nebotičnika so vidni beli preseki litiotid, izumrlih školjk, ki so živele samo v toplih plitvinah morij v starejši juri. Večina je bila zasidrana v peščeno dno kot današnji leščur. Temnosivi do črni apnenec so v kamnolomu v Podpeči na robu Ljubljanskega barja lomili že Rimljani, ki so prav zato, da so ga mogli od tam voziti s čolni v Emono, preusmerili strugo Ljubljanice. 6 Tlak v levem, Zgodovinskem atriju Mestne hiše je iz svetlosivega repenskega apnenca s številnimi preseki zelo velikih rudistov, izumrle skupine školjk, popolnoma prilagojenih skupinskemu priraščenemu načinu življenja. Večinoma je bila velika stožčasta spodnja lupina pritrjena na morsko dno, majhna zgornja pa je tvorila pokrovček. Repenski apnenec je zelo kakovosten kraški kamen, zato je poleg lipiškega najbolj pogosto uporabljan.

Ali ste videli morske ježke in ostrige na obrežju Ljubljanice? Ali ste vedeli, da v Narodni in univerzitetni knjižnici, v Nebotičniku in v Mestni hiši mrgoli velikih morskih školjk, podobnih zveriženim leščurjem? Ali ste opazili, da je Marijin steber na Levstikovem trgu obrnjen narobe in da je pred vrati Šentjakobske cerkve viden tektonski premik? Mogoče ste opazili vsaj velike amonite na rdečem pročelju Deželne banke na Miklošičevi cesti. In to, da je velik del hiše na Miklošičevi iz zelenega vulkanskega pepela? Ali ste kdaj pomislili, kako so se znašle korale in morske spužve na vrhu stolpa Ljubljanskega gradu?

Govorimo seveda o kamninah in fosilnih ostankih ter strukturah v njih. Ljubljanske ulice so svojevrsten geološki muzej na prostem. Večina najpomembnejših kulturnih spomenikov je zgrajena ali okrašena z naravnim kamnom. Vse od antike so ga uporabljali za gradnjo stavb ter za spomenike in vodnjake, s kombiniranjem kamnov različnih barv pa poudarjali prestižnost stavb. Naravni, stavbni in okrasni, kamen je najbolj pristna vez med geologijo na eni strani ter arheologijo, arhitekturo in umetnostno zgodovino na drugi, torej med naravno in kulturno dediščino. Umetniško izražanje narave z vzorci v kamnih se zlahka enači s človeškimi umetnostnimi mojstrovinami.

Malokateri Ljubljančan ali obiskovalec Ljubljane lahko pritrdilno odgovori na zgornja vprašanja. Na Geološkem zavodu Slovenije, ki letos praznuje 70 let delovanja, smo v dogovoru z Mestno občino Ljubljana v okviru projekta Zelena prestolnica pripravili brošuro *Geološki sprehod po Ljubljani*. V njej boste spoznali 21 vrst slovenskih in 8 vrst tujih kamnin, 11 skupin fosilov in 2 tektonski strukturi v mestnem jedru Ljubljane. V izbranih kulturnih spomenikih so predstavljene najbolj tipične kamnine. Poudarek je na kamnu s slovenskega ozemlja, ki zgodovinsko izročilo ljubljanskih stavb podaljša za več milijonov let v geološko zgodovino naše dežele.

Osnovne in srednje šole brez svojih geoloških zbirk lahko z izidom te brošure učencem in dijakom ponudijo ogled vsem dostopne zbirke na ulicah Ljubljane. Z njo v roki pa se lahko po središču Ljubljane sprehajajo tudi njeni prebivalci ali obiskovalci iz tujine.

Brošura Geološki sprehod po Ljubljani izide 10. oktobra v treh jezikih. Izdajo je finančno podprlo podjetje Energetika Ljubljana. Ob izidu brošure bodo v sredo, 12. oktobra, izpred Infotočke pred Mestno hišo ves dan potekali 45-minutni strokovno vodeni ogledi. Vodstvo bomo prilagodili udeležencem.

Vpis v Malo šolo arhitekture 2016/17

12. 10. 2016–21. 6. 2017

Mala šola arhitekture tudi letos vabi k vpisu mlade ustvarjalce! Otroci na učnih urah spoznavajo arhitekturo, urbanizem in oblikovanje z najrazličnejših vidikov. Rišejo, gradijo in sestavljajo, berejo načrte in spoznavajo notranjo opremo. Preučujejo merila in razmerja, različne oblike stavb in tipe stanovanjskih hiš. Spoznavajo javni prostor in osnove urbanizma preko raziskovanja uličnega pohištva, ulice, trga in mesta. Arhitekturo obravnavajo tudi skozi čutila (vid, sluh, tip, voh) in raziskujejo svetlobo in barve. Odkrivajo stavbno dediščino Slovenije in sveta, ko gradijo bivališča iz različnih materialov. Letos bomo pobliže spoznali tudi razstavljene muzejske predmete in tiste, ki so skriti v depojih.

Skozi igro in ustvarjalnost spoznavajo delo arhitektov in drugih ustvarjalcev s sorodnih področij ter ob delu prepletajo praktično delo s teoretskim ozadjem. Ustvarjajo z različnimi materiali, pripomočki in priborom, se ob tem zabavajo in družijo, saj se zahtevnejših nalog lotevajo v skupini.

Mala šola arhitekture, ki bo letos potekala že šesto leto zapored, je namenjena otrokom od 6 do 12 let oziroma za 1. in 2. triado osnovne šole.

Pripravili smo posebne popuste za udeležence iz istega gospodinjstva: 10 % popusta na drugega udeleženca iz istega gospodinjstva, 50 % popusta na tretjega udeleženca iz istega gospodinjstva in brezplačno za vse nadaljnje udeležence iz istega gospodinjstva.

Foto: arhiv AML

Mala šola arhitekture: Dežela fantazija.

Povabilo k nakupu in najemu nepremičnega premoženja

Mestna občina Ljubljana ima za zainteresirane kupce in najemnike na voljo spletno aplikacijo »Nepremičnine MOL« (*http://www.ljubljana.si/si/mol/nepremicnine/*), ki omogoča vpogled v načrt prodaje in oddaje nepremičnim v svoji lasti. Na tej spletni strani so opisani postopki prodaje in oddaje nepremičnega premoženja ter vse aktualne objave z nadrobnejšimi podatki o posamezni nepremičnini in izvedbi postopka prodaje oziroma oddaje. Pri posamezni javni objavi so navedeni kontaktni podatki in informacije o načinu prijave. Pri razpolaganju in upravljanju z nepremičnim premoženjem Mestna občina ravna v skladu z zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Prijazno vabimo k ugodnemu nakupu in najemu razpoložljivih nepremičnin.

PRODAMO

stavbo in pripadajoča zemljišča v naselju Javor, Javor 5, Ljubljana- Dobrunje

Informativna vrednost: 72.800 €

Stavba v skupni izmeri 505,80 m² stoji na zemljiščih v skupni izmeri 1699 m². Zemljišča imajo namensko rabo območje centralnih dejavnosti za vzgojo in primarno izobraževanje. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: E (105–150 kWh/m²a).

PRODAMO

več parkirnih mest, Neubergerjeva in Štihova ulica, Ljubljana

Informativna vrednost: 7.400 €/parkirno mesto

Parkirna mesta so v podzemni garaži na naslovu Neubergerjeva ulica 11, 25 in Štihova ulica 19 v Ljubljani, vsak v izmeri 12,50 m². Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

poslovne prostore, Tivolska cesta 50, Ljubljana

Informativna vrednost: 490.000 €

Poslovni prostori v skupni izmeri 326 m² so v 10. nadstropju stavbe na Bavarskem dvoru, v bližini Ljubljanske borze. Namenjeni so pisarniški dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60–105 kWh/m²a).

PRODAMO

poslovni prostor, Mestni trg 15, Ljubljana

Informativna vrednost: 1.436.500 €

Poslovni prostori v izmeri 828,20 m² so v stavbi na naslovu Mestni trg 15. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

poslovni prostor, Celovška cesta 143, Ljubljana

Informativna vrednost: 88.500 €

Poslovni prostor v izmeri 73,64 m² je v pritličju stavbe na naslovu Celovška cesta 143. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35–60 kWh/m²a).

PRODAMO

poslovni prostor, Grablovičeva 62, Ljubljana

Informativna vrednost: 21.500 €

Poslovni prostor v skupni izmeri 15,96 m² je v pritličju stavbe na naslovu Grablovičeva 62. Namenjen je pisarniški oz. storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60–105 kWh/m²a).

razpoložljivega Mestne občine Ljubljana

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Šentvid (Cesta na Poljane) s parcelnimi številkami:
630/4, 630/5 in 629/4, skupaj 1.816 m², vse k.o. 1754-Šentvid.

Informativna vrednost: 365.400,00 €
+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora ŠE-725 z namembnostjo SSce – pretežno eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Medno, s parcelno številko
1142/5 v izmeri 732 m², k.o. 1752-Staneže.

Informativna vrednost: 130.000,00 €
+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora ŠE-508 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Novo Polje (Novo Polje, cesta III), s parcelno številko:
154/3, v izmeri 752 m², k.o. 1772-Slape.

Informativna vrednost: 115.056,00 €
+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora PO-268 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Letališka cesta, s parcelno številko
127/51 v izmeri 11.838 m², k.o. 1730-Moste.

Informativna vrednost: 1.600.000,00 €
+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora JA-47 z namembnostjo IG – gospodarske cone.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Vodmat (Grablovičeva ulica), s parcelno številko: 7/11 v izmeri 612 m², k.o. 1726-Šentpeter.

Informativna vrednost: 153.000,00 €
+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora VO-27 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

ODDAMO V NAJEM

poslovni prostor za gostinsko dejavnost Zajčja dobrava Ljubljana.

Najnižja ponudbena izhodiščna cena najemnine na mesec: 2.160 €

Gostinski objekt površine 791,18 m² z zunanjimi površinami oddajamo v najem za opravljanje gostinske dejavnosti. Stoji v krajinskem parku Zajčja Dobrava. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

Mag. Robert Martinčič: »Novi zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti prinaša trgovanje s smrtjo, tekmovanje za ureditev trupel«

Državni zbor RS (DZ RS) je 20. septembra 2016 sprejel Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti (ZPPD). ZPPD bo nadomestil Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti ter o urejanju pokopališč (ZPPDUP) iz leta 1984. Čeprav je bil prejšnji zakon sprejet v drugačni družbenoekonomski ureditvi, je imel dobre temelje, saj je v ospredje postavil javni interes, torej interes ljudi in lokalnih skupnosti. Novi zakon pa v ospredje postavlja interes zasebnega kapitala. Pri pogrebni dejavnosti kot gospodarsko dejavnost opredeljuje le prvi prevoz, preostali večinski del pogrebne dejavnosti pa se izvaja na trgu. Zakonu nasprotuje vsa zainteresirana in strokovna javnost: vse tri skupnosti občin (Skupnost občin Slovenije - SOS, Združenje občin Slovenije - ZOS in Združenje mestnih občin Slovenije - ZMOS), Zbornica komunalnega gospodarstva na GZS, Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS), Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS), Državni svet RS, ki je izglasoval odložilni veto, in celo Zakonodajno-pravna služba DZ RS. Podpira ga samo Obrtna zbornica Slovenije, ker pričakuje zaslužke za njihove člane. O tem smo se pogovarjali z direktorjem JP ŽALE mag. Robertom Martinčičem.

Nam lahko pojasnite, zakaj Mestna občina Ljubljana in JP ŽALE nasprotujeta novemu zakonu?

Za nasprotovanje sprejetemu ZPPD je veliko razlogov. Organiziranje opravljanja pokopališke in pogrebne dejavnosti je v skladu z veljavno pravno ureditvijo v izvirni pristojnosti lokalnih skupnosti (140. člen Ustave RS, 21. člen Zakona o lokalni samoupravi). Na problem ustavne (ne)skladnosti predlagane ureditve in posega v avtonomijo lokalnih skupnosti je v svojem negativnem mnenju k predlogu zakona z dne 16. maja 2016 opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Tudi sicer je Ustavno sodišče že leta 2000 v odločbi U-I-48/97 z dne 6. julija 2000 navedlo, da določitev pokopališke in pogrebne dejavnosti za obvezno gospodarsko javno službo ni v neskladju z ustavno zagotovljeno svobodno gospodarsko pobudo in da gre za dejavnost, ki je zaradi pietetnih, zdravstvenih in sanitarno-higienskih razlogov ni mogoče zagotavljati na prostem trgu. Pridobivanje dobička je podrejeno zadovoljevanju javnih potreb, dejavnost pa ne more biti odvisna od trenutnega tržnega interesa. Sprejeti ZPPD je že v osnovnem konceptu zastavljen v nasprotju z odločbo Ustavnega sodišča in javnim interesom. Zdajšnjo enovito dejavnost deli na tri dele (pogrebno gospodarsko javno službo, pogrebno tržno in pokopališko službo). S tem ne razbija monopola, kot predlagatelji pogosto navajajo, pač pa optimalno organiziranost dejavnosti. Storitve, ki v pogrebni dejavnosti prinašajo dobiček, zakon daje na prosti trg, kar pa v pokopališki dejavnosti prinaša izgubo, ostaja lokalnim skupnostim. Izgovor zakonodajalcev je, da bo prosti trg povečal kakovost in znižal cene storitev ter da se pogrebna dejavnost v polovici občin že zdaj (vsaj občasno) izvaja kot tržna dejavnost. Praksa pa kaže, da temu ni tako. V podjetju Žale se ne bojimo konkurence. Opozarjamo pa na pasti in posledice, ki jih predstavlja prosti trg na tem tako občutljivem področju.

Kako pa je bila pogrebna dejavnost organizirana v preteklosti?

Pred več kot 100 leti so v Ljubljani že delovala samo zasebna pogrebna podjetja, s pokopališči pa je upravljala Cerkev. Sčasoma je v družbi prišlo do spoznanja, da takšna delitev ni dobra, saj gre za eno samo dejavnost. Poleg tega občani in mestna oblast z delom zasebnih podjetij niso bili zadovoljni, saj so ta skrbela le za lasten zaslužek. Zato je mesto zaščitilo občane in javni interes na način, da je 1. avgusta 1914 ustanovilo naše podjetje ŽALE. Več kot 100 let smo delovali v javnem interesu. Postali smo servis za občane. Delujemo izključno v dobro naših strank, obiskovalcev pokopališč in lokalne skupnosti. V ospredje postavljamo tudi varstvo okolja, varstvo kulturne dediščine in družbeno odgovorno delovanje.

Kako pa se lahko uporabnik vaših storitev prepriča o kvaliteti dela podjetja in kakšne cene zagotavljate v primerjavi z drugimi podjetji?

Podjetje ŽALE je že vsa leta nosilec razvoja v dejavnosti in sinonim za kvaliteto v državi. Ima pet veljavnih mednarodnih certifikatov: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO/IEC 27001 in Priznani v odličnosti – 4 zvezdice. Je tudi finalist letošnjega izbora za Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost, torej najvišjega državnega priznanja za kakovost. Podjetje ŽALE ima do sedemkrat nižje cene kot zasebna podjetja.

Smo prav slišali? Vaše cene so tudi do sedemkrat nižje od cen v zasebnih podjetjih? Kako je to mogoče?

Da so cene storitev, ki jih izvajamo javna podjetja, občutno nižje, ni naključje. V gospodarski javni službi cene določa mestni svet; ne določa le njihovih višin, pač pa tudi, kaj se lahko zaračunava. Pri pogrebni dejavnosti pač ne gre za klasično ponudbo in povpraševanje, ker se svojci pokojnikov s storitvijo srečajo redko in jo morajo naročiti v kratkem času, ko so hkrati v težkem čustvenem položaju. Posledično so ranljivi in težko sprejemajo racionalne odločitve. Če se pogrebna dejavnost izvaja na prostem trgu, se morajo svojci namesto s pripravo na žalovanje ukvarjati s stresnim zbiranjem predračunov. Zaradi kratkega roka in čustvenega stanja ne morejo narediti raziskave trga. Tudi če bi jo, cenovna primerjava ne bi dala jasne slike. Trg ponudnikov je nepregleden, do uporabnika neprijazen in deloma zavajajoč. Na prostem trgu v želji po zaslužku prihaja do zavajanj z drobljenjem storitev in dodajanjem nepotrebnih storitev. Naročniku se lahko zaračuna, kar se hoče, praksa pa kaže, da domišljija pri tem ne pozna meja. Trg ne bo pocenil pogreba. Novi zakon prinaša trgovanje s smrtjo, tekmovanje za ureditev trupel. Javna podjetja morebiten dobiček iz tržnih dejavnosti dajemo nazaj občanom, in sicer ne le prek nižjih cen pogrebnih storitev in opreme ter pokrivanjem izgube v pokopališki dejavnosti, pač pa tudi prek vlaganj v pokopališko infrastrukturo.

Če prav razumemo, bo po novem zakonu namesto enega upravljavca pokopališča in izvajalca pogrebnih storitev, tako kot je bilo doslej, en upravljavec pokopališča in veliko zasebnih pogrebnih podjetij?

Natančno tako in s tem pokrivanje izgube in vlaganja v pokopališko dejavnost ne bo več mogoče, saj bodo dobički iz pogrebne dejavnosti odšli k zasebnikom. Javna podjetja bomo prisiljena povišati cene storitev. Manjkajoča sredstva za obnovo infrastrukture bodo morale zagotoviti občine, ki pa tega denarja nimajo kje vzeti. Posledično se bo znižal standard urejenosti pokopališč oz. bodo dolgoročno celo začela propadati. To potrjujejo tudi primeri iz tujine.

Kakšne so možnosti, da občine kljub novemu zakonu ohranijo dosedanji sistem dejavnosti, ki zastopa koristi prebivalcev Mestne občine Ljubljana?

Tako Skupnost občin Slovenije kot tudi posamezne občine in seveda Mestna občina Ljubljana bodo vložile pobudo za ustavno presojo novega zakona. Ljubljančani in Ljubljančanke se lahko zanesejo, da bo Mestna občina Ljubljana ponovno zaščitila svoje občane pred interesi zasebnega kapitala, kot je to storila pred dobrimi 100 leti.

Foto: Arhiv Žale

Delavci Žal skrbijo za urejenost travnatih površin pokopališča z vrhunskimi parkovnimi kosilnicami Grasshopper.

Dr. Marjan Sedej: »Predlagani Zakon o lekarniški dejavnosti je škodljiv za celotno lekarniško dejavnost«

Foto: arhiv LL

Lekarna Ljubljana nenehno posodablja opremo svojih prostorov in širi ponudbo podpornih izdelkov za zdravje.

V Lekarni Ljubljana so prepričani, da je predlog Zakona o lekarniški dejavnosti, ki ga je Vlada RS poslala v parlamentarno obravnavo, daleč od »sodobnega«, kot ga predstavlja ministrstvo za zdravje, in škodljiv za celotno lekarniško dejavnost. Na predlog zakona so v Lekarni Ljubljana podali vrsto tehtnih pripomb, ki pa v predlogu niso bile upoštevane.
Prav tako je Lekarniška Zbornica Slovenije na zadnji seji Upravnega odbora 15. septembra 2016 soglasno izglasovala sklep, s katerim strokovna javnost in stanovska organizacija nasprotujeta predlogu Zakona o lekarniški dejavnosti, 6. oktobra je predlog zakona obravnaval Odbor za zdravstvo DZ. Ker tako meščankam in meščanom Ljubljane kot vsem prebivalcem Slovenije grozi, da bodo z morebitnim sprejemom zakona zdravila in podporni izdelki za zdravje slabše dostopni, smo direktorja dr. Marjana Sedeja vprašali, kakšno je stališče Lekarne Ljubljana o predlogu zakona.

Strokovna javnost in Lekarniška zbornica Slovenije nasprotujeta predlogu novega Zakona o lekarniški dejavnosti z argumentom, da je nepremišljen in škodljiv za celotno lekarniško dejavnost in bolnike. Nam lahko natančneje pojasnite, zakaj ima Lekarna Ljubljana odklonilno mnenje do novega zakona?

Predlog novega zakona je skregan z zdravo pametjo, predlagane rešitve niso dovolj premišljene, rečemo lahko, da so celo škodljive za celotno lekarniško dejavnost. Če bi bil sprejet v taki obliki, bi bila zdravila ljudem bistveno slabše dostopna na območju celotne države, ne le v Ljubljani. Deležni smo samo še več regulacije in omejitev, namesto da bi del dejavnosti lekarn, ki se odvija na trgu, nekoliko sprostili. Predlog zakona opredeljuje tudi nove kriterije za mrežo lekarn in predvideva, da se bo število lekarn povečalo za nekaj čez 20. Zakaj take omejitve in zakaj država opredeljuje, kje je lahko nova lekarna? V Lekarni Ljubljana smo mnenja, da bi moral zakon določati minimalno število lekarn, vse, kar je več, pa bi moral prepuščati lokalni skupnosti in potrebam prebivalstva.

Se vam ne zdi, da je bil dosedanji Zakon o lekarniški dejavnosti, sprejet leta 1992, vendarle potreben prenove?

O tem ni prav nobenega dvoma, vendar pa zakon tako po namenu kot ciljih ne sledi razvoju in smernicam v lekarniški dejavnosti, predvsem pa ne rešuje njenega financiranja. Izvajalcem lekarniške dejavnosti namreč omejuje oglaševanje in prepoveduje kartice zvestobe. Tovrstne omejitve so povsem na mestu, ko gre za zdravila, nesprejemljive pa so za številne druge izdelke, ki jih nudimo v lekarnah. Po drugi strani pa država za izvajanje javne lekarniške službe ne zagotavlja dovolj denarja. V tem položaju ne moremo pričakovati drugega kot znižanje kakovosti storitev za prebivalce, slabšo preskrbo z zdravili in izdelki za podporo zdravljenja in ohranitev zdravja. To, kar lekarne ustvarimo na podlagi tržne dejavnosti, je namreč sploh osnova za razvoj lekarniške dejavnosti: za investicije v nove enote, posodabljanje obstoječih enot, izobraževanje strokovnega kadra v lekarnah in razvoj novih lekarniških storitev. Vedno večji poudarek pri izvajanju lekarniške dejavnosti dajemo storitvam, ki jih izvajamo ob sami izdaji (pregled uporabe zdravil, izdelava osebne kartice zdravil, svetovanje za zdrav življenjski slog …). Težnja ministrstva, da tržni del radikalno omeji, je zato popolnoma nerazumljiva. Kar je v tujini v porastu, naj bi bilo zdaj pri nas s predlaganim zakonom prepovedano. Lekarne smo s tem v neenakopravnem položaju v razmerju do ponudnikov istih storitev na trgu, to pa je nič manj kot kršitev ene izmed temeljnih evropskih politik – zagotavljanje enakopravne in poštene konkurence.

Nam lahko razložite, zakaj pri nas prodajajo zdravila zasebni posredniki?

To je preprosto nerazumljivo in nerazložljivo. Po naši oceni zdaj uzakonjena rešitev v Sloveniji, da lahko lekarne kupujejo blago samo prek trgovcev na debelo z zdravili, v bistvu ne zagotavlja večje varnosti pri oskrbi z zdravili. Lekarna nima vpliva, katero zdravilo bo izdano pacientu, saj o tem odloča zdravnik s predpisanim receptom. Lekarne morajo razpolagati z zdravili, ki jih predpisujejo zdravniki. Vsa zdravila morajo biti v skladu s pogodbo s plačnikom Zavodom za zdravstveno zavarovanje izdana najpozneje v roku 24 ur. Povezava v vertikalni verigi torej ne more vplivati na količino in vrsto izdanih zdravil, ki jih predpišejo zdravniki.

Vertikalne povezave v nekaterih evropskih državah uspešno delujejo in lahko bistveno zmanjšajo stroške zdravil, pri nas pa jih želi ministrstvo prepovedati. Prepričan sem, da bi skrajšanje dobavne verige brez vmesnih zasebnih posrednikov – ko bi javni zavodi bi zdravila nabavljali neposredno pri proizvajalcih oz. prek veletrgovin v lasti javnih zavodov – bistveno znižalo stroške za zdravila, ki jih plačuje ZZZS, cene zdravil brez recepta pa bi bile za končnega kupca nižje. Tako bi preprečili velik odliv sredstev v zasebno sfero.

Ministrstvo je zakon pripravilo v ozkem krogu, brez možnosti dialoga in z nezadostnim poznavanjem dejanskega stanja. Namesto da bi se država lotila resnih problemov slovenskega zdravstva, nepremišljeno posega na področja, ki delujejo dobro. Nekatere predlagane zakonske spremembe pomenijo nazadovanje lekarniške dejavnosti in ne prinašajo sprememb, ki bi spodbujale razvoj in omogočale nadgradnjo lekarniške dejavnosti.

Kako boste poskušali uveljaviti svoje argumente?

Trenutno čakamo na obravnavo predloga na Odboru za zdravstvo, potem pa se bomo odločali v skladu s svojim poslanstvom, ki nas obvezuje, da ljudem zagotovimo čim boljšo dostopnost do zdravil in podpornih izdelkov za zdravje, kakovostne strokovne storitve in da svojo dejavnost opravljamo v sodobno urejenih prostorih, prijaznih našim strankam.

Foto: osebni arhiv

Dr. Zdenka Ivančič Szilagyi.

Pediatrinja dr. Zdenka Ivančič Szilagyi

Dr. Polonca Steinmann

Dr. Zdenka Ivančič Szilagyi je bila vse življenje predana naši najbolj občutljivi in ranljivi generaciji – otrokom od rojstva pa vse do šole. Skoraj vse življenje, razen nekaj let, je preživela in službovala v Ljubljani, kjer živi še danes. Njeno veliko strokovno znanje, skromnost, sočutje, potrpežljivost so izredne vrline zdravnice s srcem, ki je vseskozi delovala po Hipokratovi prisegi.

Rodila se je 21. septembra 1914, prav na začetku prve svetovne vojne, materi Terezi, rojeni Živic, in očetu Cirilu. V zakonu so se jima rodili štirje otroci, druga od njih je bila Zdenka. Mamin oče je bil župan v Skopem pri Sežani, pozneje so živeli v Cerknem. Po preselitvi v Ljubljano je obiskovala osnovno šolo pri sv. Jakobu v Ljubljani, pozneje pri uršulinkah, gimnazijo pa v liceju Mladika v Ljubljani. Spominjam se njenega očeta Cirila, ki sva ga z babico obiskovali v Domu starejših občanov Poljane v Ljubljani. Bil je bister možak. Ker sem mu večkrat prinesla rafijo, mi je podaril nekaj okroglih podstavkov, košarico za kruh in škatlico s pokrovom za koralde – za mojo balo.

Dr. Zdenka Ivančič je s študijem medicine pričela v Ljubljani, promovirala in diplomirala pa je na Medicinski fakulteti v Zagrebu 30. junija 1939. Do nastavitve v Dečjem domu leta 1945 je kot prostovoljka delala na otroškem oddelku in drugih oddelkih Splošne bolnice v Ljubljani. Specialistični izpit iz pediatrije je opravila v Ljubljani leta 1944. Za asistentko na Medicinski fakulteti v Ljubljani je bila imenovana 1947. Postala je vodja oddelka za tuberkulozo na Pediatrični kliniki v Ljubljani. V letu 1954 se je udeležila tečaja za zdravljenje otroške tuberkuloze v Parizu, ki ga je priredil Internacionalni otroški center. Aktivno je sodelovala na I. kongresu Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani leta 1948 in na II. pediatričnem kongresu v Ohridu leta 1955. Predavala je po šolah in tečajih za nižji in srednji medicinski kader. Poleg redne službene obveznosti je opravljala prva leta ambulantno službo v okviru ZSZ v Vevčah in Ljubljani.

Predavala je na terenu v Ljubljani in okolici v okviru AFŽ in RK (okoli petindvasetkrat). Med vojno je bila aktivistka OF. Prejela je odlikovanje reda zasluge za narod III. stopnje.

Po vojni se je poročila z dermatologom iz Vojne bolnice v Ljubljani. Zaradi moževe premestitve v njegovo rodno Subotico se je družina s tremi otroki za nekaj let preselila v Palić blizu Subotice. Tam je dr. Zdenka Ivančič skrbela na kliniki za populacijo otrok od rojstva do 23. leta starosti. Ukvarjala se je z zdravljenjem tuberkuloze. Ker pa se ni mogla navaditi na ravnino okrog Subotice in tamkajšnjo mentaliteto ljudi, se je vrnila v Ljubljano leta 1966.

Zaposlila se je v Zdravstvenem domu Šiška, kjer je službovala do prve in druge upokojitve. Mlade zdravnice je učila, da pogovor z mamico in očkom pomeni več kot pisanje receptov. Ali pa je, če otrok ni hotel jesti, rekla: »Otrok ne živi zato, da bi jedel, ampak da bi živel!«

Po vojni so začeli v Ljubljani graditi blokovska naselja po vseh ljubljanskih občinah. Število otrok se je zaradi priseljevanja iz jugoslovanskih republik in od drugod hitro povečevalo. Dr. Zdenka Ivančič je stalno opozarjala, da potrebujejo več pediatrov. Število ambulantnih pregledov je bilo med 50 do 100 in več malčkov na dan. Obremenjenost pediatrov je bila zato izjemno velika. Dr. Zdenka Ivančič se je zavzemala za preventivo obolevanja pri otrocih in zagovarjala tudi cepljenje pred nalezljivimi boleznimi. Precepljenost otrok proti nalezljivim boleznim je bila po vojni sprva zelo slaba, pozneje se je izboljševala. Najprej so uvedli cepljenje proti davici in tuberkulozi, po letu 1950 še proti otroški paralizi in tetanusu, pozneje še proti oslovskemu kašlju, ošpicam, rdečkam, mumpsu. IVZ je cepljenja svetoval in potrjeval po dogovoru z Ministrstvom za zdravje. Število otrok se je po vojni povečevalo, to je naša t. i. *baby boom* generacija, kasneje pa znatno zmanjševalo. Tudi število otrok je v teh desetletjih padalo na enega ali dva otroka v družini.

Po vojni so bile mame doma ali pa je bila družina pogosto večgeneracijska. Otroci so občutili veliko ljubezni tudi s strani starih staršev. Veliko je bilo priseljencev, tako da sta bila pediater in medicinska sestra včasih kar nadomestka starih staršev. Pozneje so se začele zaposlovati tudi mamice in nastal je problem, kdo bo popazil na malčke. Ustanavljali so dide in pozneje otroške vrtce. Delovni čas je bil po vojni do 14. ure, razen pri starših, ki so imeli dva ali tri turnuse. Sčasoma so se stresne situacije za življenje v družinah povečevale. Vse to je vplivalo tudi na razvoj otrokovega telesa in duše. Pri odločitvi za povečanje članov družine je izrednega pomena zdravo življenje bodočih staršev, dobro zdravje brez kakršnih koli zasvojenosti ali zamer znotraj družine, meni dr. Ivančičeva. Prijazna beseda, miren pristop do otroka potolaži v ambulanti otroka, mamico in očka, če je navzoč.

Njene stanovske kolegice o dr. Ivančičevi pravijo, da je bila do kolegov korektna, tovariška z izrednim smislom za izobraževanje in svetovanje mlajšim kolegom in staršem. **Dr. Zora Konjajev**, častna meščanka Ljubljane, pove, da je bila izvrstna strokovnjakinja in sijajna kolegica. **Dr. Andreja Gostiša Kornhauser** z Otroške kirurgije omenja, kako so jo mnoge mlade zdravnice, mlade mamice, izbrale za pediatrinjo svojih otrok, ker je z izrednim občutkom pristopila do njihovih malčkov in dajala tudi veliko nasvetov, zdravstvenih in življenjskih. **Dr. Anka Sedej,** ki je bila njena tesna sodelavka in naslednica v Zdravstvenem domu Šiška, poudarja poleg njenih drugih vrlin tudi njeno izredno zavzemanje za cepljenje otrok, kot dobro preventivo obolevnosti za težjimi nalezljivimi boleznimi, kar zagovarja tudi **dr. Alenka Kraigher** iz IVZ. Dr. Zdenka Ivančič jo je s svojim entuziazmom navdušila za specializacijo iz pediatrije. **Dr. Vesna Glavnik** jo je zdravila že kot otroka, spomni se je kot zelo prijazne zdravnice, pozneje jo je spoznala kot izredno pediatrinjo.

Za razvoj otroka na telesni, razvojni, psihični in duhovni ravni je izredno pomemben miren pristop do otroka. Dr. Ivančičeva je bila z otroki in starši zelo potrpežljiva. Vedno je bila pripravljena na pogovor in svetovanje. Priporočala je zdravo in redno prehrano. Starši morajo ustvariti pri otrocih red v prehrani in počitku. Otrok naj gre do šole v posteljico do 19. ure zvečer, kajti tako bo spočit in bo bolje rasel, navadil se bo zbujati zgodaj in ne bo tako nemiren, kot danes opažamo pri mnogih malčkih. Dr. Ivančičeva zadnja leta živi v Domu starejših občanov Trnovo. Bistrost duha in mir sta še vedno prisotni. Vesela je bila mojega obiska. Prav tako se veseli obiska svojih otrok, vnukov in pravnukov. Čas preživlja z branjem strokovnih knjig, pa tudi televizijo pogleda za sveže novice. Medicinska sestra mi pove, da ima včasih srčno bolečino, predvsem takrat, ko čaka svoje najbližje.

(Dr. Polonca Steinmann, upokojena družinska zdravnica, je besedilo napisala po pripovedi dr. Zdenke Ivančič Szilagyi osebno, s pomočjo njenih domačih in kolegic zdravnic. Bralce prosi, naj ji, če jo je kdo poznal in imel še pozneje stike z njo, sporoči, ker je dr. Ivančičeva njena daljna sorodnica. E-naslov: polonca.steinmann@siol.net)

VOLKSWAGEN LJUBLJANSKI MARATON

Foto: arhiv Timing

Vse je že pripravljeno za letošnji nedeljski 21. Volkswagen Ljubljanski maraton 30. oktobra.

Simulacijski center Zdravstvenega doma Ljubljana

Svetovni dan prve pomoči

Bina Trplan

Foto: Bina Trplan

SIM center je prvi simulacijski center na primarni ravni v Sloveniji, ki zagotavlja izvajanje naprednih simulacij v zdravstvu z najsodobnejšo opremo. *Na slikah:* Temeljni postopki oživljanja 1 za redarje, 2 za laike, 3 za zaposlene, 4 tečaj pediatrične prve pomoči za strokovne delavce v vrtcih, 5 oskrba poškodovanca za gasilce in civilno zaščito.

Vsako leto na drugo septembrsko soboto obeležujemo svetovni dan prve pomoči; letos je bilo to 10. septembra. Dejstvo je, da znanje iz nudenja prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja rešuje življenja. Ena minuta zamude pri reševanju posameznika, ki mu ne bije srce, pomeni 10 odstotkov manj možnosti za njegovo preživetje, zato je hiter pristop k takemu posamezniku izrednega pomena. V teh primerih je izjemno pomembno hitro in učinkovito ukrepanje mimoidočih, laikov ali zaposlenih, kajti le oni lahko s hitrim izvajanjem prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja pripomorejo k preživetju poškodovanega oz. obolelega.

Usposabljanje znotraj velike mestne družine

Letos smo v Simulacijskem centru Zdravstvenega doma Ljubljana (SIM center) pričeli z izvajanjem projekta, s katerim želimo povečati varnost in možnost preživetja poškodovanih ali obolelih v Mestni občini Ljubljana. Projekt je bil predstavljen tudi na seji Odbora za splošne zadeve in razvoj Mestne občine Ljubljana, kjer je bil sprejet sklep, da se zaposleni v vseh javnih zavodih, javnih podjetjih in službah, katerih ustanoviteljica je MOL, udeležijo tega usposabljanja.

Namen projekta je povečati varnost prebivalcev MOL v primeru poškodbe posameznika oz. poslabšanja zdravstvenega stanja. To dosežemo s kontinuiranim usposabljanjem zaposlenih, ki po svoji profesiji sicer niso iz zdravstvene stroke, vendar je njihovo delo visoko rizično (gasilci, vzgojitelji v vrtcih, farmacevti v lekarnah, mestni redarji). Tako se zaposleni naučijo prepoznati nujno stanje, aktivirati nujno medicinsko pomoč ter pričeti z nudenjem prve pomoči. Obolelemu oz. poškodovanemu tako »kupujejo« čas do prihoda nujne medicinske pomoči. Priporočljivo je, da svoje znanje obnavljajo enkrat letno.

Najprej smo izvedli usposabljanje ekipe Mestnega redarstva MU MOL (na tečaju *Temeljni postopki oživljanja za mestne redarje*), kajti prav oni se dnevno srečujejo z več tisoč obiskovalci (turisti) in stanovalci v občini. Septembra smo delo nadaljevali z usposabljanjem strokovnega kadra v mestnih vrtcih (na tečaju *Tečaj pediatrične prve pomoči za strokovne delavce v vrtcih*). Poškodbe in nujna stanja v pediatriji so pogost pojav in so neizogibna. V predšolskem obdobju so otroci najbolj živahni in radovedni, zato obstaja veliko več možnosti, da se poškodujejo. Pomembno je, da dobi poškodovani ali akutno oboleli otrok hitro, pravilno in učinkovito prvo pomoč. Vzgojitelji, ki velik del dneva skrbijo za večje število otrok, bi morali znati izvajati ukrepe prve pomoči.

Tečaji temeljnih postopkov oživljanja za laike

Prav tako v SIM centru že izvajamo usposabljanja posameznikov, t. i. laikov, s tečajem *Temeljni postopki oživljanja za laike*, saj do nenadnih sprememb osnovnih življenjskih funkcij nemalokrat pride tudi v »varnem« zavetju doma. Ljudje bi morali svoje pridobljeno znanje iz vsebin prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja obnavljati in nadgrajevati, saj nam takšno znanje lahko v nekem trenutku nudi neprecenljivo zmožnost, da pomagamo in s pravilno pomočjo lahko celo nekomu morda rešimo življenje. Z znanjem iz vsebin prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja povečujemo možnost preživetja hudo obolelega oz. poškodovanega na območju Mestne občine Ljubljana. Raziskave kažejo, da so lahko rezultati preživetja pri bolnikih s srčnim zastojem tudi med 30 in 40 odstotki, kjer so prisotni posamezniki, ki so usposobljeni za izvajanje prve pomoči ali temeljnih postopkov oživljanja.

Prvi simulacijski center na primarni ravni v Sloveniji

SIM center je prvi simulacijski center na primarni ravni v Sloveniji in ima prostore v pritličju Zdravstvenega doma Ljubljana na Metelkovi ulici 9. Je učni center, ki zagotavlja izvajanje naprednih simulacij v zdravstvu z najsodobnejšo opremo. Poslanstvo SIM centra je izboljšati varnost bolnikov in kliničnih rezultatov z vključitvijo simulacij v procese učenja in usposabljanja. Vizija SIM centra je tako usposobiti kompetenten zdravstveni kader, ki je vsestransko praktično in teoretično usposobljen in se zna prilagajati različnim situacijam v kliničnem okolju.

Usposabljanja v SIM centru so poleg profesionalnemu kadru v zdravstvu (timi urgence, reševalci, timi splošne medicine, zobozdravstveni timi, patronažne medicinske sestre, medicinske sestre iz domskega varstva, farmacevti, študenti medicine in zdravstvene nege, dijaki zdravstvene nege itd.) namenjena tudi laični javnosti (gasilci, pripadniki civilne zaščite, strokovni delavci v vrtcih in šolah, policisti, mestni redarji, zaposleni v drugih delovnih organizacijah ter drugi laični posamezniki).

Usposabljanja izvajajo inštruktorji, ki so visoko usposobljeni, vsebine za svoje delo ves čas črpajo in pridobivajo s sodelovanjem z vidnimi strokovnjaki s področja izobraževanja s simulacijami v zdravstvu. Vsi inštruktorji so zaposleni v kliničnem okolju, tako da imajo poleg teoretičnega tudi zelo bogato praktično znanje s področja, ki ga poučujejo. Tudi oprema v SIM centru je vrhunska in z njo je ustvarjeno okolje, ki v vsej svoji podobi in funkcionalnosti spominja na realno.

Naš namen je na najvišji strokovni ravni usposobiti čim večje število laikov ter zaposlenih v vseh javnih zavodih Mestne občine Ljubljana, prav tako pa omogočiti varnejše službovanje ter učinkovito ukrepanje v kritičnih situacijah. S tem Ljubljana kot **zelena prestolnica Evrope 2016** postaja tudi **varna Ljubljana.** V to verjamemo, kajti že večkrat smo dokazali, da je učenje s simulacijami učinkovita metoda pridobivanja znanja oskrbe življenjsko ogroženega. Gre za prijazen način učenja, saj je zadovoljstvo udeležencev usposabljanj v povprečju 94,2-odstotno. S takim načinom dela so v SIM centru doseženi odlični rezultati, saj je raven usposobljenosti po izvedenem usposabljanju v povprečju večja za 48 odstotkov. Na ta način se lahko učeči kar najbolje pripravijo na oskrbo poškodovanca in mu s tem zagotovijo varno in kakovostno oskrbo.

Naslednji termin tečaja *Temeljni postopki oživljanja za laike* v SIM centru je 15. november 2016. Več o usposabljanjih lahko najdete na spletnih straneh SIM centra (www.zd-lj.si/sim>> Program in cena usposabljanja).

Zamisel Kul služba! za mlade iskalce zaposlitve se nadaljuje

Veronika Sorokin

V Mestni hiši je v organizaciji Urada za mladino in Mestne občine Ljubljana 23. septembra 2016 potekal širši posvet na temo poskusnega projekta *Kul služba!*, v okviru katerega so predstavili tudi kratko vmesno oceno. V sodelovanju z izbranimi delodajalci – mestnimi javnimi zavodi in podjetji, mentorji in mladimi so na podlagi konkretnih izhodišč, dosedanjih ugotovljenih rezultatov in odzivov vključenih udeležencev razpisa obravnavali možnosti glede nadaljevanja projekta z novim razpisom in novimi delovnimi priložnostmi za mlade. Kot je povedal dr. Uroš Grilc, vodja Urada za mladino, so s pomočjo odličnega sodelovanja z JZ Cene Štupar javna podjetja doslej izbrala 23 mladih, ki se trenutno že usposabljajo na delovnih mestih. Nov, drugi razpis za projekt bo objavljen predvidoma v začetku novembra letos, delodajalci pa bodo lahko že pred tem pridobili določeno število mest za usposabljanje mladih, prvih iskalcev zaposlitve. V izvedbo drugega javnega povabila se bodo vključili zavodi, ki v prvem krogu niso sodelovali.

Foto: Benjamin Kovač

Maruša Pirnat, profesorica pedagogike in andragogike, ki se je začela v projektu Kul služba! pred kratkim usposabljati v Zavodu Mladi zmaji, na posvetu 23. septembra v Veliki sejni dvorani Mestne hiše.

Koncept in cilj projekta

V uvodnem delu posveta je prvi spregovoril **dr. Uroš Grilc** in podrobneje predstavil koncept in cilj projekta *Kul služba!*. V prvi fazi so se s projektom omejili na kategorijo prvih iskalcev zaposlitve in na izkoriščanje inštrumenta usposabljanja na delovnem mestu, ki ga izvaja Zavod RS za zaposlovanje. Ključni problem projekta je po njegovem predvsem časovna omejitev na trimesečno usposabljanje, saj ni namen ostati zgolj pri teh treh mesecih, in izziv, kako na sistematičen način vzpostaviti sodelovanje z udeleženci, ki bi bili pripravljeni sodelovati v zastavljeni shemi zaposlitvene strukture mladih. Dr. Uroš Grilc je posebej opozoril na glavni nesporazum, do katerega je prišlo, ker so mladi napačno razumeli informacije o namenu projekta. Ti so spregovorili v anonimnem pismu, iz katerega je bilo razvidno, da je večina mladih navkljub neizpodbitnim pojasnilom menila, da *Kul služba!* pomeni že kar pravo službo in trajno zaposlitev. Temu nesporazumu se bo Urad za mladino v prihodnje izognil s ponovnimi jasnimi informacijami.

Začetna ocena projekta kaže, da si mladi želijo bistveno več informacij o razpisanih delovnih mestih, in Urad za mladino jim bo to zagotovil. S tem namenom bodo v okviru naslednjega razpisa na voljo tudi t. i. inštrukcije. Prisluhnili bodo pričakovanjem mladih, ki si želijo več sodelovanja z mentorji. Mladi bodo lahko kandidirali za največ tri delovna mesta, s čimer bo mogoče zapolniti delovna mesta, za katera je med mladimi sicer manj zanimanja. Na koncu je dr. Grilc še poudaril, da je celoten projekt *Kul služba!* zelo kompleksen in da ima več deležnikov ter dodal, da je hvaležen za izkazano sodelovanje in pripravljenost vseh podjetij in zavodov, ki v okviru Mestne občine Ljubljana podpirajo mlade iskalce zaposlitve.

Velja pogumno izražanje lastnih sposobnosti in življenjske vizije

Uvodnim besedam dr. Uroša Grilca se je pridružil župan **Zoran Janković** in spregovoril o prizadevanjih Mestne občine Ljubljana v preteklem obdobju, da spodbudi čim več mladih, da bi ostali v Ljubljani in si ne bi bili primorani iskati dela zunaj Slovenije oziroma Ljubljane. Prvi od teh ukrepov je bil stanovanjski program o posebnih neprofitnih najemniških stanovanjih za mlade, sledil je projekt *Kul služba!*, tretji pa občino še čaka, namreč ponudba, s katero bi mlade štipendiste zavezali k temu, da bi predpisano obvezno prakso opravili v določenem podjetju. Župan se je v uvodnem nagovoru postavil na stran mladih in dejal, da si mesto absolutno prizadeva ustvariti osnovo, iz katere bi bilo mogoče mladim graditi poklicno kariero, in da v vseh pogledih podpira vizije mladih, od njih pa je odvisno, kako bodo to znali izkoristiti. Poudaril je, da je za mlade pomembno, da so revolucionarji, da so pogumni in imajo svojo vizijo, ki jo znajo tudi izraziti. Dodal je, da si šele v medsebojni komunikaciji, izmenjavi izkušenj in mnenj lahko obetamo primerne rešitve in se veselimo uspeha, ter zatrdil, da bo mesto s projektom *Kul služba!* vsekakor nadaljevalo.

Nadaljevanje nudenja pomoči mladim iskalcem zaposlitve s pridobljenimi izkušnjami

Svoj vidik mlade udeleženke v projektu *Kul služba!* je predstavila **Maruša Pirnat**, profesorica pedagogike in andragogike, ki se je začela pred kratkim usposabljati v Zavodu Mladi zmaji. Spregovorila je o pozitivni izkušnji sodelovanja z mentorico in navedla splošna pričakovanja mladih v okviru projekta. Poudarila je, da bi si za naprej želeli optimizacijo delavnic, na katerih bi lahko mladi pokazali tudi svoje neformalne sposobnosti, še okrepili sodelovanje z mentorjem in da bi imeli možnost preverjanja, katera delovna mesta so zanje realno odprta. Na koncu je omenila še t. i. možnost »hitrih zmenkov«, v okviru katerih bi se mladi učili predstaviti svoj izobrazbeni profil.

Mag. Bojan Hajdinjak, direktor CPI Cene Štupar, je povedal, da so imeli v času trajanja projekta veliko strokovnih srečanj z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport in da so prvotno razmišljali, da bi bil projekt namenjen bolj ranljivim skupinam mladih, t. i. »vsipnikom«. Ko so se omejili na ukrep usposabljanja na delovnem mestu, se jim je porodila še ideja o medgeneracijskem sodelovanju znotraj podjetij. Poudaril je, da so ob upoštevanju mnenj mladih v svoj program vnesli nekatere popravke.

Iz perspektive mentoric sta spregovorili tudi **Lili Šturm**, muzejska svetovalka Mednarodnega grafičnega in likovnega centra, ki že vrsto let dela na področju javnih in pedagoških programov, in **Ksenja Perko**, direktorica Zavoda Mladi zmaji. Vez med mentorjem in učencem ter njuno sodelovanje obe sprejemata z velikim navdušenjem in imata pozitivne odzive. Lili Šturm je poudarila, da je pomemben pravilen pristop do mladih in da mora biti vsak mentor tudi dovolj samokritičen, da ni zgolj v vlogi učitelja, pač pa zna tudi poslušati. Obenem je predlagala, da bi bil lahko del usposabljanja na delovnem mestu skupen, namenjen tako učencu kot mentorju. Ksenja Perko je glede kakovosti prejetih prijav za usposabljanje ocenila, da vse niso bile ravno »odlične« in da bodo v prihodnje organizirali več delavnic, katerih vsebina in izvedba se bosta prilagajali posamezni skupini. Dodala je še, da si želijo udeležence soočiti z vprašanjem, ali je projekt *Kul služba!* dejansko njihova priložnost.

Proti koncu posveta se je predstavil še **mag. Jurij Snoj**, direktor Območne službe Ljubljana Zavoda RS za zaposlovanje, in spregovoril o ukrepih aktivne politike zaposlovanja (APZ). Poudaril je, da je glavni namen usposabljanja na delovnem mestu ciljno usposabljanje. Upoštevan je namreč gospodaren načrt, da denar ni zapravljen v prazno, pač pa se sredstva dodelijo nekomu, ki bo določeno delo tudi zares opravljal. Navedel je tudi konkreten primer za profil farmacevtski tehnik: v treh mesecih se je v farmacevtskih podjetjih usposabljalo 34 mladih; v tem času so opravili 7 izpitov in tudi dejansko dobili službo.

V okviru splošne razprave, ki se je razvila ob zaključku posveta, je večina sodelujočih menila, da je obdobje trimesečnega usposabljanja žal prekratko in da bi bilo potrebno s projektom *Kul služba!* mladim zagotoviti predvsem dolgotrajnejšo zaposlitev.

Foto: Benjamin Kovač

Župan Zoran Janković je napovedal nadaljevanje projekta *Kul služba!*

Foto: Veronika Sorokin

Dr. Uroš Grilc je pojasnil koncept in cilj svoje zamisli o pomoči mladim iskalcem zaposlitve.

Foto: Veronika Sorokin

Mag. Jurij Snoj je na posvetu spregovoril o ukrepih aktivne politike zaposlovanja.

Mladi na sceni

Fotografije: Tanja Pihlar

Od 7. do 10. septembra je letos prvič potekal mednarodni Festival sodobnih idej Indigo, ki sta ga pripravila Muzej in galerije mesta Ljubljane in Marsh Creative Production iz Beograda.

Festival sodobnih idej Indigo

Dr. Tanja Pihlar

Od 7. do 10. septembra je v prestolnici prvič potekal mednarodni Festival sodobnih idej Indigo v produkciji Muzeja in galerije mesta Ljubljane ter Marsh Creative Production iz Beograda.

Program se je odvijal v mestni četrti okoli Gosposke, Križevniške in Salendrove ulice ter Trga francoske revolucije, Brega in Novega trga. Namen organizatorjev je bil povezati kulturne in znanstvene ustanove s tega območja – Mestni muzej Ljubljana, Galerijo Vžigalica, Festival Ljubljana, Srednjo šolo za oblikovanje in prostor, ZRC SAZU, NUK, Mini teater … – z nevladnimi organizacijami in civilnimi pobudami, da bi vzpostavili sodelovanje med ustvarjalci z različnih področij – umetnosti, oblikovanja, medijev, glasbe, filma in gledališča. Želeli so tudi povezati lokalni prostor z mednarodnim, spodbuditi medgeneracijski dialog ter privabiti ustvarjalce mlajših generacij in jim dati priložnost za ustvarjanje novih idej.

Tema letošnjega festivala je bila strah (njegov podnaslov se je glasil: *No fear/Ni strahu*), saj nas dandanes ljudje nenehno živimo v strahu, naj gre za strah pred begunci, terorističnimi napadi, brezposelnostjo … »Mi pred strahom ne bežimo, nasprotno, želimo se o njem pogovarjati v univerzalnem jeziku glasbe, oblikovanja, gledališča, filma …« je zapisal Blaž Peršin, direktor Muzeja in galerij mesta Ljubljane.

Program je bil razdeljen v osem tematskih sklopov: pogovori, oblikovanje, film, glasba, gledališče, umetnost, zabava in »v živo«.

Tematika pogovorov in predavanj v Mestnem muzeju Ljubljana, ki so se jih udeležili priznani domači in tuji strokovnjaki, so bili oblikovanje, umetnost, arhitektura in ekologija. Predavatelji so med drugim načeli vprašanje o stanju vizualnih komunikacij, kako povečati njihovo kakovost ter jim vrniti kritični potencial. Zanimalo jih je, kakšne so nove priložnosti za udejanjanje novih idej in ali imajo umetnost, arhitektura in oblikovanje pripravljene odgovore na kompleksnost stanja v družbi. Razpravljali so o tem, kako arhitektura danes na nov način oblikuje prostor, in o pomembnosti sodelovanja s prebivalci, ki živijo v tem prostoru. Predstavljeni so bili tudi številni primeri dobrih praks.

V sklopu oblikovanje so si obiskovalci na Trgu francoske revolucije lahko ogledali razstavo mestnih plakatov *Pest v oko* domačih in tujih grafičnih oblikovalcev (med drugim Studia Ajax, Rafaele Dražić, Bojana Hadžihalilovića in Novega kolektivizma), ki so svoje zamisli črpali iz burne novejše zgodovine Balkana. V atriju ZRC je bila na ogled razstava *Novo analogno* izdelkov mladih ustvarjalcev iz jugovzhodne Evrope, zmagovalcev letošnjega natečaja Mladi balkanski oblikovalci, ki ga pripravlja platforma Balkan Design Network, ki je namenjena identifikaciji, promociji in razvoju kreativnega potenciala na področju oblikovanja v balkanski regiji.

Filmski del programa, ki se je odvijal v Mestnem muzeju Ljubljana, je bil posvečen eksperimentalnemu dokumentarnemu filmu; v treh sklopih – esejski film, etnografija in digitalne podobe – so bila prikazana dela avtorjev, kot so Leo Gabin, Harun Farocki, Isaac Julien, Chris Marker, Ben Rivers, Eva Rødbro, Ben Russell, Soda_Jerk in Martine Syms.

V galeriji Vžigalica so ob tej priložnosti postavili na ogled razstavo *Retorika – Trenutek potem* avtorjev Bare Kolenc in Ateja Tutta, ki je nastala v okviru večletnega modularnega projekta in raziskuje odzvanjanje besed v prostoru in času, njihovo politično moč in apelacijo … V Mestnem muzeju Ljubljana sta študenta Akademije za vizualno umetnost Ljubljana Lara Papov in Gregor Rozman ustvarila instalacijo *Avtobusna postaja* kot prostora migracij in prenašanja idej, informacij, znanja, kulture …

V Mini teatru so v tem okviru uprizorili novo predstavo Senekovega *Tiesta* v režiji Ivice Buljana, ki je nastala v mednarodni koprodukciji, dijaki Gimnazije Poljane pa so izvedli predstavo *O, končno je nastopil čas za jutri*, prirejeno po operi prvega futurističnega gledališča na svetu (za scensko postavitev so poskrbeli dijaki Srednje šole za oblikovanje in fotografijo Ljubljana).

V Križevniški cerkvi sta potekala koncert Bowraina – pianista, skladatelja in producenta Tineta Grgureviča ter avdio-vizualni performance *Reflections* japonsko-francoskega dua Takami Nakamoto in Sebastien Benoits.

Poleg tega je kreativni center Poligon v Križankah pripravil strateško platformo *Design live* za opolnomočenje samozaposlenih, saj je veliko mlajših generacij oblikovalcev samozaposlenih, dijaki Srednje šole za oblikovanje in fotografijo Ljubljana pa so pripravili delavnico risanja na prostem. Festivalsko dogajanje sta popestrila ulično urejanje pričesk »urednika pričesk« Roberta ter zabava in druženje v večernih urah na Trgu francoske revolucije ob zvokih glasbe didžejev.

Festival ob 6. rojstnem dnevu Četrtnega mladinskega centra Črnuče

Staša Cafuta Trček

Četrtni mladinski center Črnuče je septembra praznoval šesti rojstni dan. Mladi so vse od njegove ustanovitve v centru zelo aktivni. Aleš Susman, eden od dveh koordinatorjev v centru, se spominja začetkov: »Bil je pravi »bum«, dnevno med 40 in 60 otrok različnih starostnih skupin,« in poudari, da je prostor in program v osnovi namenjen temu, da nudi alternativo ulici, neformalnemu izobraževanju. »To je prostor, kjer mladi iščejo odnos in stik. Oboje je osnova za vse njihove dejavnosti tako v centru kot tudi v življenju nasploh.« Šesto obletnico so v ČMC Črnuče obeležili s festivalom, kjer so se mladi predstavili širši javnosti ter se družili s svojimi prijatelji, sosedi, starši in vrstniki.

Pestro festivalsko dogajanje

Izdelovali so vodne rakete in tako obiskovalcem približali eksperimente, z bobnarjem Alešem so se učili

bobnarskih osnov, s Petro iz Društva 5. maj so spoznavali lepote poslikave telesa, z Mitjem in Tino pa so osvajali večerno ličenje in se sladkali s palačinkami. Večerni del praznovanja je zaokrožilo Športno društvo Bast z nastopom mladih, festival pa se je zaključil s plesom za mlade z DJ-jem. Anže je ob dnevu fetalnega alkoholnega sindroma (motnje pri razvoju otroka, kadar nosečnica pije alkohol) na delavnici z mladimi delil svojo zgodbo in izkušnje, kako se je sam soočal s tem sindromom.

Mladi iščejo odnos in stik

Šesta obletnica ni kar tako. V šestih letih se je v centru zgodilo veliko dogodkov in druženj in kar je najpomembneje, stkale so se številne medsebojne vezi, veliko rezultatov ter dobrih del. Aleš Susman, koordinator v ČMC Črnuče, je s kolegico Majo Majcen zaposlen od leta 2010. Začetki so bili prijetni, bil je velik »bum«, saj je center obiskovalo dnevno med 40 in 60 mladih. Z leti se je starostna skupina uporabnikov zviševala, saj so otroci odraščali in niso zapuščali centra, ki je bil ustanovljen za alternativo ulici in neformalnemu izobraževanju. Mladi iščejo odnos in stik. Navežejo se na ljudi, ki delajo in prihajajo v center, in prek tega odnosa se kreirajo vsebine, ki se odvijajo med šolskim letom. »Doslej smo imeli nešteto delavnic, med drugim ustvarjalne, pogovorne delavnice, kuharske, glasbene, karaoke, biološke, znanstvene. Poskušamo kreirati vsebine – mladi za mlade. Oblikujemo projektne skupine za posamezne dogodke. Mladi se organizirajo in prevzamejo del ali pa celotno organizacijo,« pripoveduje Susman. V Centru sodelujejo tudi s ČS Črnuče. So pobudniki za postavitev Street Workouta; gre za ulično vadbo, kjer se na stojalih trenira z lastno težo na prostem. MOL jim je obljubila, da bo financirala izvedbo, ni pa še jasno, kje bo naprava postavljena.

Socialni eksperiment, kjer mladi prevzamejo velik del odgovornosti

Najnovejši projekt v centru je ureditev mladinske sobe, kjer bodo mladi predelali sobo po svoje, jo po željah uporabljali in tudi odgovarjali zanjo. Gre za socialni eksperiment, kjer mladi prevzamejo velik del odgovornosti, kar zadeva vsebine in prostor, ter ga lahko kadarkoli uporabljajo. Sicer pa so člani centra tudi aktivni na gostovanjih po Evropi. Tako so denimo že večkrat gostovali v Nemčiji, bili tudi na Tenerifih. Na izmenjavah so sodelovali pri različnih tematikah, med drugim na grafitarski, žonglerski ter pomagali pri različnih delih okoli gostujočega hostla. »Naše poslanstvo je tudi širjenje obzorij izven lokalne skupnosti. Veliko mladih je ujetih v določene vloge znotraj lokalne skupnosti. In ko se znajdejo v drugem okolju, dobijo priložnost, da razvijejo svoj potencial. Vabljeni, da se nam pridružite,« povabi sobesednik.

Foto: Staša Cafuta Trček

Na festivalu ob 6. rojstnem dnevu ČMC Črnuče je bilo zanimivo.

Zaloški Film na ulici

Kinotrip je letel na krilih Mladih zmajev

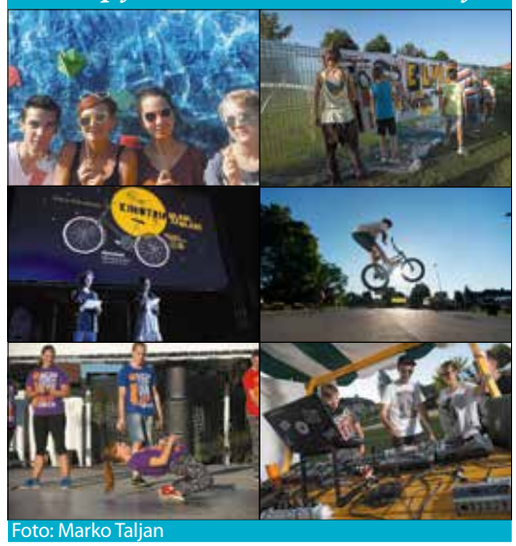

Foto: Marko Taljan

Film na ulicii, drugi dvodnevni dogodek filma, glasbe in urbanih športov, prireditev Mladih zmajev iz ČMC Zalog in Kinotripa.

Marko Taljan

Za nami je Film na ulici, drugi dvodnevni dogodek filma, glasbe in urbanih športov. Prireditev Mladih zmajev iz Četrtnega mladinskega centra Zalog in Kinotripa, Kinodvorovega programa za mlade, se je odvila v petek, 26. in soboto, 27. 8. na šolskem igrišču OŠ Zalog. Na pestrem in zabavnem dogajanju se nam je pridružilo več kot 200 obiskovalcev, med njimi največ mladih. Slednji so se preizkusili tudi v vlogi organizatorjev in izvajalcev dogodka, saj so sodelovali pri oblikovanju programa, vodenju pogovora s filmskimi gosti in izvajanju najrazličnejših dejavnosti. Projekt Film na ulici tako postaja pravi poligon za preizkušanje novih idej in ustvarja nepozabna doživetja po načelu mladi za mlade. Preverite, kako nam je uspelo.

V petek smo se lahko z mojstri preizkusili v skejtanju in beemiksanju ter si ogledali osupljivo spretnost plesalcev breakdanca. Za glasbeno podlago sta z elektronskimi ritmi poskrbela mladi, nadarjeni DJ Guna (Žiga Guna) in DJ, producent in glasbeni pedagog Adam Mulalić, ki je skrivnosti dižejanja razkrival tudi radovednim obiskovalcem. Ti so se lahko preizkusili tudi v grafitiranju pod mentorstvom Mihe Erjavca. Ko se je zmračilo, smo si ogledali nekaj kratkih mladinskih filmov festivala *Videomanija 2015 in 2016*, v nadaljevanju petkovega večera pa je platno zavzela mladinska glasbena komedija *Utrip ljubezni*. Po filmu so se mladi Kinotripovci zapletli v zanimiv pogovor z ustvarjalci filma – režiserjem Borisom Petkovičem in igralcema Jernejem Gašperinom in Maticem Klemencem, ki so razkrili nekaj zanimivosti s snemanja in poskrbeli za glasbeni vložek.

Sobota je bila v znamenju morskih doživetij. Obiskovalcem so bili na voljo fotokotiček z vodnimi rekviziti, Bar pri hobotnici, kotiček za poslikavo telesa, bitka z vodnimi baloni, ustrezno namočen Twister, velika igra spomina, piratske igre, podiranje vodnih kegljev in vodna zalivalnica. Žejo smo gasili z osvežilnimi sadnimi koktejli, glasbo je vrtel DJ Guna. Pred osrednjo projekcijo smo se tudi ta dan ogreli s kratkimi mladinskimi filmi iz festivala Videomanija 2015 in 2016. Prijeten sobotni večer smo zaokrožili z ogledom italijanskega mladinskega filma *Pretesna koža*, ki so ga mladi obiskovalci po ogledu komentirali kot drzno filmsko izkušnjo, ki te ne pusti ravnodušnega.

Mlade, zbrane okoli Mladih zmajev in Kinotripa, so pri organizaciji in izvedbi projekta poleg ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana podprli Slovenski filmski center in Urad RS za mladino, ČS Polje, JZ Ljubljanski grad, Center Urban Roof, Šola za nastopanje BAST, Festival mladinske filmske ustvarjalnosti Videomanija, Get-Wet, OŠ Zalog, PGD Zalog-Spodnji Kašelj, Župnija Ljubljana Kašelj-Zalog, DPG d.o.o., Adam Illusion Art, Kent Kasting, grafitar Miha Erjavec, Blue bar Zalog in Elvis Palić s.p.

(Marko Taljan je koordinator Mladih zmajev v Četrtnem mladinskem centru Zalog.)

Jesenske ZOOPI gozdne urice

Ste starši igrivih, radovednih, raziskovanja željnih otrok? Si tudi vi želite, da bi vaši otroci preživeli več časa v naravi, na svežem zraku, med vrstniki in ob prosti igri? Sporočamo, da je še nekaj prostih mest na jesenskih ZOOPI gozdnih uricah, ki so namenjene otrokom med 4. in 8. letom. Začele so se 19. septembra 2016 in se dogajajo vsak ponedeljek do konca novembra 2016 od 17.30 do 19.00 v Mostecu v Ljubljani (natančna navodila dobite ob potrditvi prijave). Gozdne urice so bile septembra brezplačne, oktobra in novembra pa je mesečni prispevek za otroka 25 € (**40 € za dva otroka iz iste družine**). Dobrodošli so vaši prostovoljni prispevki v obliki zdravih dobrot (npr. sadje, zelenjava, oreščki), ki jih zmažemo na gozdnih piknikih, ki so nepogrešljivi del naših vsakokratnih gozdnih srečanj. Za otroke bomo s skrbno zavzetostjo in mnogo izkušnjami skrbeli Nina, Mateja, Mirja, Igor in Živa, ki prepletamo svoja znanja gozdne pedagogike, predšolske vzgoje, psihologije, biologije in geografije. V gozdu se bomo igrali v vsakem vremenu, zato naj bodo otroci vremenu primerno oblečeni in obuti (športni čevlji, nepremočljiva oblačila). Novembra se bomo dobivali že v temi, kar je še večji čar. Takrat pride prav naglavna svetilka. Starši poskrbite za preventivno zaščito pred klopi (uporaba repelentov, pregled otrok tik po prihodu iz gozda) in soncem (čepice, kreme). - In kaj lahko takrat, ko se vaš otrok igra v gozdu, počnete vi, dragi starši? Le odpravite se na umirjen sprehod po Rožniku, obiščete prijatelja ali počnite nekaj za svojo dušo ...

Prijave na ZOOPI gozdne urice:
info@ekoigrace.org
V e-sporočilu napišite starost in spol otroka ter kaj vas je pritegnilo, da ste ga prijavili na ZOOPI gozdne urice. Več informacij: Nina Prešlenkova 031/ 845 010.

Foto: arhiv ZOOPI

V ZOOPI gozdnih uricah se otroci raziskovalno povežejo z naravo.

Raziskujmo in pobarvajmo slike v Narodni galeriji

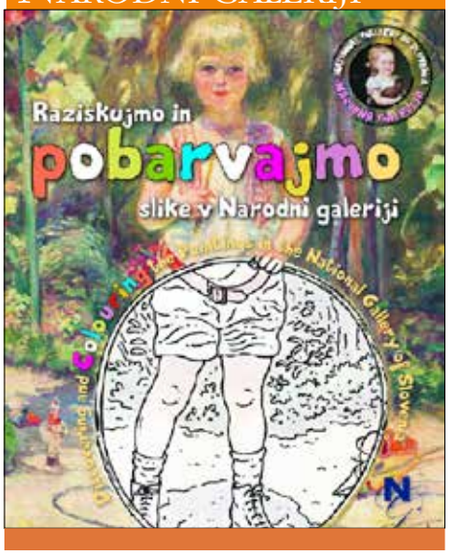

Poučna dvojezična pobarvanka predstavlja izbrane umetnine iz Narodne galerije.

Pri založbi Založba Hart, Harting, d.o.o. je izšla poučna dvojezična POBARVANKA, v kateri so predstavljene izbrane umetnine Narodne galerije. Knjiga je namenjena mladim ljubiteljem umetnosti. Vendar to ni le navadna pobarvanka! Ob vsaki sliki je opis, v katerem je na kratko razloženo, kaj je na njej upodobljeno, in obenem razkriva še kakšno zanimivost o njenem nastanku ali umetniku, ki jo je ustvaril. Opis lahko preberemo tudi v angleškem jeziku in se pri tem naučimo novih besed. Pri ustvarjanju se bralci lahko poskušajo približati barvam, ki so jih slikarji uporabili na izvirnih delih, lahko pa se prepustijo domišljiji in izrisane podobe pobarvajo čisto po svoje. Pri tem je seveda priporočljivo, da si slike v živo ogledajo v Narodni galeriji. Cena knjige, ki je odlično učno gradivo za likovno umetnost in angleški jezik, je 12.50 evra.

Portretiranje glasbe

Mirko Malle: Vizualizacija glasbe.

V Pionirskem domu mlade talente poučuje risanje in slikanje mladi koroški akademski slikar Mirko Malle. Njegovo izvirno slikarsko raziskovanje je usmerjeno v t. i. portretiranje glasbe, kot ga je utemeljil v svoji diplomski nalogi z naslovom *Vizualizacija glasbe.* Ritem in dinamiko glasbe določata njegovo slikarsko linijo, barve pa njegova občutja ob doživljanju glasbe. Tehnološko so Mallejeve slike izvedene kot transparentni batiki na blagu, papirju ali platnu, osvetlitev v ozadju pa gledalcu omogoča podoživetje glasbe, ki je spremljala ustvarjanje likovne umetnine. Zato si je slikar nadel metiersko oznako barvni dirigent. Njegovo ustvarjalno raziskovanje interakcije med glasbo, sliko in svetlobo je sprožilo spremljanje tedenskih torkov koncertov v hostlu Celica, zato je na pobudo arhitekta Janka Rožica iz KUD-a Sestava spomladi v tamkajšnji galeriji razstavil svoje miniaturne risbe in kolaže zadnjih let, med drugim nekatere tudi iz odpadnega materiala. Živi in ustvarja v Škofičah in Ljubljani, kjer mu je Klub koroških Slovencev v Ljubljani dal na voljo atelje v svoji hiši na Dolenjski cesti. - Kontakt: Mirko Malle, barvni dirigent, tschrt@hotmail.com

T: Avstrija: 0043/650/2377490, Slovenija: 041/ 843 749.

Nagrajena Račka, Smrt in tulipan

Senčna predstava Račka, Smrt in tulipan, ki mladim gledalcem odpira vprašanja o življenju in smrti, je na mednarodnem lutkovnem festivalu v Plovdivu v Bolgariji prejela nagrado za poetično interpretacijo zgodbe. To je že enajsta nagrada za to predstavo, od tega jih je kar osem prejela na mednarodnih festivalih. Predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana sicer nadaljuje svojo festivalsko pot, pred dnevi se je predstavila v Lizboni, sodelovali pa bodo še na 23. mednarodnem festivalu otroških gledališč v Subotici, enem najpomembnejših festivalov na Zahodnem Balkanu. Predstava s senčnimi lutkami Račka, Smrt in tulipan je nastala na podlagi slikanice z naslovom *Ente, Tod und Tulpe (2007)* nemškega pisatelja in ilustratorja Wolfa Erlbrucha. Zgodba tematizira smrt. Skozi nenavadno prijateljstvo med Račko in Smrtjo, ki kljub začetni nezaupljivosti na koncu postane trdno in iskreno, otroci spoznavajo, da je tudi smrt del življenja.

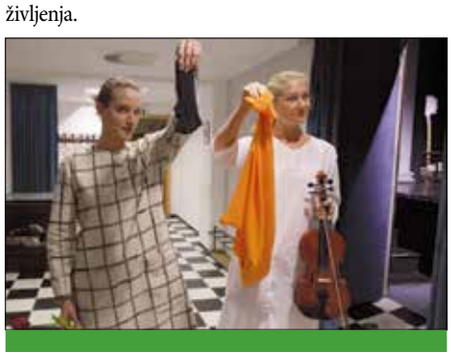

Prizor iz enajstkrat nagrajene predstave Lutkovnega gledališča Ljubljana Smrt in tulipan.

OPRAVIČILO

Spoštovanemu slikarju Dušanu Mucu in mladim bralcem, ki zvesto odgovarjate na zastavljena vprašanja, se iskreno opravičujemo, ker je bil v prejšnji številki (št. 4) pomotoma objavljen Mozaik, ki je bil predviden za to številko glasila. Napako popravljamo z objavo umetnikovega Mozaika, ki se nanaša na številko 3. Nagradno vprašanje tokrat zato izjemoma zastavljamo drugače: Napišite nam, kako so vam všeč slike, risbe, fotografije in vprašanja, ki jih pripravlja slikar Dušan Muc. Osnovnošolec ali osnovnošolka, ki bo na to najbolj poglobljeno odgovoril/a, prejme poleg dveh vstopnic z vzpenjačo na Grad osebno v roke še posebno nagrado uredništva. Pišite na naslov: Mestna Občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spomnim, pogledam v knjigo in na medmrežje, vprašam, poznam.

Risba: Dušan Muc

Tokrat nam napišite, kako so vam všeč risbe, slike, fotografije in vprašanja o znamenitostih Ljubljane, ki jih za to rubriko pripravlja slikar Dušan Muc, v živo prepoznaven tudi po mačji podobi, s katero se podpisuje.

Kdor se bo za odgovor najbolj potrudil in ga poslal na uredništvo do 10. novembra, dobi dve brezplačni veliki kombinirani vstopnici za Ljubljanski grad in posebno nagrado uredništva. Njegov prispevek bo objavljen v rubriki Mladi na sceni.
E-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si
ali na poštni naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana

Odgovor na vprašanje iz številke 3

Fotografija: Dušan Muc

Gledališče je Ljubljana zgradila 1765, prej so bile odrske uprizoritve le pri jezuitih, v Rotovžu, v palačah plemstva, na trgih. Bronasti kipec Harlekina je postavljen **v dvoriščno okno Križank,** kjer poleti poteka svetovljanski Festival Ljubljana; gledališče na ulici pa še danes živi.

Vstopnici za Ljubljanski grad dobi Jaka Gombač, učenec 4. r. OŠ Koseze
Iskrene čestitke!

Rubriko pripravlja Dušan Muc.

Pritličje: angažirano intelektualno in kulturno središče

Fotografije: Lada Zei, Staša Cafuta Trček

Ob večerih se v Pritličju odvijajo pogovori in debate razmišljujočih vodilnih slovenskih ustvarjalcev javnega mnenja. Študentsko sociološko društvo SocioKlub je na začetku septembra tukaj pripravilo dogodek z naslovom Begunske pripovesti, ki jih ne slišiš na cesti – pričevanja z Bližnjega Vzhoda.

Klub Pritličje, obvezno!

Lada Zei

Pred skoraj dvema letoma je nekajstoglava množica čakala na desni strani Magistrata na otvoritev novega lokala, ki ga je izvesek popoldan označil za Pritličje. Za Ljubljančane je to bil morda le en kafič sredi mesta več, a so ga tuji turisti kar hitro posvojili, pohvale na spletu so deževale, kavarnica je postala ena od točk, ki jih je nujno treba obiskati, ko si si v Ljubljani najprej ogledal Robbov vodnjak, nato pa še znameniti atrij Mestne hiše. Logična pot na smuti in veganski sendvič jih je – glede na zapise na spletu – vodila v Pritličje. Redkokdo je odšel, ne da bi poskusil gosto juho na žlico, vsak dan drugačno ... Načrti para, ki je zasnoval program in ki tudi vodi Pritličje, je bil aktivističen, družbeno angažiran in dolgoročen.

Strpnost je prvo pravilo, ki sta ga postavili »šefici«, nekdanji lastnici slovitega Cafe Open, ki je moral zapreti vrata zaradi nestrpnosti stanovalcev v sicer ugledni soseski sredi mesta. Izkušnje so jima narekovale nekaj povsem novega in med lokali v Ljubljani še nepreskušenega. Pritličje sta v letu in pol utrdili kot novo intelektualno središče mlade generacije, ki goji širino duha in čustev.

Tako se zgodi, če je vse skupaj premišljeno in je ena od obeh doktorica pravnih znanosti, predavateljica na univerzi, neprizanesljiva komentatorka dogajanja v družbi: **Barbara Rajgelj** je prvi del dvojca, njena sodelavka pa je nič manj znana **Nina Hudej**, ena najboljših slovenskih didžejk in hkrati tudi producentka elektronske glasbe. Obe skupaj s sodelavci, enako zagretimi z vseh koncev in področij, so ustvarili nov kulturni center, ki poka od dejavnosti in vsakodnevnega dogajanja, primernega za vse, ki imajo srce in možgane na pravem mestu.

Pritličje živi čez dan v relativnem miru obiskovalcev, ki prihajajo na malico in pogovor, popoldan pa se tam najdevajo ljudje vseh starosti, ki so jih stripi že zdavnaj zastrupili. To so zbiratelji Alana Forda in Kostje Gatnika, oziroma tu lahko tudi za svoje otroke in vnuke najdeš vse od vesternov in kriminalk do super herojskih in art eksperimentalnih ali avtobiografskih stripov, pa tudi grafičnih romanov.

Zvečer je scena v Pritličju malo zahtevnejša: tu lahko kravžlate možgane ob pogovorih in debati razmišljujočih vodilnih slovenskih ustvarjalcev javnega mnenja, pogosto jim pomagajo uvoženi filozofi, sociologi, terapevti in psihologi ... novinarji, komentatorji in univerzitetni predavatelji. Kadar ne prevladujeta beseda in misel, ju nadomestijo filmi. Eksperimentalni, nenavadni, iz držav, o katerih vemo manj, kot bi morali. Kdor je pozabil, kako poživljajoče deluje ponovno zbujanje malce zaspane domišljije, si lahko tukaj privošči nenavadno doživetje. Lahko tudi le ob kozarcu vode, tukaj nihče nikogar ne sili k potrošništvu, dovoljeno je vse, tudi kak postaran pes kdaj pa kdaj poležava pod mizo gospe, ki je prišla posedet v Pritličje.

Po drugi strani pa ponoči dviga adrenalin mladih moderna glasba, poleti pogosto tudi med mizicami zunaj pretesnega lokala. Tu najdete vse od domačih uveljavljenih elektronskih umetnikov do kabaretnih predstav in uvoženih ansamblov, pa tudi umetnikov besede. Terceti so le eden oddogodkov, ki so bili na sporedu maja, po trije pesniki oziroma pesnice so v nekaj popoldnevih in večerih brali svojo poezijo, ki je odnašala poslušalce v nove, še nikoli videne in doživete pokrajine.

Usmerjenost Pritličja v strpnost do vsega, kar je drugačno, včasih nezaželeno, pogosto spregledano ali celo zaničevano, je sem naplavilo tudi podružnico zavetišča za zavržene rastline! Ravno prav v tem času, ko je zelena Ljubljana še bolj zelena. Naj vas ne preseneti, če boste videli na okenskih policah nekoliko uvel in nenavadno raščen fikus, umirajočo alojo ali benjaminčka skoraj brez listov. Lahko ga posvojite in odnegujete, da bo njegovo obujanje k življenju v vas zbudilo občutek uspeha, dobrote in prijaznosti. - Na koncu je treba povedati še, kje je mogoče zvedeti, kaj se dogaja v Pritličju: najhitrejša je pot s Tržnice je k njim ali pa jih poiščite v fejsbuku, samo vpišite Pritličje.

Zgodbe begunce, ki živijo v Ljubljani

Staša Cafuta Trček

Študentsko sociološko društvo SocioKlub je na začetku septembra v Pritličju na Mestnem trgu organiziralo dogodek z naslovom Begunske pripovesti, ki jih ne slišiš na cesti – *pričevanja z Bližnjega Vzhoda. Sporočilo dogodka je: »Ponosen sem nase, da sem begunec, saj ne želim biti vpleten v nobeno vojno, v noben konflikt in uboj kogarkoli. Želim samo živeti človeka dostojno življenje«!*

Vzpostavitev koridorja na Balkanski poti

Anja Zafošnik iz Študentskega sociološkega društva SocioKlub, ki je nastalo z željo po povezovanju študentov sociologije na Fakulteti za družbene vede ter seveda vseh drugih, ki so pripravljeni slediti društveni viziji, je uvodoma dejala, da je lanskoletna vzpostavitev koridorja na Balkanski poti na tisoče beguncem omogočila razmeroma hiter in varen

Didžejka Nina Hudej.

prihod v države Evropske unije, sočasno pa je odprla številna vprašanja. Ljudje, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje domove, da bi preživeli, in ki zdaj iščejo možnosti za svobodno in dostojno življenje, so glasniki preprostega dejstva: vojne, konflikti in represija na Bližnjem Vzhodu so še kako resnični.

Zgodbe o preganjanju, čakanju in sedanjosti

»Vsak od teh glasnikov, ki jim je svet postal dom, pa ima tudi svoje ime. Medse smo povabili tri, da bi z nami delili svoje zgodbe: zgodbe o preteklosti in sedanjosti, o vojni in preganjanju, o poti in čakanju, o pričakovanjih in razočaranjih, o solidarnosti in vzajemnosti, o iskanju in spoznavanju,« je moderatorka nagovorila občinstvo v nabito polnem prostoru Pritličja. Pogovora so se udeležili naslednji gostje: Alaa Ali iz Sirije, ki je bil tako kot številni drugi preganjan zaradi sodelovanja na ljudskih vstajah, v Slovenijo je po Balkanski poti prišel oktobra, status begunca pa so mu priznali pred kratkim, Samer Arqaui iz Sirije, ki je skoraj leto dni preživel v Grčiji in Turčiji, nato pa bil v okviru premestitvene sheme sredi avgusta premeščen v Slovenijo, kjer čaka na razrešitev prošnje za azil, in Payman Qasimian iz Irana, ki je bil preganjan zaradi veroizpovedi in javnega preizpraševanja političnega režima. V Slovenijo je po Balkanski poti prispel januarja, še vedno čaka na razrešitev prošnje za azil.

Želja po človeka dostojnem življenju

»Ponosen sem nase, da sem begunec, saj ne želim biti vpleten v nobeno vojno, v noben konflikt in uboj kogarkoli. Želim samo živeti človeka dostojno življenje. To, da sem ostal v Sloveniji in prosil tukaj za zatočišče, se mi zdi najboljša odločitev, saj ste Slovenci večinoma zelo dobri in prijazni ljudje, ki pomagate. Druga stvar je birokracija, ki je zelo neživljenjska. Tako na primer pri vas tudi ne morem odpreti bančnega računa. Vsak dan se srečujem z omejitvami, ki me ovirajo in žal ne morem zaživeti tako, kot bi si želel,« je povedal Alaa Ali iz Sirije ter v sproščenem in iskrenem pogovoru nadaljeval pričevanja v družbi Samerja Arqauia iz Sirije ter Paymana Qasimiana iz Irana, da imajo prijatelji, ki so nastanjeni v drugih državah EU, še večje težave, saj je zaprtih v nekakšne gete več kot tisoč in nimajo nobenega dela. Človek je socialno bitje, ki je navajen delati, komunicirati, se premikati, in če tega nimaš, hudo psihično in fizično zboliš. Prav to je največji problem integracije tujcev migrantov v evropskih državah. Evropska unija nima nobenega načrta. Zato ga ne preseneča, da so domačini v državah članicah nestrpni na eni strani, na drugi strani pa begunci, ki nimajo nobene prihodnosti. Želi si, da bi se lahko vrnil v Sirijo. Da bi bil mir. Da bi lahko zaživeli človeka dostojno življenje.

Prostovoljski programi prve pomoči Rdečega križa Ljubljana

Foto: arhiv RK

S prvo pomočjo lahko rešimo človeško življenje.

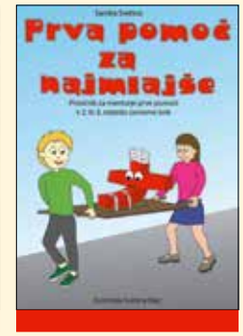

Naslovnica priročnika.

Prva pomoč rešuje življenja! Vsakih pet sekund nekdo na svetu umre zaradi posledic poškodb. Večje število usposobljenih oseb za nudenje prve pomoči pomeni, da lahko pomagajo pri preprečevanju vsakodnevnih smrtnih primerov. Z ukrepanjem lahko preprečimo hujše poškodbe ali celo rešimo življenje! Letošnje leto želimo še posebej opozoriti na nujnost vzgoje in izobraževanja na področju prve pomoči že od otroških let dalje.

Rdeči križ Ljubljana je tik pred svetovnim dnevom prve pomoči, ki smo ga letos obeležili 10. septembra, izdal priročnik *Prva pomoč za najmlajše*. Prvi tovrstni priročnik v Sloveniji omogoča mentorjem prve pomoči sistemski pristop k poučevanju prve pomoči otrok že v prvi triadi osnovne šole. Le s sistemskim in dolgotrajnim izobraževanjem lahko povečamo usposobljenost za nudenje prve pomoči in izdano gradivo je pomemben prispevek k temu cilju.

Avtorica priročnika Sandra Svetina, bolničarka in dolgoletna mentorica osnovnošolske ekipe prve pomoči Rdečega križa, je priročnik razvijala pri delu z najmlajšo ekipo prve pomoči, saj je znanje začela predajati mladim že v prvi triadi osnovne šole. Priročnik, v katerem so učne priprave za vsako temo, spremljajo delovna gradiva v obliki elektronskih predstavitev z ilustracijami, primernimi za starost otrok in delovnih listov.

Na Rdečem križu Ljubljana v okviru programa *Samo eno življenje imaš* že vrsto let – ob podpori Mestne občine Ljubljana, ki sofinancira preventivne delavnice – skrbimo za ozaveščanje, preventivo in krepitev znanja in veščin za nudenje prve pomoči med mladimi v obliki delavnic za učence petih in osmih razredov osnovne šole ter v okviru osnovnošolskih in srednješolskih ekip prve pomoči. **V letošnjem letu v sodelovanju z vzgojiteljicami bolničarkami poskusno uvajamo tematiko prve pomoči tudi v vrtce.**

V letu 2015 smo skupno izvedli več kot 160 delavnic prve pomoči na 57 osnovnih šolah, vključenih je bilo kar 3280 otrok. Na osnovnih in srednjih šolah naši prostovoljci mentorji vodijo 28 osnovnošolskih in 11 srednješolskih ekip prve pomoči. Kot nosilci javnega pooblastila za izvajanje izpitov prve pomoči smo na tečajih prve pomoči izobrazili 1836 kandidatov za izpit prve pomoči za voznike motornih vozil in 979 oseb iz delovnih organizacij, 189 oseb pa je opravilo 70-urni tečaj za bolničarje. Izvedli smo več kot 25 brezplačnih delavnic temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED-ja. Vseživljenjsko krepitev veščin in znanja nudenja prve pomoči nadaljujemo pri odraslih v okviru rednih treningov ekip prve pomoči Rdečega križa.

V letu 2015 smo tako le v okviru Rdečega križa Ljubljana na področju prve pomoči zabeležili več kot 13.000 opravljenih prostovoljskih ur, ki jih prostovoljci namenili širjenju in krepitvi znanja in veščin nudenja prve pomoči, tega humanega dejanja, s katerim rešujemo življenja in zmanjšujemo stisko ljudi.

Če se želite pridružiti našim prostovoljskim vrstam ali potrebujete več informacij o delavnicah prve pomoči, se nam oglasite na: info@rdecikrizljubljana.si ali na 01/ 425 34 19.

Srečevalnica

Srečevalnica je program RKS-OZ Ljubljana, s katerim razširjamo delovanje Humanitarnega centra na humanitarnem in socialnem področju. V okviru Srečevalnice potekajo redna srečanja s tematskimi pogovori, telesno vadbo ter praktičnimi in ustvarjalnimi delavnicami: šiviljske delavnice, delavnice izdelave čistil in kozmetike, različne tehnike reciklaže, predelave oblačil in predmetov.

Pridružite se nam na kakšnem izmed srečanj, kjer skupaj ustvarjamo, se učimo, predvsem pa širimo dobro voljo. V našo družbo vabimo tudi vse, ki bi bili pripravljeni svoje znanje deliti!

Redni dogodki potekajo na Viču, v Kozarjah, za Bežigradom, v Šiški, v Zeleni jami in na Fužinah. Srečanja so brezplačna in odprta za vse! Program srečanj je objavljen na: http://www.ljubljana.ozrk.si/sl/SRECEVALNICA/ Več informacij na: 01/ 425 34 19 ali 040/ 871 589 ali info@rdecikrizljubljana.si

Tri ljubezni Pšenice Kovačič

Nada Breznik

Foto: Zala Miklavc

Slikarka Pšenica Kovačič s svojima ljubljenkama Maro in Soro.

»Risanje, živali in šport – v tem vrstnem redu,« je poudarila, ko sva se pogovarjali v preddverju fitnes centra Sokol Vič. Štipendijo je prejemala za študij slikarstva, živali pa so od nekdaj njene spremljevalke, sopotnice in prijateljice. S športom, borilnimi veščinami, se je aktivno ukvarjala 15 let. Njena trenutna polovična zaposlitev v zadnjem letu je na področju športa. V Sokolu je inštruktorica in vodja aerobike ter oblikovalka. »Je resna, vestna in točna, kar pohvalite jo,« je mimogrede navrgla direktorica Sabina, ko je prišla za hip pozdravit. In priljubljena, je treba dodati, sodeč po nasmejanih obrazih in pozdravih mimoidočih. Kot srednješolka je trenirala karate, pozneje kick boxing, boks in teakwando. Dvakrat je bila državna prvakinja v teakwandoju, dvakrat je prejela naziv za najboljšo borko. »Trenirala sem vneto, še več, kot je bilo treba, tekmovanj pa nisem marala, preveliko tremo sem imela. Tepem se rada,« pravi, »kregati se pa ne maram.« Da je športnica z dušo in telesom, mi je bilo povsem jasno. Pogosto je prihajala na pogovore z rolko pod roko in ščitniki na zapestjih, vedno nemirna ter hiteča, kot bi jo zaprti prostori utesnjevali. Obiskovala je tudi glasbeno šolo, igrala je flavto. Z nasmehom se spomni tega obdobja, ki se ne bi zaključilo po končani nižji stopnji, če bi se pozneje bolje ujela s profesorico flavte. Spremljala sem njen študij; z dobro voljo se je vključevala v aktivnosti in projekte s svojega področja, a kako malo ter površno sem jo poznala, mi je razkrilo najino srečanje za intervju, še zlasti, ko mi je s solzami v očeh pripovedovala zgodbo o psički Sori.

Kako si se odločala za študij? Kaj te je pritegovalo?

Študirati sem želela kriminalistiko, zanimalo me je področje kriminalnih dejanj do živali – zanemarjanje, zlorabljanje, mučenje, preprodaja … Takšna specializacija na kriminalistiki sicer ne obstaja, prav zato sem želela nekaj narediti v tej smeri. Za vpis nisem imela pogojev, ker pa sem vso gimnazijo veliko risala, sem se vpisala na Visoko šolo za risanje in slikanje. Obiskovala sem jo štiri leta in se še pred diplomo vpisala tudi na Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje, smer vizualne komunikacije. Nekaj časa sem bila vzporedno vpisana na obeh šolah in na obeh sem tudi diplomirala. Žal ima likovna umetnost, risanje in slikanje bolj značaj hobija, interesne sfere kot poklica za preživetje. Ni veliko naročil, ni dobrih plačil, razstavnine se ne izplačujejo … Društvo likovnih umetnikov Ljubljana je čudovito na področju informiranja in organiziranja razstav. Še vedno pa delamo predvsem za reference in ne toliko za denar. Že kot študentka sem za honorar občasno delala v trgovini za male živali, v galerijah … Pri 19 letih sem se že odselila od doma, čeprav še ne finančno samostojna. Starša (oče Jani Kovačič, profesor filozofije in kantavtor, ter mama prof. dr. Milena Mileva Blažić, literarna zgodovinarka) sta mi stala ob strani tako pri mojih odločitvah kot tudi s finančno podporo, dokler je bilo to potrebno.

Kljub temu si tudi kot ilustratorka aktivna in uspešna?

Premalo aktivna in uspešna. To je projektno delo, ki traja določen čas, tudi na plačila je treba čakati precej časa, a to delo me seveda najbolj veseli. Kot oblikovalka in ilustratorka uspešno ter plodno sodelujem z založbo Sodobnost. Risani del romana v stripu *Alica v Poteruniji* (2013) pisatelja Evalda Flisarja je moje avtorsko delo. Knjiga je bila leta 2014 uvrščena med 200 najboljših mladinskih del v katalogu *The White Ravens, Internationale Jugendbibliothek*. Naslovno ilustracijo so uporabili tudi na ovitku ameriške izdaje knjige (izvirnega dela *Alica v nori deželi,* po katerem je bila narejena priredba za stripovski roman). Za Sodobnost sem oblikovala celostno grafično podobo za projekt Naša mala knjižnica, ki spodbuja veselje do branja. V tem projektu še vedno sodelujem kot oblikovalka in ilustratorka. To sodelovanje je zelo dobro, česar pa ne morem reči za nekatere manjše projekte.

Sodelujem tudi pri *slikopesmih* založbe Morfem. Njihov namen je izdati tematski kronološki pregled likovnih upodobitev pesmi slovenskih avtorjev za otroke in mladino od ljudskih do sodobnih. Doslej smo izdali dve zbirki: *Mamaočka* in *Uspavanke*, vsaka obsega po 40 pesmi. V načrtu imamo še dve knjigi. Digitalne ilustracije in kolaži so moj slikovni komentar na pesmi, prav tako sem knjižico oblikovala in postavila prelom. Likovna urednica je bila Tatjana Pregl Kobe, pesmi je zbrala moja mami Milena Mileva Blažić, besedilo je uredila in lektorirala Natalija Krese.

Česa si želiš v prihodnje?

Uspešno ilustratorsko kariero, zdravje in znanje, napredek v odnosu do narave in živali. Pri risanju in na splošno je pri meni v ospredju odnos *človek:žival*. Nekaj časa sem vodila tečaj risanja živali, ki sem ga sama ustanovila, a sem zaradi službe v Sokolu morala prenehati s poučevanjem. Sem etično usmerjena, veganka, poskušam biti zgled z empatijo, s poglobljenim razumevanjem in znanjem, nikakor ne z vsiljevanjem. Želim si, da bi začeli v tem odnosu čutiti, misliti in ravnati ekocentrično. Zanimajo me tudi motivi, kot so smrt, ruševine, propad urbanega okolja, kot tudi ljudi in živali. To je del življenja, ki vzbuja razmišljanje in /ali strah pred neznanim, neizbežnim in neobvladljivim. To ne bi smelo biti tabu. Smrt je neizogibna, izognemo oz. zmanjšamo lahko le trpljenje. Vsako truplo je dar naravi, ta ga dobro izkoristi.

Koliko živali si posvojila? Kako je to potekalo?

Veliko sem delala kot prostovoljka v zavetišču Gmajnice na projektu prostoživeče mačke in v raznih društvih. Večina mojih zverinic prihaja prav iz zavetišč. Izbrala sem večinoma tiste, ki so potrebovale več pomoči in bi teže dobile dober dom. Veliko ljudi ima živali iz napačnih razlogov, jih počlovečijo in ne želijo razumeti njihove biti. Žival imeti ali imeti jo rad ni enako doumeti jo in primerno skrbeti zanjo.

Imam dva psa, bull lurcherja Rema in Saia, šest mačk (RockLee, Haku, Lady, Bubi, Yodi in Lilo) ter samo še eno dihurčico TakaMi Di. Veliko se jih je že poslovilo, a spoznala sem, da je preveč pogrešanja in objokovanja krivično do tistih, ki jih imam ob sebi. Vsak ima svoj način žalovanja, a pri meni vedno zmaga življenje. Poleg tega je pravočasno in dostojno slovo znak prave ljubezni do živali. Tudi ljudem želim pomagati do boljšega razumevanja in odnosa do živali; da bi dobili več občutka in vedenja, kaj žival dejansko potrebuje, in ne, kaj mi mislimo in ji dodelimo. Tudi s tem namenom sem za revijo *Aktivno po pasje* risala in pisala kolumno *Psi in umetnost.* Veliko berem in se izobražujem na tem področju, posebej o mačjem behaviorizmu. Večina živali ima zadosten dom, le peščica pa dobrega in razumevajočega. A kaj, ko s(m)o ljudje tako trmasti v svoji nevednosti.

Interesi se lahko tudi uspešno povezujejo, tako sva z Remom začela tekmovati v pasjih vlečnih športih v disciplini canicross in že na prvi tekmi sva stala na stopničkah. Kmalu bo, če bo pokazal veselje, tekmoval tudi Sai.

V posebno zadovoljstvo mi je ukvarjanje s psihično rehabilitacijo živali. Skupaj z veterinarko in prijateljico Nušo sva osrečili psičko Soro, ki je bila s strani veterinarske inšpekcije odvzeta iz romskega naselja. Najdena je bila polita z neznano snovjo, kar je pustilo rane in predele brez dlake, poleg tega je bila še deformirana, invalidna, bolna in stara. Če je ne bi posvojila jaz, bi bila uspavana. Sori smo naredili invalidski voziček, ji kupili pasji voziček, prejemala je redno veterinarsko oskrbo in masaže, obiskovala je pasjo šolo za posvojene pse ter šolo za pasje trikce. S psičko Maro sta postali diplomirani zlati dami (vzdevek za starejšega psa, ki je star več kot 10 let). Skupaj smo bili slabi dve leti, za kaj več jo je preteklost preveč zaznamovala. Težko se je posloviti od psa, ki želi živeti. - »Zdaj pa hitim domov, k svojim živalcam,« mi reče ob slovesu.

Pšenica Kovačič je od leta 2011 samozaposlena v kulturi na področju oblikovanja, ilustracije, slikanja in stripa, 2013 je dobila štipendijo za perspektivno mlado ilustratorko ZDLUS, od 2014 je članica društva likovnih umetnikov. Razstavljala je na številnih skupinskih razstavah v Ljubljani in drugod po Sloveniji ter v Beogradu, Bratislavi, v Québecu in letos na skupinski razstavi Sodobnih slovenskih ilustratorjev v Zagrebu. Na samostojnih razstavah je predstavila svoja avtorska dela Alica v Poteruniji, Slikopesmi, Mamaočka in Uspavanke, strip Dog Fight, Dark Fantasy – Arhetipi in Digi heckoti.

Foto: osebni arhiv

Ve se, kdo pravzaprav slika, ko slika Pšenica Kovačič.

Skrivnostna zrcalna podoba Tromostovja

Nagrajena fotografija Urše Čuk

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

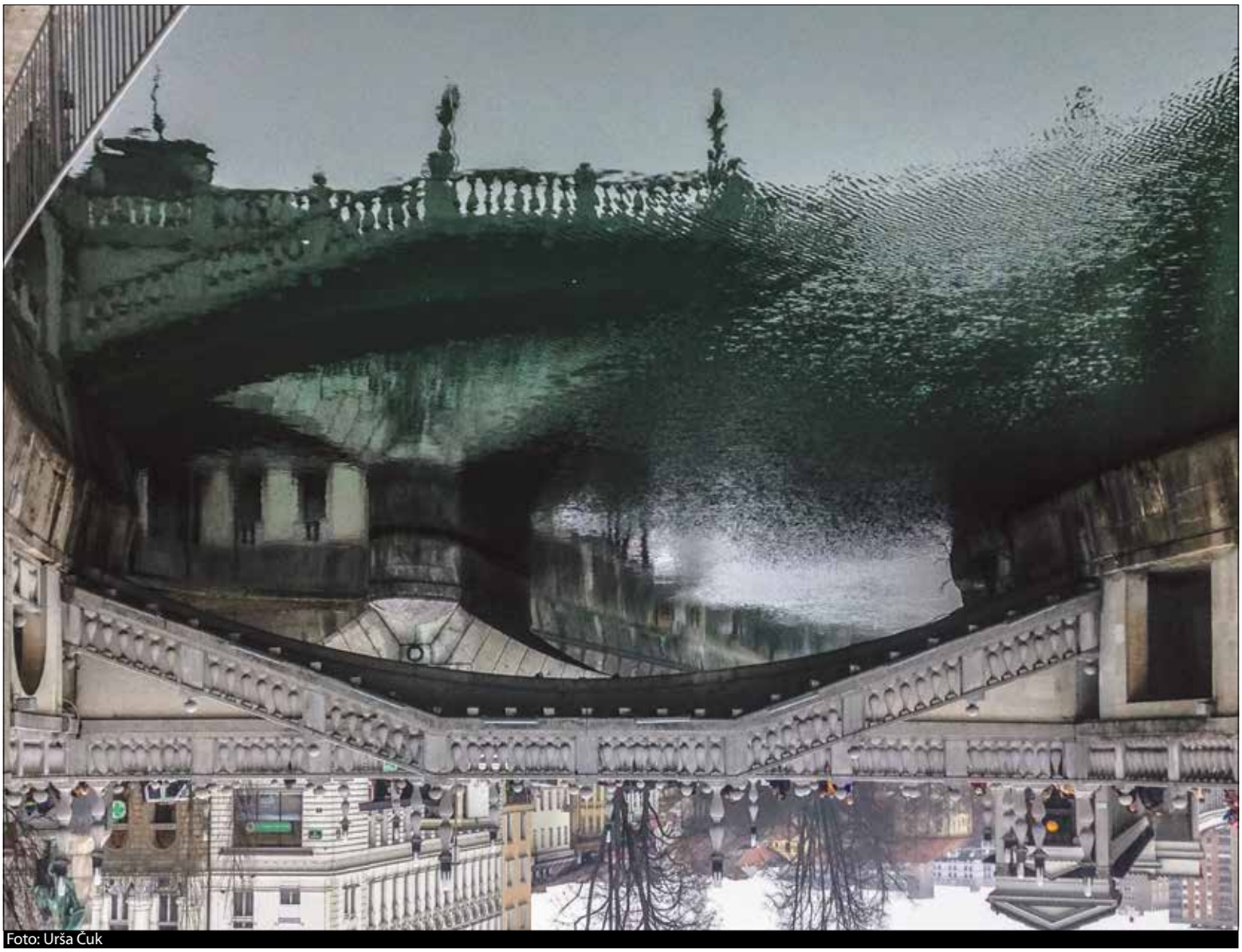

Foto: Urša Čuk

Nagrajena fotografija.

Avtorica Urša Čuk je z nagrajenim posnetkom Tromostovja in Ljubljanice izzvala zemeljsko gravitacijo ter gledalcu motiva zadala vizualno uganko. Fotografijo je preprosto obrnila na glavo in realnost preobrazila v nadrealnost, vendar je opazovalec podobe v dilemi, ali je šlo zgolj za napako ali premišljeno kreativno potezo, kajti kamnito mostišče z ozadjem Prešernovega trga in rečno gladino ima nevsakdanjo lego. Odsev mostišča in soseščine je na levi strani fotografije dokaj razviden, medtem ko je na desni strani zaradi močnejšega toka reke skrajno razpršen, kar daje vtis močnega trčenja valov v kamnito nabrežje. Kompozicija je izredno razgibana, barvno uglašena in jo je avtorica naslovila *Iskanje povodnega moža*, moža, slikovito prikazanega v baladi Franceta Prešerna in po zapisu Janeza Vajkarda Valvasorja. Dinamična vodna masa z zrcalno podobo mostov in temačnega podnožja deluje ekspresivno in opazovalca tako močno pritegne, da v razgibanem motivu išče podobo povodnega moža, ki je v Prešernovi poetični prispodobi z brhko in izbirčno plesalko Urško skrivnostno izginil v hladnih valovih Ljubljanice. Mogoče pa Urška, avtorica skrivnostne fotografije, v resnici išče povodnega moža, in to s pomočjo digitalnega fotoaparata?

Nagrajenki so se najbolj približali: Veronika Popotnig s tremi sekvencami, ki duhovito prikazujejo drobno ptico na ulični svetilki, Matevž Peršin s črno-belo motiviko nočne Ljubljane; Gašper Lešnik z nočnim posnetkom Plečnikovega sprehajališča v parku Tivoli; Petar Milošević s črno-belim motivom kolesarke v železniškem podhodu Tivoli in Dušan Jež prav tako s črno-belo fotografijo mladega para pod Gerberjevim stopniščem.

Filipu Živkoviču so se posrečile živobarvne sledi mestnega prometa na Slovenski cesti; Robiju Cmiljaniću hitra kolesarka na nabrežju Ljubljanice in Primožu Lampiču kolesarski zvonček z napisom *Ljubljana-Zate*. Humorno obarvane fotografije so poslali: Damijan Jagodic, Tanja Barle, Drago Cenčič in klasično komponirane mestne vedute: Marjan Gruden, Barbara Lavrič Ravbar, Rok Beniger, Enver Palaić in Peter Močnik. Skratka, gre za zelo pestro fotografsko bero.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 10. novembra 2016 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

Napovednik dogodkov po četrtnih skupnostih

OKTOBER 2016

VSI DOGODKI SO ZA UDELEŽENCE BREZPLAČNI!

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČS	TERMIN	LOKACIJA
DAVČNO SVETOVANJE – PRO BONO	Davčno svetovanje za občane ČS Trnovo dvakrat mesečno po eno uro. Svetuje Anton Ficko iz davčnosvetovalne družbe ECOVIS CF CONFIDAS d.o.o., Ljubljana.	ČS TRNOVO	September–december 2016, 16.30–17.30 ure.	ČS Trnovo, Devinska 1 B Predhodna najava T: 01/ 429 16 13
DAN ČS CENTER	Prireditve ob Dnevu ČS Center.	ČS CENTER	Oktober 2016 (datumi in ure bodo še določeni).	Točen naslov bo določen pozneje.
KULTURNA PRIREDITEV IN DRUŽABNO SREČANJE PREBIVALCEV	Kulturni program učenci OŠ Prežihov Voranc in OŠ Majde Vrhovnik, dijaki Ekonomske šole Ljubljana, folklorna skupina Kolovrat in KD MPZ Kolinčani	ČS CENTER	Torek, 11. 10. 2016, ob 16.30 uri.	OŠ Prežihov Voranc, Prežihova 8
OTVORITEV RAZSTAVE S KRATKIM KULTURNIM PROGRAMOM	Razstava ustvarjalnosti prebivalcev ČS Center.	ČS CENTER	Sreda, 12. 10. 2016, ob 16.30 uri, četrtek, 13. 10. 2016, 10.00–16.00, petek, 14. 10. 2016, do 14.00.	Dvorana SLS, MOL, Štefanova 1
SPOMINSKA SLOVESNOST	Spominska slovesnost v spomin 24 ustreljenih talcev.	ČS CENTER	Četrtek, 13. 10. 2016.	Komemoracija pri spomeniku 24 talcev, Ulica talcev
HUMANITARNO DRUŠTVO NIKOLI SAM	Čaj ob petih.	ČS POSAVJE	Vsak četrtek od 16:00 do 18:00.	Bratovševa ploščad 30 (kletna etaža)
KULTURNO EKOLOŠKO DRUŠTVO	Jesenska garažna razprodaja.	ČS POSAVJE	Sobota, 8. 10. 2016, od 14.00.	Centralni park Mucherjeva ulica.
ŽENSKA VOKALNA SKUPINA MEDENKE Z GOSTI	Zabavnoglasbena prireditev.	ČS POSAVJE	Petek, 14. 10. 2016, ob 19:30.	Nekdanji prosvetni dom Savlje–Kleče.
PROGRAM ČS JARŠE IN DU ŠMARTNO	Srečanje upokojencev DU Šmartno nad 80 let.	ČS JARŠE	Torek, 11. 10. 2016, ob 14.00.	Slamca, Šmartinska cesta 182
PROGRAM ČS JARŠE IN DRUŠTVA ŠOLA ZDRAVJA SKUPINA NOVE JARŠE	Srečanje ob 4. obletnici ustanovitve DŠZ, skupine Nove Jarše	ČS JARŠE	Petek, 21. 10. 2016 (v primeru slabega vremena preloženo na ponedeljek, 24. 10. 2016) ob 8.00.	Piknik prostor ob Savi v Tomačevem.
DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA SKUPINA NOVE JARŠE	Jutranja telovadba za starejše.	ČS JARŠE	Vsak dan od ponedeljka do petka ob 7.30.	Igrišče pri Produkcijski šoli Jarše, Jarška 44, ob slabem vremenu v telovadnici šole.
KORK LJUBO ŠERCER	Čajanka.	ČS ŠIŠKA	Vsak prvi četrtek v mesecu od 17.00 do 19.00.	Kebetova 1, sedež ČS Šiška
IGRICA ZA OTROKE	V sklopu otroškega abonmaja bo uprizorjena igrica za otroke **Čevljar in palčka,** Družinsko gledališče Kolenc.	ČS SOSTRO	Sobota, 15. 10. 2016, od 11.00 do 12.00.	Dvorana v Zadružnem domu Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43.
PREDAVANJE IZ BIODINAMIKE	Predavanje Mete Vrhunec na temo Biodinamika – dolg do prednikov in zanamcev.	ČS SOSTRO	Sreda, 19. 10. 2016, ob 19.00 uri	Sejna soba Zadružnega doma Zadvor, I. nad., Cesta II. grupe odredov 43
PREVZEM REPLIKE ZELENE PRESTOLNICE EVROPE 2016	Kulturni dogodek ob prevzemu replike; obisk Zmajčice Flore. Glasbeni nastopi učencev OŠ Zadobrova, Šola za nastopanje BAST v sodelovanju z Mladimi zmaji ČMC Zalog, Mladi godci in Glasbena šola Ljubljana Moste-Polje.	ČS POLJE	Ponedeljek, 10. 10. 2016, ob 18. uri.	Dvorana za prireditve, Center Zalog, Zaloška cesta 267-
NABIRANJE KOSTANJA	Nabiranje kostanja pod vodstvom PD Polje in PD Saturnus ter ČS Polje na Kašeljskem hribu, opazovanje naravnih in kulturnih znamenitosti.	ČS POLJE	Torek, 11. 10. 2016, ob 17. uri (trajanje ok. 3 ure)	Zbor: ● ČS Polje, Polje 12, ● Kulturni dom Podgrad, Podgrajska cesta 15, ● Čuvajnica pod Debnim vrhom, Zalog, Cesta v Kresnice 1.
OHRANANJE KULINARIKE NAŠIH BABIC	Prireditev s Pedenjpedki, ki znajo preteklost pridno izkoristiti in jo tudi predstaviti, še prej pa zavihati rokave, zamesiti maso za piškotke in . . .	ČS POLJE	Sreda, 12. 10. 2016, dopoldne, ob 16. uri piškoti s čajem za očije, mamice in radovedne krajane.	Vrtec Pedenjped, Cerutova 6, Zalog, obisk Zmajčice Flore.
ŽIVLJENJE OSEB Z DEMENCO	Predavanje Mirande Urh, kako prepoznati demenco, z njo živeti in kje najdemo pomoč.	ČS POLJE	Sreda, 12. 10. 2016, ob 18. uri.	Sejna soba, ČS Polje, Polje 12.
RAZSTAVA STAREGA ORODJA	Razstava starega orodja Združenje krajanov Sp. Kašelj – Podgrad – Zalog.	ČS POLJE	Četrtek, 13. 10. 2016, ob 18. uri otvoritev razstave.	Avla, Center Zalog, Zaloška cesta 267, vsak dan od 10. do 18. ure do 27. 10. 2016.
Izid knjige Ob bistrem potoku je mlin, cin cin	Tiskovna konferenca in kulturni program.	ČS POLJE	Četrtek, 13. 10. 2016, ob 20.00.	Dvorana za prireditve, Center Zalog, Zaloška cesta 267.
PREDSTAVITEV ČS POLJE IN DRUŠTEV PRED MESTNO HIŠO: PRIREDITEV PODEŽELJE VZHODA LJUBLJANE	Predstavitev društev: TD Zajčja dobrava, KD Podgrad pri Ljubljani in Društvo Biser, Društvo Rusalka, Združenje krajanov Sp. Kašelj – Podgrad – Zalog ter Edvard Smrekar iz Čebelarskega društva Ljubljana Moste – Polje, MePZ Pentakord, KUD Sevdah, pd (4) – prav dobre štiri, Moška vokalna skupina Sotočje in Folklorna skupina Mladost.. Domača kulinarika.	ČS POLJE	Petek, 14. 10. 2016, od 10.00 do 18.00.	Zunanji prostor pred Mestno hišo Ljubljana, Mestni trg 1.

Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Z majem 2015 je Zavod za oskrbo na domu Ljubljana (ZOD) z vključenimi partnerji iz različnih strok začel izvajati projekt *Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju* (A-Qu-A), s katerim občanom in občankam MOL po 65. letu starosti omogočajo brezplačno koriščenje naslednjih storitev pomoči na domu: fizioterapija, delovna terapija, logopedija, prehransko svetovanje, zdravstvena nega ter meritve psihofizičnih sposobnosti, programi gibalne vadbe in prilagoditev bivalnega okolja potrebam starejših.

Mestna občina Ljubljana v projektu sodeluje kot partnerica, njena naloga pa je obveščanje javnosti in občanov o projektu, ponujenih storitvah ter o vsem dogajanju v zvezi s projektom. V ta namen je Mestna občina Ljubljana izvedla v vsaki četrtni skupnosti predstavitev projekta, torej skupno sedemnajst predstavitev, kjer so se občani lahko seznanili z vsebino projekta ter se tudi prijavili za kakšno od storitev. Obširne predstavitve in možnosti seznanjanja s projektom ter vključitev vanj so imeli udeleženci letošnjega Festivalu za tretje življenjsko obdobje med 28. in 30. septembrom 2016 v Cankarjevem domu. Tam so se lahko obiskovalci vsak dan festivala udeležili brezplačnih delavnic v sklopu projekta, kot so dihalne vaje, delavnica kognitivne in fizične vadbe, svetovanja delovne terapevtke in fizioterapevtke, praktični prikaz delovnih pripomočkov idr. Na festivalu so v sklopu projekta prav tako potekala še posebna predstavitev projekta s koordinatorjem projekta Zavodom za oskrbo na domu ter vsemi drugimi partnerji projekta. Poleg Mestne občine Ljubljana so vanj vključeni še Znanstvenoraziskovalno središče Univerze na Primorskem, Mestna zveza upokojencev Ljubljana, Zdravstvena fakulteta Univerze v Ljubljani, Fakulteta za dizajn Univerze na Primorskem ter Fakulteta za zdravstvene vede Univerze Oslo in Akershus.

Pred zaključkom projekta, ki traja do konca decembra 2016, se bo 9. novembra v Mestni hiši odvila tudi zaključna konferenca, kjer bodo koordinator projekta in projektni partnerji predstavil potek ter izsledke projekta, potekala pa bo tudi aktualna diskusija s povabljenimi gosti.

Projekt je financiran v okviru programa Norveškega finančnega mehanizma (2009–2014).

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČS	TERMIN	LOKACIJA
S KOLESOM PO ČETRTNI SKUPNOSTI	TD Zajčja dobrava organizira kolesarjenje po mejah četrtne skupnosti; kolesarjenje bo primerno za vse starostne skupine.	ČS POLJE	Sobota, 15. 10. 2016, ob 8.00.	Zbor pred Gasilskim domom v Zadobrovi, Sneberska cesta 102, Ljubljana Zadobrova.
KONCERT KUD SEVDAH	Koncert pevskega zbora kulturnega društva in prikaz plesa folklornih skupin društva.	ČS POLJE	Sobota, 15. 10. 2016, ob 19.00.	Dvorana za prireditve, Center Zalog, Zaloška cesta 267.
KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA VEVČE	Pihalni orkester ima bogato zgodovino, krajani ga vabijo na vse pomembne dogodke.	ČS POLJE	Nedelja, 16. 10. 2016, ob 20.00.	Dvorana za prireditve, Center Zalog, Zaloška cesta 267.
KO GOVORIJO OČI IN ROKE	Predstavitev društva in številnih aktivnosti, ki jih izvaja Društvo gluhih in naglušnih	ČS POLJE	Ponedeljek, 17. 10. 2016, ob 18.00.	Šolska avla OŠ Zadobrova, Zadobrovška cesta 35.
TUJERODNE RASTLINE – SO ŠE VEDNO TUJE?	Predavanje o prepoznavanju in zatiranju tujerodnih rastlin; pripravlja OVO MOL.	ČS POLJE	Torek, 18. 10. 2016, ob 18.00.	Sejna soba, ČS Polje, Polje 12.
NE POZABIMO: MED NAMI SO STAREJŠI	Predstavitev dejavnosti Zavoda za oskrbo na domu, Lilijana Batič in Amir Crnojević.	ČS POLJE	Sreda, 19. 10. 2016, ob 18.00.	Sejna soba, ČS Polje, Polje 12.
LES ZVENI ZARES	Kulturni dogodek s koncertom otrok OŠ Kašelj.	ČS POLJE	Četrtek, 20. 10. 2016, ob 18.00.	Športna dvorana OŠ Kašelj, Kašeljska cesta 119 a, Zg. Kašelj.
PREDSTAVITEV ČS POLJE IN DRUŠTEV PRED MESTNO HIŠO: HOČEM – ZMOREM – ZA ZDRAVJE IN OKOLICO	Pesmi in ples: eN – kvartet, Sozvočje Slovenije, Folklorna skupina Lilijan, Nace Junker in Glasbena šola Ljubljana Moste – Polje.	ČS POLJE	Petek, 21. 10. 2016, od 10.00 do 18.00.	Zunanji prostor pred Mestno hišo Ljubljana, Mestni trg 1.
NEKOČ SE JE MILO IZDELOVALO DRUGAČE	Izdelovanje mila bodo predstavili mladi iz Podgrada. Pridite, veselo bo …	ČS POLJE	Sobota, 22. 10. 2016, od 16.00 do 19.00.	Kulturni dom Podgrad, Podgrajska cesta 15.
»ŠUMIJO GOZDOVI DOMAČI …«	Pesmi, posvečene gozdu, MePZ Pentakord	ČS POLJE	Sobota, 23. 10. 2016, ob 20.00.	Dvorana za prireditve, Center Zalog, Zaloška cesta 267.
»VOZI ME VLAK V DALJAVE …«	ČS Polje v sodelovanju s Slovenskimi železnicami vožnja krajanov tretjega življenjskega obdobja iz ČS Polje in članov društva za vrednote NOB na ogled Železničarskega muzeja v Ljubljani.	ČS POLJE	Ponedeljek, 24. 10. 2016, dopoldne; odhod izrednega vlaka z železniške postaje Zalog in s postaje Polje.	Železniška postaja Zalog; Železniška postaja Polje in Železniška postaja Šiška. Vrnitev domov z vlakom.
ZABAVNO DELO Z LESOM	Predstavitev ustvarjanja z lesom … Vse to in še več nam bodo predstavili mladi v Četrtnem mladinskem centru Zalog	ČS POLJE	Torek, 25. 10. 2016, od 14.00 dalje.	ČMC Zalog, Zaloška cesta 220 (stara OŠ Zalog).
RAZSTAVA UMETNIKOV ČS POLJE	Razstavljavci: TD Zajčja dobrava: »Zeleno srce četrti«, KD Podgrad pri Ljubljani: »Sotočje treh rek«, Tadej Žugman: »Portret – podoba duše« in Franc Pogačar: »kozolci«. Razstavo bo odprl župan Zoran Janković, pred tem krajši kulturni program: Moška vokalna skupina Sotočje, Pd(4) – prav dobre štiri in Aleksander Skuk – recital.	ČS POLJE	Torek, 25. 10. 2016, ob 18.00 otvoritev razstave; Razstava bo na ogled vsak dan od 9.00 do 18.00 od 26. 10. 2016 do 6. 11. 2016.	Zgodovinski atrij Mestne hiše Ljubljana, Mestni trg 1.
OHRANJANJE KULINARIKE NAŠIH BABIC	Tudi Miškolinčki znajo zavihati rokave, na glavo položiti kape, se zaviti v predpasnike, nato pa veselo na delo … pridi in poskusi še ti!	ČS POLJE	Sreda, 26. 10. 2016, dopoldne, ob 16.00 pa piškoti s čajem, za očije in mamice ter radovedne krajane; obisk Zmajčice Flore	Vrtec Miškolin, Enota Sneberje, Šmartinska cesta 246 a.
ZABAVNO V TRETJE ŽIVLJENJSKO ODBODJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje predstavi študijske programe, ki jih ponujajo svojim slušateljem.	ČS POLJE	Sreda, 26. 10. 2016, ob 19.00.	Sejna soba, ČS Polje, Polje 12.
OB BISTREM POTOKU JE MLIN …	Učenci OŠ bodo predstavili življenje v Zalogu nekoč, s pesmijo in plesom pa obogatili kulturni dogodek.	ČS POLJE	Četrtek, 27. 10. 2016, ob 17.00.	OŠ Zalog, Cerutova ulica 7, Zalog.
PREDSTAVITEV ČS POLJE IN DRUŠTEV PRED MESTNO HIŠO: »SIJAJ, SIJAJ SONČECE … ZADOVOLJSTVO MEŠČANOV LJUBLJANE«	Pred Mestno hišo se bodo predstavila društva. Peka kostanja Kuhna.si, za dobrote iz buč pa VO in KD Podgrad pri Ljubljani. Učenci OŠ Zadobrova: degustacija jabolčnega soka. Popoldne: Glasbena skupina Victory, Ansambel Viža, Glasbena šola Ljubljana Moste - Polje, MePZ Vevče in Pihalna godba Vevče.	ČS POLJE	Petek, 28. 10. 2016, od 10.00 do 18.00.	Zunanji prostor pred Mestno hišo Ljubljana, Mestni trg 1.
PREDAJA ZELENEGA AMBASADORSTVA	ČS Polje bo predala repliko zelenega ambasadorstva ČS Dravlje.	ČS POLJE / ČS DRAVLJE	Petek, 28. 10. 2016, ob 19.00.	Dvorana ČS Dravlje, Draveljska ulica 44.
HOKEJSKA TEKMA	Sprostitev ob navijanju za domače hokejiste HK Playboy Slavija.	ČS POLJE	Sobota, 29. 10. 2016, ob 19.30.	Park Zalog, Ledena dvorana Zalog, Hladilniška pot 36.
KONCERT LJUDSKIH NAPEVOV	Ljudske napeve na sodoben način predstavlja Janez Dovč s člani skupine Sozvočje Slovenije.	ČS POLJE	Nedelja, 30. 10. 2016, ob 20. 00.	Dvorana za prireditve, Center Zalog, Zaloška cesta 267-
KOMEMORACIJA PADLIM V II. SVETOVNI VOJNI	Spominska slovesnost padlim žrtvam II. svetovne vojne.	ČS POLJE	Petek, 28. 10. 2016, ob 16.00.	Spomenik pred Zadružnim domom v Zadobrovi.
KOMEMORACIJA PADLIM V II. SVETOVNI VOJNI	Spominska slovesnost padlim žrtvam II. svetovne vojne	ČS POLJE	Torek, 1. 11. 2016, ob 8.00.	Spomenik padlim v II. svetovni vojni pred Centrom Zalog.
KOMEMORACIJA PADLIM V II. SVETOVNI VOJNI	Spominska slovesnost padlim žrtvam I. svetovne vojne.	ČS POLJE	Torek, 1. 11. 2016, ob 8.30.	Spomenik padlim v I. svetovni vojni, Spominski park pred Pokopališčem Polje, Zadobrovška cesta 1.
ŠOLA ZDRAVJA	Telovadba za starejše.	ČS POLJE	Ves mesec vsak dan ob 7.30.	V Zalogu pred Gasilskim domom in v Polju za cvetličarno; pozimi prireditve v Centru Zalog.
ŠPORTNE AKTIVNOSTI ZA STAREJŠE	Vodena telovadba in športne aktivnosti za starejše	ČS POLJE	Cel mesec vsak dan od ponedeljka do petka	Središče Vitalis, Hladilniška pot 28, Zalog
DNEVNI CENTER AKTIVNOSTI ZA STAREJŠE	Redne gibalne aktivnosti, kultura in umetnost, sodelovanje z lokalno skupnostjo, edgeneracijsko sodelovanje …	ČS POLJE	Vsak dan od ponedeljka do petka.	Dvorana za prireditve, Center Zalog, Zaloška cesta 267-
ČETRTNI MLADINSKI CENTER ZALOG	Kvalitetno preživljanje prostega časa za mlade.	ČS POLJE	Vsak dan v popoldanskem času.	Stara OŠ v Zalogu, Zaloška cesta 220.
KROS FORTIM ČRNUČE 2016	Športna rekreativna prireditev za vse generacije	ČS ČRNUČE	Sobota, 9.10.2016. od 9.00 do 15.00.	Spodnje Črnuče pri ŠRC Črnuče.

BESEDILO, OZNAČENO Z ZELENO, SO DOGODKI, KI SE BODO ODVIJALI V OKVIRU AMBASADORSTVA ZPE 2016 ČETRTNIH SKUPNOSTI.

Foto: arhiv MOL

Udeleženci predstavitve projekta v Četrtni skupnosti Center.

Foto: arhiv MOL

Delavnica nordijske hoje v sklopu predstavitve projekta A-Qu-A na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v letu 2015.

Četrtni razgledi

Foto: arhiv ČS Center

Udeleženci tradicionalne čistilne akcije ČS Center v Trnovskem pristanu, kar 140 se jih je zbralo, so dobili zelene majice z napisom Ljubljana je lepo mesto.

ČS Center

Za zeleno, čisto in lepšo Ljubljano

Meta Verbič

Marec in april sta bila v ČS Center v znamenju zelene, čiste in lepše Ljubljane. ČS Center je bila ena prvih četrtnih skupnosti, ki se je ponašala z nazivom zelena ambasadorka zelene prestolnice Evrope, zato je že marca pripravila prvo letošnjo čistilno akcijo v sodelovanju z AKC Metelkova mesto, potem pa z aktivnostmi nadaljevala v aprilu, ko je v sodelovanju s TD Ljubljanica pripravila tradicionalno čistilno akcijo Za čisto in lepšo Ljubljano.

V okviru čistilne akcije na območju AKC Metelkova mesto je Mestna občina Ljubljana na pobudo sveta ČS Center temeljito očistila zunanje območje Metelkove (nekdanja avtošola) in namestila železna vrata, ki onemogočajo ponovno smetenje. Na pobudo ČS Center so se z veseljem odzvali tudi predstavniki AKC Metelkova mesto in predstavniki Društva Stigma, ki so že dan pred čistilno akcijo pregledali območje ter odstranili morebitne igle. Pomladni sončni 19. marec je bil prava izbira, da se zberemo na Metelkovi. Prišli so prebivalci, predstavniki DU Tabor in Stari Vodmat, predstavniki društev z AKC Metelkove mesto in migranti iz Azilnega doma na Kotnikovi. Podjetje Arhej d.o.o. nam je posodilo orodje in prostovoljca. Pobirali smo smeti, čistili zelene površine in zasadili cvetje, obrezovali grmičevje, grabili listje, pometali in izkopali dolg jarek za zasaditev visokih grmovnic. Prav upokojenke in upokojenci, člani DU Tabor in Stari Vodmat, so pokazali, kaj sta trma in zagnanost. Med odmorom za malico smo prijetno poklepetali in si z migranti izmenjali tudi že nekaj prvih slovenskih besed, ki so se jih naučili. To je za vse nas pomenilo nekaj več. Bogatejši smo za novo, pozitivno izkušnjo.

16. aprila je bil Trnovski pristan od zgodnjega jutra obarvan zeleno. Udeleženci tradicionalne čistilne akcije, kar 140 se nas je zbralo, smo dobili zelene majice z napisom Ljubljana je lepo mesto. Prebivalcem ČS skupnosti Center so se spet pridružili člani Planinskega društva RTV Ljubljana in Planinskega društva Iskra, Invalidskega društva ILCO iz Ljubljane, Društva rečnih kapitanov, ladjarji in člani TD Ljubljanica. Člani društev upokojencev Tabor in Stari Vodmat pa so se zbrali kar na Taboru,skupina prebivalcev ožjega središča centra pa na Štefanovi. Obe skupini sta se nam pozneje pridružili v Trnovskem pristanu. Opremljeni z vrečami in rokavicami smo se razdelili v skupine in dobro razpoloženi odšli v različne smeri: vzdolž bregov Ljubljanice od Špice do Rakove jelše, na Ljubljanski grad, do srednjih šol in igrišča na Poljanah, ob Gruberjevem kanalu, ob progi do Kodeljevega, ob Malem grabnu v Trnovem, v Tivoli, na Tabor in na Vodmat. Med potjo smo, ko smo se priklanjali in pobirali najrazličnejše, predvsem drobne smeti, našli tudi čas za kratek klepet. Spominjali smo se, kako so bile naše vreče še pred nekaj leti polne najrazličnejših odpadkov, tudi nevarnih. Lani in letos pa je bilo čisto drugače. Naše vreče so bile veliko manj polne. Z veseljem smo ugotavljali, da se situacija iz leta v leto izboljšuje. To pomeni, da smo ljudje vedno bolj ozaveščeni in nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo. Seveda pa se še najdejo tudi taki, ki odvržejo najrazličnejše odpadke kar tako, ne da bi pomislili, da s tem škodujejo okolju, za katero smo vsi odgovorni. Udeleženci akcije upamo, da bomo lahko s tovrstnimi akcijami prepričali tudi vse, ki se pomena varovanja okolja še ne zavedajo dovolj. Tovrstne akcije pomenijo še nekaj več. Druženje ob tovrstnih dejavnostih pomeni spoznavanje ljudi, vzpostavljanje medsebojnih odnosov in vzpostavljanje vezi med generacijami.

Odkritje spomenika padlim v NOB na Taboru

Meta Verbič

Spomenik 47 članom Sokolskega Društva Tabor, padlim v NOB, pred dvorano današnjega Športnega društva Tabor v Ljubljani, je spet dobil prvotno podobo. Krožno medeninasto skulpturo z zarezanimi robovi, ki spominja na cvet z imeni 47 članov Sokolskega Društva Tabor, padlim v NOB, si je že leta 1957 zamislil arhitekt Edo Ravnikar. Potem pa je skulptura, leta 2008, enostavno izginila neznano kam. KO ZB za vrednote NOB Tabor-Ledina si je v sodelovanju s ČS Center ves čas prizadevala, da se skulptura vrne na svoje mesto. Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana je že konec leta 2015 poskrbel za obnovo spomenika. V prisotnosti številnih občanov in občank soseske in Ljubljane, tudi podžupana Mestne občine Ljubljana Aleša Čerina, predstavnice Oddelka za kulturo Miljane Butina Smrdel in akademskega slikarja Aca Mišević, ki je skulpturo po načrtih arhitekta Eda Ravnikarja izdelal, smo ga odkrili 20. aprila.

Ob tej priložnosti je spregovoril predsednik ZZB za vrednote NOB Ljubljana Janko Heberle, ki je poudaril, da je bil slovenski narod v obdobju nacifašizma obsojen na uničenje. Vendar je sprejel vse grožnje okupatorjev in odgovoril z oboroženim odporom. Janko Heberle je izrazil prepričanje, da bo tudi spomenik na Taboru, ne glede na vse poskuse zanikanja naše zgodovine, ostal živa priča junakom slovenskega naroda, ki se je leta 1941 odločno uprl okupatorju in v tem boju tudi zmagal. Ob praznovanju 75. obletnice ustanovitve OF, ki je združila slovenski narod v boju za svobodo, naj ta spomenik oživi spomin na vse žrtve za svobodo slovenskega naroda. Z nekaj besedami je spomine na sokolsko gibanje, ki se je še v času pred prvo svetovno vojno in po njej, borilo za slovenstvo, obudil tudi 97-letni Savo Bensa, ki je živel in še živi z dvorano ŠD Tabor skoraj večino svojega življenja. Najprej kot mlad telovadec Sokolskega društva, potem pa je postala stavba sploh njegov dom in ne nazadnje delovno okolje, saj je bil več kot 30 let njen gospodar. Zapustil jo je samo takrat, ko so ga nacifašisti izgnali v koncentracijsko taborišče Dachau. K spomeniku sta venec položila delegacija KO ZB za vrednote NOB Tabor Ledina in ŠD Tabor.

V kulturnem programu so sodelovali učenci OŠ Ledina z recitalom pesmi Karla Destovnika Kajuha in pevski zbor Doma upokojencev Tabor, ki so skupaj s številnimi prisotnimi znova dokazali, da leta niso ovira za sodelovanje na tovrstnih slovesnostih, predvsem pa ne ovira za prenašanje vrednot NOB od starejših na mlajše generacije.

Praznovanje 60. obletnice mature na gimnaziji Vegova 4

Milena Lešnjak

Zbralo se nas je sedem sošolk in dva sošolca iz razreda 8. c gimnazije na takratni šoli iz leta 1956, ki se zdaj imenuje Vegova elektrotehniško-računalniška strokovna šola in gimnazija Ljubljana. Ravnatelj Silvo Tratar in dve njegovi sodelavki so nas prisrčno sprejeli, nas pogostili in nam nato opisali, kako je naša Prva državna gimnazija tri leta po naši maturi postala Elektrotehniška šola, ki se je pred 20 leti preimenovala v sedanjo Vegovo. Pospremili so nas v avlo, kjer je na panojih prikazana zgodovina te realke, v kateri so učenost nabirali tudi nam znani Slovenci, znanstveniki, pesniki, pisatelji …

Ogledali smo si sodoben laboratorij za kemijo, knjižnico (kjer smo v našem času imeli plesne vaje), zbornico in tudi tisti razred, ki je bil leta 1956 naš. Po več kot eni uri pohajanja po prostorih in stopnišču šole smo se poslovili od prijaznih gostiteljev, čudeč se, kako je bežal čas. Ob odhodu smo se fotografirali na zunanjem stopnišču pred vhodom; tako kot smo se slikali tudi pred 60 leti, takrat skupaj z nekaterimi profesorji.

Nato smo se odpravili v Šestico, kjer so se nam pridružili še sošolci, ki so menili, da je stopnišče na Vegovi zanje prevelik zalogaj. Prišla je tudi naša profesorica Marija Radinja in čas nam je v obujanju spominov in pogovorih o sedanjosti kar prehitro minil.

Foto: osebni arhiv

Praznovalci 60-letnice mature 8. c r. Prve državne gimnazije Vegova, danes Vegove elektrotehniško-računalniške strokovne šole in gimnazije Ljubljana, pred vhodom v šolo.

Fotografije: arhiv ČS Dravlje

Zahvala predsednika ČS Dravlje Marka Zibelnika snovalki proslave v spomin na draveljske taboriščnike Marjanci Dobnikar.

Nastop 11-letnega violinista Gala Juvana z očetom pianistom je navdušil vse navzoče na proslavi Dneva ČS Dravlje.

Plesni par Urška Bajec in Aljaž Košmerlj je z argentinskim tangom zelo obogatil slovesnost.

ČS Dravlje

Dan ČS Dravlje

Majda Kohne

27. maja 2016 je Četrtna skupnost Dravlje počastila spomin na draveljske taboriščnike. Ob odsotnosti župana Zorana Jankovića je navzoče pozdravil podžupan Aleš Čerin, ki je poudaril spomin na težek čas, ki ni pokoril Draveljčanov. Spomnil je tudi na pomembne zgodovinske pomnike v letošnjem letu: na obletnico ustanovitve OF in dan državnosti ter se spraševal, kakšen motiv imajo posamezniki v svojem obujanju zgodovine. Poudaril je, kako potrebno je, da smo složni. Med pomembnimi dogodki je izpostavil veliko priznanje, da je Ljubljana osvojila naslov zelena prestolnica Evrope 2016. »To dokazuje, da se dela prav, kajti mesto je le eno in treba ga je varovati, zato naj vsakdo skrbi za svoje drevo, rastlino, ločuje odpadke ter se veseli novih pridobitev mesta. Mednje vsekakor sodi odprtje Mladinskega centra na Kunaverjevi 6 ter mnogo drugih aktivnosti.« Podžupan se je dotaknil tudi področja kulture ter pridal, da poteka v Ljubljani vse leto vrsta različnih dogodkov za vsakogar, tako za mlade kakor za starejše. V imenu vodstva, predvsem župana, je navzočim zaželel vse najlepše, da bi v slogi in zadovoljstvu praznovali še veliko let.

Takoj za slavnostnim govornikom je navzoče razveselila Folklorna skupina OŠ narodnega heroja Maksa Perca Črnuče, ki je s svojo igrivostjo obudila čas, ki so se ga z malce otožnosti spomnili tudi navzoči starejši. Veseli zvoki tamburaške skupine Mlin so napolnili prepolno dvorano v Domu krajanov Dravlje s predstavitvijo belokranjskih ljudskih pesmi ter prelepo izvedbo pesmi *Sredi pušk in bajonetov*. Večkrat se je oglasilo prepevanje ženske vokalne skupine Dotik, saj odlične pevke obvladajo bogat program od narodnih do partizanskih pesmi. Te so obudile spomin na minuli čas, v katerem jih je bilo mogoče slišati večkrat. Sodelovanje treh generacij nastopajočih je pokazalo veliko pestrosti in nepričakovano izjemno lepih nastopov. Mednje je vsekakor sodil nastop komaj 11-letnega violinista Gala Juvana, ki je z očetom pianistom navdušil vse navzoče. V pravem malem koncertu je predstavil neverjetno bogato znanje, za katero je prejel že številne regijske, državne in mednarodne nagrade. Njegova mentorica, priznana violinska pedagoginja Anastazija Juvan sme biti že zdaj ponosna na svojega izjemnega učenca.

S predstavitvijo čustvenega argentinskega tanga je plesni par Urška Bajec in Aljaž Košmerlj zelo obogatil slovesnost. Da že zelo mladi znajo lepo zaigrati na kjunasto flavto, pa sta dokazala Andraž Mencinger in Damijan Vizjak iz Glasbenega centra Edgar Williems Ljubljana. Brez treme sta izvedla *Oj Triglav, moj dom* in *Zakrivljeno palico v roki*, kar se je lepo vključilo v besedilo, s katerim sta program kljub svoji mladosti vešče povezovala že izkušena Neža Farič in Nik Dobnikar. Nobena od slovesnosti v Dravljah pa ne mine brez odlične recitatorke Marjance Dobnikar. Njena interpretacija Kajuhove pesmi *Bosa pojdiva* je za trenutek ustavila čas. Presunljivo lep glas je lebdel v prostoru in vsakomur posebej govoril pesnikove besede: » ...bosa pojdiva prek zemlje trpeče, / v krilo nalomiva češnjevih vej, /da jih poneseš na talcev grobove.« Kako lepo zveni slovenska beseda, in to so nam tujci hoteli vzeti! Naš narod pa je dokazal, da je močan in se je uprl nasilju. Strnil je vrste in z veliko ljubezni do domovine ter neverjetnim pogumom izboril svobodo, o kateri so sanjali že naši predniki. Marjanca Dobnikar, 85-letna snovalka izredno lepe slovesnosti, z lastnim bolečim izkustvom izseljene deklice v Nemčijo še kako dobro ve, kaj pomeni ljubezen do domovine in rodne besede. Prav zato se njene besede, da ne smemo pozabiti, vsakomur globoko zapišejo v spomin. Prav tako mladim nalaga dolžnost, da ljubijo domačo besedo in se zavedajo, skozi koliko viharjev je morala previhariti, da se je ponosno zavihtela med enakopravne evropske jezike. Zato je iskreno zahvalo predsednika ČS Dravlje Marka Zibelnika snovalki proslave Marjanci Dobnikar občinstvo pozdravilo z velikim navdušenjem. To je dokaz, da narod spoštuje in ceni ljudi, ki z vsem žarom sodelujejo pri organiziranju spominskih slovesnosti.

ČS Jarše

Prireditev Dan ČS Jarše in prevzem naslova zeleni ambasador ZPE 2016

Jelka Kropivšek

Četrtna skupnost Jarše je 14. maja 2016 v sodelovanju s Slovensko vojsko Vojašnice Edvarda Peperka in Turističnim društvom Zelena jama organizirala kulturno-družabno prireditev Dan ČS Jarše in prevzem zelenega ambasadorstva zelene prestolnice Evrope 2016 (ZPE 2016) od ČS Moste.

Prevzem štafete zelene prestolnice Evrope je potekal na glavnem prizorišču vojašnice v sklopu prireditve Dan ČS Jarše in dneva odprtih vrat Vojašnice Edvarda Peperka. Ansambel Vesna je zapel nekaj narodnih pesmi, povezovalka programa mag. Mirjana Petković pa je vsem prisotnim izrekla dobrodošlico. Predsednica ČS Moste Stanislava Marija Ferenčak Marin je predala repliko nagrade ZPE naslednici ČS Jarše, ki jo je prevzel predsednik mag. Bojan Hajdinjak. Povedal je, da je ČS Jarše za svoje tri tedne ambasadorstva pripravila kar nekaj aktivnosti, zato je navzoče povabil nanje. Sledil je nagovor župana Zorana Jankovića, ki je čestital vsem Ljubljančankam in Ljubljančanom za naziv zelena prestolnica Evrope 2016. Povedal je, da je Ljubljana ena redkih prestolnic, ki se lahko pohvali z naravno in visoko kakovostno pitno vodo iz pipe. Zahvalil se je za gostoljubje in pohvalil zeleno in urejeno okolico vojašnice. Sledila je podelitev priznanj ČS Jarše in skupinsko fotografiranje. Priznanja so prejeli: Radoš Melink in Branko Češarek iz Slovenske vojske Vojašnice Edvarda Peperka za sodelovanje in uspešno delo pri izpeljavi prireditve Dan ČS Jarše 2015, uslužbenka Službe za lokalno samoupravo MU Jelka Kropivšek za dolgoletno in požrtvovalno delo v ČS Jarše, za dobro in vzorno sodelovanje s ČS Jarše pa so prejeli priznanja Društvo upokojencev Šmartno ob Savi, Društvo Šola zdravja – skupina Nove Jarše, Prostovoljno gasilsko društvo Šmartno ob Savi, Prostovoljno gasilsko društvo Zadobrova – Sneberje - Novo Polje in izdajatelj lokalnega glasila Moj magazin Trapez Media d.o.o.

Na deževni prireditvi Dan ČS Jarše so pod šotorom potekale predstavitve sodelujočih društev, ki delujejo na območju ČS Jarše, sledilo pa je prijetno druženje. V okviru odprtih vrat Vojašnice Edvarda Peperka, ki je edina vojašnica v Ljubljani in stoji na območju ČS Jarše, so obiskovalci lahko spoznali delovanje, organiziranost, opremo in vozila Slovenske vojske. Ob tej priložnosti se posebej zahvaljujemo pripadnikom poveljstva 1. brigade Slovenske vojske za sodelovanje in pomoč ČS Jarše, vsem nastopajočim, članom društev in občanom ter drugim obiskovalcem, ki so prišli na prireditev kljub slabemu vremenu.

ČS Jarše je v času svojega zelenega ambasadorstva v sodelovanju s Turističnim društvom Zelena jama na TOČKI. ZATE pred Mestno hišo predstavila zeliščarstvo v urbanem okolju (gojenje zelišč na vrtovih in balkonih). Sodelovala je tudi maskota Flora, ki je privabila nešteto obiskovalcev, predvsem iz tujine. Program je ČS Jarše ponovila pred sedežem ČS Jarše, kjer je občanom brezplačno razdelila tudi sadike zelišč, zelenjave in balkonskih paradižnikov. Pridružil se nam je tudi občan pri častitljivih 92 letih. Obiskovalce je sprejel in pozdravil predsednik ČS Jarše mag. Bojan Hajdinjak. V nadaljevanju

Foto: arhiv ČS Jarše

Predsednik ČS Jarše mag. Bojan Hajdinjak predaja ambasadorstvo evropske zelene prestolnice Ljubljane v roke predsedniku ČS Posavje Amirju Muratoviću.

Foto: arhiv ČS Jarše

ČS Jarše je v sodelovanju s Slovensko vojsko Vojašnice Edvarda Peperka in TD Zelena jama organizirala kulturno-družabno prireditev Dan ČS Jarše in prevzem zelenega ambasadorstva ZPE 2016 od ČS Moste.

so svetniki ČS Jarše skupaj z inšpektorico MU MOL ter dvema redarjema iz Mestnega redarstva MU MOL odšli na teren, kjer so v večjih parkih in zelenicah opozarjali lastnike psičkov na odgovorno ravnanje z iztrebki in brez sankcij opozarjali lastnike nepravilno parkiranih vozil na zelenih površinah. Ob zaključku programa so se vsi sodelujoči zbrali v sejni sobi ČS Jarše, kjer so podali ugotovitve s terena, sledila je pogostitev.

6. junija je ČS Jarše predala repliko nagrade ZPE ČS Posavje; prevzel jo je predsednik Amir Crnojević. Predaja zelenega ambasadorstva je potekala v zelenem okolju v Centralnem parku med Glinškovo ploščadjo in Mucherjevo ulico, kjer je predsednik ČS Jarše povedal, da je bila ČS Jarše ponosna nosilka tega naslova. Zbrane obiskovalce je nagovoril tudi župan MOL Zoran Janković, ki je povedal, da je Ljubljana zmagala za generacije, ki še prihajajo, in je pripravljena na zelene akcije. Opozoril je na dve akciji projekta Človek: na pazljivost z odvrženimi žvečilnimi gumiji in na pobiranje »pasjih bombic« za svojimi hišnimi ljubljenčki. To so majhni koraki, ki pa nam bodo pomagali, da bomo lahko še naprej uživali v našem najlepšem mestu na svetu. Slavnostnega prevzema in predaje replike nagrade ZPE so se udeležili tudi podžupan Dejan Crnek, podžupanja Tjaša Ficko, predsednice in predsedniki ter svetnice in svetniki obeh četrtnih skupnosti, predstavnici Službe za lokalno samoupravo Blanka Čušin Marčenko in Karolina Pavčič ter drugi povabljeni gostje in obiskovalci. Vsem hvala za udeležbo in sodelovanje! Bilo je luštno!

ČS Šmarna gora

Praznovali smo dan ČS Šmarna gora

Brigita Pavlič, Tanja Muha

Lepo vreme in toplo spomladansko sonce je 21. aprila v OŠ Šmartno privabilo številne obiskovalce na ogled prireditve *Krajani krajem* v počastitev dneva ČS Šmarna gora. »Z letošnjo prireditvijo smo zaznamovali 150 let delovanja osnovnega šolstva pod Šmarno goro. Prireditev je bila razdeljena na predstavitev društev in na kulturni del.

Društva, ki delujejo v četrtni skupnosti, so promovirala svoje aktivnosti. Predstavili so se Čebelarsko društvo Šmarna gora, Planinsko društvo Šmarna gora, Turistično društvo Šmarna gora - Tacen, Društva upokojencev Šmartno - Tacen in Gameljne - Rašica, Društvo tabornikov Rašiški rod ter vsa tri prostovoljna gasilska društva, ki delujejo na območju naše četrtne skupnosti. Na prireditvi so sodelovali tudi vodja policijskega okoliša Policijske postaje Šiška, policist Policijske postaje vodnikov službenih psov s službenim psom in policist Postaje konjeniške policije s službenim konjem.

Foto: arhiv ČS Šmarna gora

Prireditev *Krajani krajem* v počastitev dneva ČS Šmarna gora.

Anže Režek, učenec 4. razreda OŠ, je raztegnil harmoniko in zaigral pesem ansambla Štirih kovačev *Kam le čas beži* ter marsikomu od navzočih obudil spomine na mladost. Sledil je nastop učencev OŠ Šmartno s plesno-glasbenim muzikalom *Čarovnija* in navdušil obiskovalce. Muzikal je predstavil obdobje odraščanja, najstništva. V zgodbi se je pokazala ena bistvenih življenjskih modrosti, da moč ljubezni, resnice in srčnosti vodi k uresničitvi želja, predvsem pa sporoča, da so vse težave premostljive in želje uresničljive, le verjeti in zaupati je potrebno. Sporočilo mladostnikom je bilo, da delo spodbuja pozitiven odnos do življenja, do sebe, družine in družbe.

Navzoče sta nato pozdravila in nagovorila ravnatelj OŠ Šmartno Maksimilijan Košir in predsednik Sveta ČS Šmarna gora Primož Burgar. V drugem delu programa je dr. Jurij Šilc predstavil nekaj zgodovinskih dejstev o osnovni šoli in literarni umetnici Kristini Šuler.

Kulturni program sta zaključila MePZ KUD Tacen, ki je zapel nekaj pesmi iz svojega repertoarja, in mladi iz KUD Gameljne, ki so predstavili pesmi Kristine Šuler, slovenske pesnice, ki je živela v našem okolju in nekaj let tudi poučevala na OŠ Šmartno.

V počastitev Dneva ČS Šmarna gora, ki ga praznujemo 5. maja, je Svet ČS Šmarna gora imel tudi vsakoletno razširjeno sejo s krajani. Vsebina tokratne seje je bila zelo raznolika in zanimiva. Predsednik Sveta ČS je predstavil že začete ali pa načrtovane aktivnosti in pobude Sveta v prvem letu njegovega mandata. Gospod Jurij Šilc je zanimivo predstavil razvoj šolstva v Šmartnem. Ravnatelj Maksimilijan Košir je prevzel priznanje, ki ga je četrtna skupnost letos podelila OŠ Šmartno za dolgoletno sodelovanje in prispevek na področju dela in življenja v četrtni skupnosti.

Sledila je predstavitev predstavnice JP Energetika Ljubljana glede načrtovanega priključevanja gospodinjstev na plinovodno omrežje. Na tokratno sejo sta bila vabljena tudi predstavnika Mestnega redarstva, ki sta nas seznanila z možnostmi ukrepanja na problematičnih točkah. Vodja varnostnega okoliša Policijske postaje Šiška je navzoče seznanil z glavnimi ugotovitvami varnostnega poročila za našo četrtno skupnost. Celota je bila zaključena s poročilom o delu lokalnih prostovoljnih gasilskih društev s posebno spodbudo, da krajani s svojim premoženjem in okoljem ravnajo preventivno. Zaključni del seje je bil namenjen vprašanjem in pobudam krajanov.

ČS Sostro

Nogometno društvo Sostro

Primož Leban

Šalalalala … kot zaščitni znak oz. krik ljubljanskega nogometa odmeva tudi v Sostru, kjer je zelena barva že od nekdaj doma. Na tak ali drugačen način je bila in bo vedno tu. Obilo je je tudi na nogometnem igrišču za cerkvijo, kjer od lanskega leta domuje Nogometno društvo Sostro. Ta ima sicer grb modre barve, a to nogometnega entuziazma nikakor ne zmanjšuje. Še več, daje mu zagon za premoščanje začetnih zagat, ki navadno spremljajo zagon novega projekta oz. društva.

Društvo, ki je nastalo na pobudo njegovega zdajšnjega predsednika Michala Hurajčika, vidi svoje poslanstvo v razvoju nogometa na vzhodnem koncu Ljubljane, kjer je svoje čase talente nabirala vevška Slavija. Od takrat se kaj bistvenega na nogometnem področju ni zgodilo, zato se zdi umestitev novega nogometnega projekta v obliki ND Sostro res posrečena poteza. Društvo je že v prvi sezoni omogočilo najmlajšim nogometnim zanesenjakom, torej dečkom in deklicam iz 3., 4. in 5. razreda (to so otroci, rojeni v letih 2004, 2005, 2006 in 2007) strokovno vodeno nogometno vadbo z možnostjo sodelovanja na tekmovanjih med ljubljanskimi nogometnimi klubi. Zdi se, da je napredek očiten, saj so modri v času našega obiska 18. maja 2016 v zanimivi in dinamični tekmi selekcij U-11, kjer je bilo opaziti veliko tehničnih bravur na obeh straneh, premagali Tabor 69.

Nogomet se je tako še enkrat več potrdil kot ekipna igra, kjer prihaja do druženja, kjer se oblikujejo večna prijateljstva, kjer se sodelujoči navadijo sodelovanja v skupini in se razvijajo osnovne motorične sposobnosti. A kot je večkrat slišati iz nogometnega kluba, bo o nogometnem napredku v ČS Sostro težko razmišljati, če se na tem koncu ne bo razvijala nogometna infrastruktura. Zdajšnje zmogljivosti (igrišče pri cerkvi ter igrišče pri OŠ Sostro) komaj zadostijo minimalnim pogojem NZS, zato bodo prizadevanja društva še naprej usmerjena v pridobivanje nogometne infrastrukture – novega, večjega (»ta pravega«) nogometnega igrišča s travno površino. Z delovanjem, izrazito usmerjenim v lokalno skupnost, želijo v ND Sostro v svoje vrste privabiti čim več nogometnih navdušencev in tako med krajani zasejati seme nogometne tradicije, ki bi lahko enkrat v prihodnosti pomenilo del lokalne identitete: »Da boš lahko rekel mulcu ali muli: za ta klub sem brcal tudi jaz!« Ni odveč, če vas za konec v imenu društva povabimo k sodelovanju in udeležbi na treningih. Več informacij dobite na ndsostro2013@gmail.com oz. pri Michalu Hurajčiku (041/ 841 538).

Foto: Primož Leban

Lani ustanovljeno Nogometno društvo Sostro je že v prvi sezoni omogočilo najmlajšim nogometnim zanesenjakom strokovno vodeno nogometno vadbo z možnostjo sodelovanja na tekmovanjih med ljubljanskimi nogometnimi klubi.

Dan odprtih vrat Gasilskega društva Ljubljana mesto

Rajko Jazbec, GD Ljubljana mesto

Fotografije: David Koradin

Gasilsko društvo Ljubljana mesto je 4. septembra na Pogačarjevem trgu predstavilo tri praktične prikaze. Obiskovalcem so pokazali, kako lahko s priročnimi sredstvi zmanjšajo razlivanje meteorne vode iz kanalizacijskih cevi v kleti ali stanovanju. Druga predstavitev je bila namenjena prvi pomoči, postopku oživljanja s ročno masažo srca in nudenjem umetnega dihanja ter pravilni uporabi avtomatskega defibrilatorja. Tretji prikaz je bil koristen za gospodinjce, kadar se jim zaradi pozabljivosti vname olje na štedilniku in naredijo napako, da ga gasijo z vodo.

Članice in člani Gasilskega društva Ljubljana mesto smo v nedeljo, 4. septembra 2016, pripravili dan odprtih vrat. Ker je naš gasilski dom na Poljanskem nasipu 42 premajhen za vse aktivnosti, ki smo jih želeli pokazati, nam je mesto Ljubljana dalo v uporabo prostor na Pogačarjevem trgu. Celoten trg smo razdelili na več tematskih področij. Že ob prihodu na trg smo pričakali obiskovalce z informativno točko. Tu so obiskovalci dobili letake, literaturo in želene informacije v zvezi z našim delom in požarno varnostjo.

Zabavno in poučno seznanjanje mladih z gasilsko službo

Del prizorišča so zasedla naša gasilska vozila in plovilo, ki jih imamo v svojem operativnem sestavu. Obiskovalci so si lahko podrobno ogledali vozilo za prevoz moštva in opreme, gasilsko vozilo z vodo in večjo gasilsko cisterno. Tretjino predstavitvenega prostora smo namenili najmlajšim. Tja smo postavili igralo gasilski dom. Zraven je bil šotor s klopmi in mizami. Tu so najmlajši lahko iz kartona izrezali gasilsko vozilo in ga zlepili ali pa se lotili barvanja pobarvanke na temo gasilstva. Obe tiskovini je društvo pripravilo in založilo prav v ta namen.

Ker je bila nedelja lep, sončen in topel dan, so se najmlajši s pomočjo svojih staršev zelo radi pomerili v zbijanju tarče z vedrovko. Pogosto se otroci niso mogli zadržati in so tarčo zamenjali za svoje prijatelje. Posledica so bila mokra oblačila, kar pa ob lepem vremenu ni bilo prehudo. Za nagrado so najmlajši dobili balon, ki so ga lahko odnesli domov, enako tudi pobarvanko, saj je preobsežna, da bi lahko pobarvali v eni sapi.

Gasilske naloge za odrasle

Del prostora na trgu smo namenili odraslim. Kdor je želel, se je lahko preizkusil kot gasilec. Naloga je bila, da si je obiskovalec oblekel gasilski jopič, si nadel čelado in dihalni aparat, vzel del opreme, ki jo uporabljamo pri gašenju, in se podal v zadimljen šotor. V njem so naši člani pripravili podobne pogoje, kot čakajo gasilce v požarih objektov (tema, gost dim in slaba vidljivost). Naloga posameznikov je bila, poiskati žarišča in jih »pogasiti«, tako da so prinesli goreče lučke iz šotora. Zahtevnejša naloga pa je bila rešiti osebo iz prostora. Lutka je imela realno težo odrasle osebe. Zanimanje na tem poligonu je bilo predvsem za drugi del, gibanje po zadimljenem šotoru. S tem so obiskovalci dobili občutek, kaj se zgodi v prostorih, ko v njihovem stanovanju ali hiši pride do požara.

Trije koristni praktični prikazi

Približno četrtino Pogačarjevega trga smo namenili trem praktičnim prikazom. Predstavitve so potekale izmenično. Prva je bila na poplavnem simulatorju. Obiskovalcem smo pokazali, kako lahko s priročnimi sredstvi zmanjšajo razlivanje meteorne vode iz kanalizacijskih cevi v kleti ali stanovanju. Poplave so za precejšen del Ljubljane pereč problem in z videnimi ukrepi lahko ljudje bistveno zmanjšajo škodo na svojih objektih. Druga predstavitev je bila namenjena prvi pomoči. Naš bolničar Dane je s pomočjo kolegov prikazoval postopek oživljanja s ročno masažo srca in nudenjem umetnega dihanja. Drugi del prikaza je bil namenjen pravilni uporabi avtomatskega defibrilatorja. Prisotni so lahko na vadbeni lutki tudi sami opravili vse postopke oživljanja. Tretja predstavitev pa je bila namenjena gospodinjcem. Na modelu kuhinje je naš gasilec Jure pripravljal jedi na cvrtem olju. Ker je bolj pozabljive narave, se je olje segrelo do vnetišča in tudi zagorelo. Najprej je pokazal, kako pravilno ukrepamo v takem primeru. Ob vsaki predstavitvi je pokazal tudi to, kar v praksi naredi dve tretjini gospodinj. Goreče olje je poskušal pogasiti z vodo. Rezultat te napake je bil dobro viden in vseh osem ponovitev skozi ves dan je poželo bučen aplavz. Posnetek gašenja si lahko ogledate na spletni strani našega društva www.gdlm.si.

Obiskovalci iz vse Slovenije, med njimi tudi stanovski kolegi

Obiskovalcev je bilo ves dan veliko. Predstavitveni prostor je obiskal tudi župan Zoran Janković. Poleg meščanov Ljubljane smo opazili obiskovalce iz vse Slovenije, med njimi tudi več gasilcev. Ker je bilo v nedeljo v mestu veliko turistov iz tujine, smo z našo predstavitvijo na Pogačarjevem trgu razširili glas o slovenskih gasilcih na vse kontinente. Po analizi dneva odprtih vrat smo vsi sodelujoči enotnega mnenja. V letu 2017 želimo dogodek ponoviti, prikazati še kaj drugega, saj imamo v zalogi še marsikaj. Predvsem želimo dobiti sobotni termin. Menimo, da je to Ljubljančanom bolj prijazen dan za tak dogodek. Veseli smo, če nas vidijo turisti, naše delo pa je vendarle v prvi vrsti namenjeno Ljubljančanom.

17. Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem

JAVNI STANOVANJSKI SKLAD MESTNE OBČINE LJUBLJANA

OBJAVLJA

na podlagi 87. člena Stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 69/03 s spremembami), Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04 s spremembami), Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – UPB2 s spremembami), Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – UPB2 s spremembami), Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10 s spremembami), Splošnih pogojev poslovanja Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 101/08 s spremembami) ter sklepa Nadzornega sveta Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, sprejetega na 9. seji dne 22. 9. 2016

17. Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem

1. Predmet razpisa

1. 1. Predmet razpisa

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: razpisnik) razpisuje oddajo najemnih stanovanj, ki bodo predvidoma vseljiva konec leta 2017, 2018 in 2019. Predmet razpisa je približno 250 neprofitnih najemnih stanovanj na različnih lokacijah območja Mestne občine Ljubljana in Občine Vrhnika.

Poleg razpisanega števila stanovanj bo razpisnik dodatno dodelil za določen čas, predvidoma za dobo 20 let, tržna stanovanja, pridobljena po modelu javno-zasebnega partnerstva med razpisnikom in pravnimi osebami, ki so lastniki najemnih stanovanj na območju Mestne občine Ljubljana. Stanovanja bodo dodeljena tistim upravičencem po vrstnem redu uvrstitve, ki ne bodo zbrali dovolj točk, da bi jim bilo dodeljeno neprofitno stanovanje, pod pogojem, da bodo podali soglasje za rešitev stanovanjskega vprašanja na ta način. Za navedena tržna stanovanja bodo sklenjene najemne pogodbe v obliki notarskega zapisa z najemnino v višini neprofitne najemnine. Z izjemo določnosti trajanja najemnega razmerja, zavezanosti k plačilu varščine ne glede na uvrstitev na listo A ali listo B ter morebitne preselitve v nadomestno stanovanje bodo najemniki tržnih stanovanj izenačeni z najemniki neprofitnih najemnih stanovanj. Varščina bo zaračunana v višini šestih (6) neprofitnih najemnin. Tržna stanovanja bodo dodeljena glede na število pridobljenih stanovanjskih enot in če bo razpisnik do objave 18. javnega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem na trgu uspel pridobiti ugodne ponudbe lastnikov najemnih stanovanj.

Pri dodelitvi stanovanj bo glede števila prosilcev z liste A in liste B smiselno upoštevano spodaj navedeno razmerje za razpisanih približno 250 stanovanj.

Od razpisanega števila približno 250 stanovanj bo predvidoma:

- 175 stanovanj namenjenih za oddajo v najem prosilcem, ki glede na dohodek po 9. členu Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (v nadaljevanju: pravilnik) niso zavezanci za plačilo lastne udeležbe in varščine in bodo uvrščeni na listo A;
- 75 stanovanj namenjenih za oddajo v najem prosilcem, ki presegajo mejo dohodka, določeno v 9. členu pravilnika, in so zavezani plačati lastno udeležbo in varščino ter bodo uvrščeni na listo B.

Med razpisanimi stanovanji bo posebnim skupinam prosilcev namenjenih predvidoma:

- 15 arhitektonsko prilagojenih stanovanj za potrebe invalidov, ki so trajno vezani na uporabo invalidskega vozička;
- 6 stanovanj s prilagojenimi inštalacijami za osebe z okvaro čuta (gluhe in slepe osebe);
- 40 stanovanj, ki so glede na velikost v skladu s površinskimi normativi primerna za samske osebe.

Približno dve tretjini navedenih stanovanj za posebne skupine prosilcev bo namenjenih listi A, ena tretjina pa listi B.

Stanovanja so glede na velikost in posebne prilagoditve za uporabo invalidov, trajno vezanih na uporabo invalidskega vozička, in oseb z okvaro čuta, predmet štirih ločenih podlist A1-A4 in B1-B4, odvisno od tega, ali so namenjena družinam, samskim osebam ali invalidom, trajno vezanim na uporabo invalidskega vozička, oziroma osebam z okvaro čuta.

Prosilci bodo glede na število ožjih družinskih članov oziroma potreb po prilagojenem stanovanju razvrščeni na eno od podlist, pri čemer bo uspelemu prosilcu mogoče dodeliti le stanovanje, ki je predmet podliste, na katero je uvrščen.

1. 2. Neprofitna najemnina

Najemnina za dodeljena neprofitna stanovanja bo določena na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin (Uradni list RS, št. 131/03 s spremembami), Sklepov o stanovanjski najemnini (Uradni list RS, št. 41/14 s spremembami) oziroma na podlagi predpisa, ki bo veljal v času oddaje stanovanja v najem.

Najemniki bodo lahko uveljavljali pravico do subvencije najemnine v skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev oziroma predpisom, veljavnim v času najema stanovanja.

Za povprečno veliko dvosobno stanovanje v izmeri 55,00 m^2, točkovano s 320 točkami, znaša neprofitna najemnina, izračunana na podlagi zdaj veljavnih predpisov, približno 180,00 EUR.

1. 3. Površinski normativi

Pri dodelitvi neprofitnih stanovanj bodo upoštevani spodaj zapisani površinski normativi oziroma površinski normativi, veljavni v času dodelitve stanovanja:

Število članov gospodinjstva	Površina stanovanja brez plačila lastne udeležbe in varščine – lista A	Površina stanovanja s plačilom lastne udeležbe in varščine – lista B
1-člansko	od 20 m^2 do 30 m^2	od 20 m^2 do 45 m^2
2-člansko	nad 30 m^2 do 45 m^2	nad 30 m^2 do 55 m^2
3-člansko	nad 45 m^2 do 55 m^2	nad 45 m^2 do 70 m^2
4-člansko	nad 55 m^2 do 65 m^2	nad 55 m^2 do 82 m^2
5-člansko	nad 65 m^2 do 75 m^2	nad 65 m^2 do 95 m^2
6-člansko	nad 75 m^2 do 85 m^2	nad 75 m^2 do 105 m^2

Za vsakega nadaljnjega člana gospodinjstva se površine spodnjega in gornjega razreda povečajo za 6 m^2.

2. Razpisni pogoji

2. 1. Splošni pogoji

Upravičenci za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem so državljani Republike Slovenije in, ob upoštevanju vzajemnosti, državljani drugih članic Evropske unije ter osebe s priznanim statusom upravičenca, ki so bile po Zakonu o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I s spremembami) izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, po izbrisu pa so pridobile dovoljenje za stalno prebivanje, ker jim je bila ugotovljena upravičenost po Zakonu o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (Uradni list RS, št. 99/13). Za vse velja, da morajo imeti v času razpisnega postopka stalno prebivališče na območju Mestne občine Ljubljana.

Upravičenci za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem so tudi:

- žrtve nasilja v družini, ki imajo na območju Mestne občine Ljubljana začasno bivališče v materinskih domovih in zatočiščih – varnih hišah, zavetiščih in centrih za pomoč žrtvam kaznivih dejanj. Pri tem mora biti izpolnjen pogoj, da prosilec ne kandidira skupaj z osebo, ki nasilje izvaja;
- invalidi, vezani na trajno uporabo invalidskega vozička oziroma trajno pomoč druge osebe, če imajo v Mestni občini Ljubljana večje možnosti za zaposlitev ali imajo zagotovljeno pomoč druge osebe in zdravstvene storitve;
- najemniki bivalnih enot v lasti razpisnika, ki se nahajajo na območju Vrhnike ter so imeli pred vselitvijo v predmetno bivalno enoto stalno prebivališče v Mestni občini Ljubljana.

Upravičenci za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem ne morejo biti prosilci:

- ki ponovno prosijo za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem in niso poravnali vseh obveznosti iz prejšnjega neprofitnega najemnega razmerja ter morebitne stroške sodnega postopka;
- ki so najemniki bivalne enote v lasti razpisnika in enote ne uporabljajo primerno, povzročajo škodo lastniku bivalne enote in škodo na skupnih prostorih ter v času razpisnega postopka nimajo poravnanih vseh obveznosti za uporabo.

2. 2. Dohodkovni kriterij

Prosilci so upravičeni do dodelitve neprofitnega stanovanja, če dohodki njihovih gospodinjstev v obdobju od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 ne presegajo zgornje meje, določene v spodaj navedenih odstotkih od povprečne neto plače v državi, ki je v navedenem obdobju znašala **1.013,23 evra.** Maksimalne vrednosti so opredeljene v spodnji preglednici v stolpcu LISTA B.

Glede na višino dohodka gospodinjstva, kot je razvidno v točki 2.2., prosilci kandidirajo za stanovanja po listi A – brez plačila lastne udeležbe in varščine ali listi B – s plačilom lastne udeležbe in varščine. Razmejitev med prosilci liste A in liste B je razvidna iz naslednje preglednice:

Velikost gospodinjstva	LISTA A		LISTA B	
	%	meja neto dohodka	%	meja neto dohodka
1-člansko	90 %	do 911,91 EUR	od 90 do 200 %	od 911,91 EUR do 2.026,46 EUR
2-člansko	135 %	do 1.367,86 EUR	od 135 do 250 %	od 1.367,86 EUR do 2.533,08 EUR
3-člansko	165 %	do 1.671,83 EUR	od 165 do 315 %	od 1.671,83 EUR do 3.191,67 EUR
4-člansko	195 %	do 1.975,80 EUR	od 195 do 370 %	od 1.975,80 EUR do 3.748,95 EUR
5-člansko	225 %	do 2.279,77 EUR	od 225 do 425 %	od 2.279,77 EUR do 4.306,23 EUR
6-člansko	255 %	do 2.583,74 EUR	od 255 do 470 %	od 2.583,74 EUR do 4.762,18 EUR

Za vsakega nadaljnjega člana gospodinjstva se lestvica nadaljuje s prištevanjem 20 odstotnih točk za zgornjo mejo liste A in spodnjo mejo liste B in 25 odstotnih točk za gornjo mejo liste B.

Ker obstoječi predpisi in tehnične možnosti ne omogočajo neposredno pridobivanja podatkov o neto dohodkih po uradni dolžnosti pri Finančni upravi RS, morajo prosilci podatke o neto dohodkih gospodinjstva predložiti sami za navedeno obdobje za vsakega polnoletnega člana gospodinjstva in kopijo odločbe o odmeri dohodnine za leto 2015.

2. 3. Premoženje prosilca

Vsi upravičenci za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še naslednje splošne pogoje:

- da prosilec ali kdo izmed ožjih članov njegovega gospodinjstva ni najemnik neprofitnega stanovanja, oddanega za nedoločen čas in z neprofitno najemnino, kamor se šteje tudi imetnik služnosti stanovanja;
- da prosilec ali kdo izmed ožjih članov njegovega gospodinjstva ni lastnik ali solastnik drugega stanovanja ali stanovanjske stavbe, katerega vrednost presega 40 % vrednosti primernega stanovanja. Izjema so lastniki ali solastniki stanovanj, ki jih morajo lastniki po zakonu oddajati v najem za nedoločen čas in z neprofitno najemnino;
- da prosilec ali kdo izmed članov gospodinjstva ni lastnik drugega premoženja, ki presega 40 % vrednosti primernega stanovanja. Upošteva se tudi vrednost premoženja, kupljenega na leasing. Vrednost 40 % primernega stanovanja glede na velikost prosilčevega gospodinjstva je razvidna iz preglednice v točki 2.4.2.

Pri ugotavljanju vrednosti premoženja prosilca in njegovih ožjih družinskih članov bo upoštevana vrednost nepremičnin po modelu vrednotenja nepremičnin, dostopnem na portalu Prostor Geodetske uprave Republike Slovenije. Če se prosilec z navedenim vrednotenjem ne strinja, lahko predloži uradno cenitev nepremičnine, opravljeno s strani pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin oziroma sodno zapriseženega cenilca.

2. 4. Posebne možnosti udeležbe

2. 4. 1. Možnost udeležbe za najemnike v stanovanjih, odvzetih po predpisih o podržavljenju

Do udeležbe na razpisu za dodelitev neprofitnega stanovanja so upravičeni tudi najemniki v stanovanjih, odvzetih po predpisih o podržavljenju – prejšnji imetniki stanovanjske pravice, če izpolnjujejo splošne pogoje po pravilniku.

2. 4. 2. Možnost udeležbe lastnikov neprimernih stanovanj ob pogoju prodaje stanovanja

Na razpis se lahko prijavijo tudi lastniki bremen prostih neprimernih stanovanj, ki sočasno izpolnjujejo naslednje pogoje:

- dohodek gospodinjstva ne presega meje dohodka po 9. členu pravilnika – upravičenci po listi A;
- so lastniki legalno zgrajenih, po površini neprimernih stanovanj v stanovanjskih hišah na območju Mestne občine Ljubljana, katerih vrednost ne presega 40 % vrednosti primernega stanovanja;
- velikost stanovanja glede na število članov gospodinjstva ne presega površin, določenih v preglednici iz te točke;
- niso lastniki drugega premoženja, ki bi presegalo 40 % vrednosti primernega stanovanja;
- so pripravljeni prodati svoje lastniško stanovanje razpisniku po ceni na podlagi cenitve v primeru, da se uvrstijo med uspele upravičence.

Kupnina po kupoprodajni pogodbi se uspelemu upravičencu izplača v enkratnem znesku v 30 dneh po sklenitvi najemne pogodbe za neprofitno stanovanje in izročitvi lastniškega stanovanja, praznega stvari in oseb, razpisniku.

Kot osnova za določitev vrednosti primernega stanovanja se upošteva stanovanje, točkovano s 320 točkami po vrednosti točke 2,63 evra, in površinski normativi, predvideni za stanovanja s plačilom lastne udeležbe in varščine.

Velikost stanovanja in vrednost drugega premoženja, ob upoštevanju števila članov gospodinjstva, ne sme presegati naslednjih zneskov:

Število članov gospodinjstva	Največja površina lastniškega stanovanja	Najvišja vrednost primernega stanovanja in drugega premoženja - 40 % vrednosti primernega stanovanja
1-člansko	do 10 m²	15.512,37 EUR
2-člansko	do 15 m²	18.515,20 EUR
3-člansko	do 22 m²	22.763,60 EUR
4-člansko	do 27 m²	26.224,26 EUR
5-člansko	do 32 m²	30.381,76 EUR
6-člansko	do 35 m²	33.579,84 EUR

Za vsakega nadaljnjega člana se površina lastniškega stanovanja poveča za 3 m², vrednost lastniškega stanovanja in drugega premoženja se poveča za 1.918,85 evra.

Pri ugotavljanju vrednosti premoženja prosilca in njegovih ožjih družinskih članov bo upoštevana vrednost nepremičnin po modelu vrednotenja nepremičnin, dostopnem na portalu Prostor Geodetske uprave Republike Slovenije. Če se prosilec z navedenim vrednotenjem ne strinja, lahko predloži uradno cenitev nepremičnine, opravljeno s strani pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin oziroma sodno zapriseženega cenilca.

2. 4. 3. Možnost udeležbe za nezakonite uporabnike stanovanj v lasti Mestne občine Ljubljana ali Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, ki nimajo sklenjene najemne pogodbe

Na razpisu lahko sodelujejo tudi uporabniki nezakonito zasedenih stanovanj v lasti Mestne občine Ljubljana ali Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana (npr. po smrti ali odselitvi imetnika stanovanjske pravice oz. najemnika stanovanja) pod pogojem, da redno poravnavajo obveznosti za stanovanje in imajo vse obveznosti tudi poravnane, vključno s sodnimi stroški.

Po tej točki nimajo možnosti udeležbe nezakoniti uporabniki, ki so se nasilno vselili v stanovanje v lasti Mestne občine Ljubljana ali Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, kot je navedeno v točki 2.5.

2. 5. Osebe, ki ne morejo sodelovati na razpisu

Na razpisu ne morejo sodelovati:

- tisti, ki so se nasilno vselili v stanovanja v lasti Mestne občine Ljubljana ali Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana v obdobju zadnjih deset (10) let pred objavo razpisa in so bili ali so toženi na izselitev;
- tisti, ki nezakonito uporabljajo stanovanje v lasti Mestne občine Ljubljana ali Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana in ne plačujejo obveznosti za stanovanje.

2. 6. Stalnost bivanja na območju Mestne občine Ljubljana

Razpisnik določa v skladu s 4. členom pravilnika poleg splošnih pogojev še dodaten pogoj stalnosti bivanja na območju Mestne občine Ljubljana. Število točk, do katerih je upravičen prosilec glede na stalnost bivanja, je naslednje:

STALNO BIVANJE NA OBMOČJU MESTNE OBČINE LJUBLJANA	TOČKOVANJE
nad 5 do 10 let	20 točk
nad 10 do 15 let	40 točk
nad 15 do 20 let	90 točk
nad 20 let	130 točk

Doba stalnega bivanja se točkuje na podlagi potrdila Upravne enote Ljubljana od dne 17. 11. 1965 dalje, ker za obdobje pred tem datumom ni mogoče dobiti potrdila o stalnem prebivanju na območju Mestne občine Ljubljana. Upošteva se število let, dopolnjenih v letu razpisa. V primeru prekinitve bivanja se leta seštevajo.

3. Kriteriji in merila za ocenjevanje stanovanjskih in socialnih razmer prosilcev

Stanovanjske in socialno-zdravstvene razmere prosilca bodo ocenjene skladno s točkovnim vrednotenjem, ki ga določa pravilnik, ter na podlagi točkovnega vrednotenja prednostnih kategorij upravičencev, ki so določene s tem razpisom. Ocenjuje se izključno stanovanjske razmere prosilca. Zdravstvene razmere članov gospodinjstva, s katerimi prosilec kandidira na razpisu, ne glede na ločeno bivanje, pa se ocenjuje glede na stanovanjske razmere prosilca.

3. 1. Splošne prednostne kategorije prosilcev

Pri dodelitvi neprofitnega stanovanja imajo prednost mlade družine in mladi, družine z večjim številom otrok, invalidi in družine z invalidnim članom, družine z najmanj tremi člani, v kateri je zaposlen samo en družinski član oz. nihče od družinskih članov ni zaposlen, državljani z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja ali pa so podnajemniki, žrtve nasilja v družini, osebe s statusom žrtve vojnega nasilja, kar je izraženo s številom točk v preglednici pod točko 3.3.1.

3. 2. Dodatne prednostne kategorije prosilcev

Poleg prednostnih kategorij prosilcev, opredeljenih v prejšnji točki, bodo v skladu z 2. odstavkom 6. člena pravilnika upoštevane še naslednje prednostne kategorije prosilcev:

- prosilci z doseženo višjo, visoko ali univerzitetno stopnjo izobrazbe ter magisterijem ali doktoratom, s čimer se omogoči uveljavljanje prednosti občanom, ki vlagajo v lastno izobrazbo;
- mlade družine, kjer ima vsaj en zakonec ali zunajzakonski partner doseženo višjo ali drugo stopnjo visoke izobrazbe in je nezaposlen, s čimer se mladim, ki ne dobijo zaposlitve po zaključku izobraževanja, omogoči večje možnosti pridobitve neprofitnega stanovanja;
- invalidi, ki so gibalno ovirani, trajno vezani na uporabo invalidskega vozička in bivajo v neprimerni stanovanjski površini, ki ne dosega površinskih standardov, določenih s spodnjo mejo za listo A. Invalidom, trajno vezanim na uporabo invalidskega vozička, ki bivajo v utesnjenih bivalnih pogojih, tako da jim je oteženo ali preprečeno normalno gibanje, se s tem omogoči večje možnosti pridobitve neprofitnega stanovanja;
- prosilci z daljšo delovno dobo, tako da se, upoštevajoč določen stanovanjski status, kriterij prizna vsem prosilcem, ne samo tistim brez stanovanja ali podnajemnikom, s čimer se glede upoštevanja delovne dobe prosilci izenačijo;
- prosilci, ki so vsaj dvakrat sodelovali na prejšnjih razpisih in so tudi izpolnjevali razpisne pogoje, tako da so se vsaj dvakrat dejansko uvrstili na prednostno listo upravičencev, vendar pa niso pridobili pravice do dodelitve stanovanja v najem glede na število razpisanih stanovanj. Določilo ne velja za prosilce, ki so sodelovali na razpisih, pa niso izpolnjevali razpisnih pogojev in niso bili uvrščeni na prednostno listo upravičencev. Pri prosilcih, ki jim je bilo že dodeljeno neprofitno stanovanje v najem in so se izselili, se upošteva udeležba na javnih razpisih le od izselitve iz najemnega stanovanja dalje. Upošteva se zgolj udeležba prosilca, ne pa tudi drugih članov gospodinjstva;
- prosilci, uporabniki hišniških stanovanj in njihovi zakonski in zunajzakonski partnerji, ki so jim bila stanovanja dodeljena pred letom 1991 zaradi opravljanja hišniških in podobnih del in se morajo zaradi upokojitve oziroma nezmožnosti opravljanja del na zahtevo lastnikov izseliti;
- prosilci, ki ob izpolnjevanju drugih razpisnih pogojev živijo ali so v obdobju treh let pred razpisom živeli v rejniški družini, pa ob polnoletnosti in prenehanju rejništva na podlagi odločbe in mnenja centra za socialno delo nimajo pogojev za vrnitev k staršem.

3. 3. Točkovno vrednotenje prednostnih kategorij

3. 3. 1. Točkovalne vrednosti

Prednostne kategorije, opredeljene v točki 3.1. in 3.2., se za posamezno listo prosilcev A oziroma B točkujejo z naslednjim številom točk:

PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV V SKLADU Z 1. ODSTAVKOM 6. ČLENA PRAVILNIKA	LISTA A	LISTA B
1. mlade družine; mladi	100	150
2. družina z večjim številom otrok – najmanj 3 oz. več otrok	50	50
3. invalidi in družine z invalidnim članom – III., II., I. kat. inv. in trajna vezanost na uporabo invalidskega vozička ter invalidnost zaradi okvare čuta; invalidnost otroka, ugotovljena po pristojni komisiji; druga oblika invalidnosti, pri kateri ni ugotovljena kategorija in invalidnost družinskega člana s podaljšano roditeljsko pravico	50, 60, 80 80 50	50, 60, 80 80 50
4. družina z najmanj tremi člani, v kateri je zaposlen samo en družinski član oz. nihče od družinskih članov ni zaposlen	60	/
5. prosilci z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja ali podnajemniki (moški 13 let, ženske 12 let)	50	50
6. žrtve nasilja v družini – upošteva se obdobje treh let pred razpisom	100	70
7. osebe s statusom žrtve vojnega nasilja	60	60

PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV V SKLADU Z 2. ODSTAVKOM 6. ČLENA PRAVILNIKA		
1. izobrazba prosilca (višja, visoka ali univerzitetna, magisterij ali doktorat)	50, 60, 80	50, 60, 80
2. mlade družine, kjer ima vsaj en zakonec ali zunajzakonski partner doseženo višjo ali drugo stopnjo visoke izobrazbe in je nezaposlen;	50	50
3. invalidi, ki so gibalno ovirani, trajno vezani na uporabo invalidskega vozička in bivajo na neprimerni stanovanjski površini, ki ne dosega površinskih standardov, določenih za spodnjo mejo liste A	50	50
5. prosilci z daljšo delovno dobo, katerih stanovanjski status je opredeljen v točki 3.2. tega razpisa (moški 13 let, ženske 12 let)	50	50
6. uvrstitev prosilca na prednostno listo na prejšnjih razpisih – 30 točk za vsak predhodni razpis, na katerem se je prosilec uvrstil na prednostno listo, ob pogoju, da se je predhodno vsaj na dveh razpisih uvrstil med upravičence, vendar največ 150 točk	60–150	60–150
7. prosilci, uporabniki hišniških stanovanj in njihovi zakonski in zunajzakonski partnerji, ki so jim bila stanovanja dodeljena pred letom 1991 zaradi opravljanja hišniških in podobnih del in se morajo zaradi upokojitve oziroma nezmožnosti opravljanja del na zahtevo lastnikov izseliti	50	50
8. prosilci, ki živijo ali so v obdobju treh let pred razpisom živeli v rejniški družini ter ob polnoletnosti in prenehanju rejništva nimajo pogojev za vrnitev k staršem	50	50

Če več prosilcev doseže enako število točk glede na oceno stanovanjskih in drugih razmer, se prednost določi glede na uvrstitev prosilcev v prednostne kategorije prosilcev ob upoštevanju naslednjega vrstnega reda: prosilci z daljšo dobo stalnega bivanja v Mestni občini Ljubljana, prosilci, ki so se več kot dvakrat uvrstili na prednostno listo na prejšnjih razpisih, družine z manjšim številom zaposlenih, mlade družine, družine z večjim številom otrok, invalidi in družine z invalidnim članom, žrtve nasilja v družini, žrtve vojnega nasilja, prosilci z daljšo delovno dobo. V primeru, da so prosilci prvoopredeljene kategorije še vedno izenačeni, se postopek nadaljuje z naslednjo prednostno kategorijo.

3. 3. 2. Točkovanje nezakonitega uporabnika stanovanja v lasti Mestne občine Ljubljana ali Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, ki nima sklenjene najemne pogodbe

Prosilci, ki so nezakoniti uporabniki stanovanj v lasti Mestne občine Ljubljane oziroma Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana iz točke 2.4.3., se pri točkovanju stanovanjskega statusa opredelijo kot »najemnik tržnega stanovanja«.

4. Lastna udeležba

Lastna udeležba so vračljiva denarna sredstva, ki jih je dolžan plačati upravičenec pred oddajo stanovanja v najem. Lastno udeležbo so zavezani plačati upravičenci, katerih dohodek presega mejo dohodka, določeno v 9. členu pravilnika (upravičenci po listi B). Višina lastne udeležbe znaša 10 % vrednosti neprofitnega stanovanja, izračunane po pravilniku iz 116. člena Stanovanjskega zakona brez vpliva lokacije.

(primer: za dvosobno stanovanje 55 m^2, točkovano s 320 točkami, znaša lastna udeležba 4.629,00 evrov).

Lastna udeležba se najemniku neprofitnega stanovanja vrne po 10 letih z 2 % obrestno mero.

Podrobnejši pogoji v zvezi s plačilom in vračilom lastne udeležbe se določijo v pogodbi, ki jo je upravičenec do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem dolžan skleniti z razpisnikom.

Če upravičenec, ki je zavezan plačati lastno udeležbo pred oddajo stanovanja v najem, ne sklene pogodbe o lastni udeležbi ali v postavljenem roku ne plača lastne udeležbe, se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za dodelitev stanovanja.

5. Varščina

Varščina so denarna sredstva, ki so ob morebitni izselitvi najemnika iz stanovanja potrebna za vzpostavitev stanovanja v stanje ob vselitvi, ob upoštevanju običajne rabe stanovanja. Višina varščine znaša tri mesečne najemnine za stanovanje, ki se dodeljuje v najem. Varščina se vrne ali poračuna ob prenehanju najemnega razmerja.

Varščino so zavezani plačati upravičenci, katerih dohodek presega mejo, določeno v 9. členu pravilnika (upravičenci po listi B), pred oddajo stanovanja v najem. Podrobnejši pogoji v zvezi s plačilom in vračilom varščine se opredelijo v najemni pogodbi.

6. Razpisni postopek

6. 1. Obrazci

Prosilci, ki se želijo prijaviti na razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, morajo oddati vlogo na posebnem **obrazcu razpisnika**. Obrazec vloge, s katerim se prosilci prijavijo na razpis, bo na voljo od 26. 9. 2016 do vključno 28. 10. 2016 v recepciji Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, v pritličju Zarnikove ulice 3 v Ljubljani, vsak delovni dan od 8. ure do 17. ure, v petek pa od 8. ure do 14. ure. Obrazec vloge bo na voljo tudi v elektronski obliki na spletni strani razpisnika **www.jssmol.si** in Mestne občine Ljubljana **www.ljubljana.si**.

6. 2. Upravna taksa

Ob vložitvi vloge so prosilci dolžni plačati upravno takso v znesku 22,60 evra za vlogo in izdajo odločbe po tarifni številki 1 in 3 taksne tarife Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 8/00 s spremembami). Upravno takso lahko plačajo s plačilno kartico v glavni pisarni Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana na Zarnikovi ulici 3, Ljubljana, z elektronskim plačilom ali s plačilnim nalogom na račun številka: 01261-4610309121, sklic na št. 11 75604-7111002-2016 – Občinske upravne takse, katerega fotokopijo nalepijo na vlogo.

Prosilci lahko zaradi slabih premoženjskih razmer zahtevajo oprostitev plačila takse, če izpolnjujejo zahtevane kriterije po 25. členu Zakona o upravnih taksah: da so prejemniki denarne pomoči kot edinega vira preživljanja, da so prejemniki varstvenega dodatka po predpisih socialnega varstva in da so prejemniki nadomestila za invalidnost po predpisih, ki urejajo varstvo odraslih telesno in duševno prizadetih oseb. Status upravičenca dokažejo s pravnomočno odločbo.

6. 3. Rok za oddajo vloge

Vlogo s prilogami morajo prosilci poslati v času **od 26. 9. 2016 do vključno 28. 10. 2016 s priporočeno pošiljko na naslov: Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana, Zarnikova ulica 3, 1000 Ljubljana – s pripisom »17. RAZPIS«. Vlogo s prilogami lahko prosilci oddajo tudi osebno v glavni pisarni Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana na Zarnikovi ulici 3, Ljubljana v času uradnih ur.**

6. 4. Predložitev listinskih dokazil

K vlogi za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem morajo prosilci obvezno priložiti dokazila, navedena pod tč. 1., 2., 4. in 5., druge listine pa, če na njihovi podlagi uveljavljajo dodatne točke. V primeru, da prosilec uveljavlja dodatne točke po posameznih kriterijih, ustrezne priloge pa ni priložil, bo pozvan k dopolnitvi. Če vloge ne bo dopolnil, bo vloga obravnavana, kot da ni uveljavljal dodatnih točk.

1. izpolnjen obrazec vloge z opisom stanovanjskih in socialno-zdravstvenih razmer, izjavo o premoženjskem stanju prosilca in ožjih družinskih članov, izjavo, s katero prosilec in drugi polnoletni člani gospodinjstva dovoljujejo vpogled v svoje osebne podatke pri drugih upravljavcih zbirk podatkov;
2. potrdilo o skupnem neto dohodku gospodinjstva v obdobju od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 (potrdilo delodajalca oziroma izplačevalca pokojnine – ZPIZ); izpolnjeno in podpisano izjavo prosilca o morebitnih drugih neobdavčljivih dohodkih in prejemkih prosilca in članov prosilčevega gospodinjstva za leto 2015 ter dokazila, ki zapisano na izjavi potrjujejo (za dohodek se štejejo preživnine, nadomestila preživnin, nagrada skrbniku, plačilo dela rejniku, starševski dodatek, otroški dodatek, denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, državne štipendije, rente iz življenjskih zavarovanj, invalidski dodatek, sredstva za nego in pomoč) in dokončno odločbo o odmeri dohodnine za leto 2015;
3. dokazilo o delovni dobi;
4. v primeru nezaposlenosti potrdilo o nezaposlenosti prosilca, njegovega zakonskega ali zunajzakonskega partnerja oziroma drugega družinskega člana (izda Zavod RS za zaposlovanje);
5. veljavno dokazilo o stanovanjskem statusu: opis bivalnih razmer, če je prosilec brezdomec ali biva v baraki ali izkazuje, da ima naslov bivanja prijavljen na pristojnih institucijah (CSD, Rdeči križ, Karitas); dokazilo o bivanju v bivalni enoti, materinskem domu ali varni hiši, nestanovanjskih prostorih; najemna ali podnajemna pogodba ali dokazilo o plačevanju tržne najemnine; pogodba o bivanju v delavskem domu ali stanovanjski skupini ali študentskem domu ali službenem stanovanju z dokazilom o poteku najemnega razmerja prej kot v letu dni oziroma da je najemodajalec že podal odpoved; dokazilo o bivanju pri starših, sorodnikih ali prijateljih – potrdilo o stalnem prebivališču in gospodinjski skupnosti za starše, sorodnike ali prijatelje; dokazilo o imetništvu stanovanjske pravice, če je prosilec najemnik denacionaliziranega stanovanja; dokazilo o bivanju v hišniškem stanovanju, na katerem je bila pridobljena pravica do bivanja pred letom 1991, in morebitna tožba na izselitev; prosilec, ki je (so)lastnik stanovanja: dokazilo o (so)lastništvu ter, če se z vrednotenjem po modelu vrednotenja nepremičnin, dostopnem na portalu Prostor GURS, ne strinja, vrednost nepremičnine, izkazane na podlagi uradne cenitve nepremičnine, opravljene s strani pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin oziroma sodno zapriseženega cenilca; prosilec, ki je lastnik stanovanja in izpolnjuje pogoje iz točke 2.4.2: dokazilo o lastništvu: izpisek iz zemljiške knjige oz., če stanovanje ni vpisano v zemljiško knjigo – nepretrgano verigo kupoprodajnih pogodb ter, če se z vrednotenjem po modelu vrednotenja nepremičnin, dostopnem na portalu Prostor GURS, ne strinja, vrednost nepremičnine, izkazane na podlagi uradne cenitve nepremičnine, opravljene s strani pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin oziroma sodno zapriseženega cenilca;
6. če je prosilec najemnik bivalne enote v lasti razpisnika, dokazilo o poravnanih obveznostih na najemnini in obratovalnih stroških;
7. če je prosilec nezakoniti uporabnik stanovanja v lasti Mestne občine Ljubljana ali Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, dokazilo o poravnanih obveznostih na uporabnini, obratovalnih stroških in sodnih stroških;
8. v primeru bivanja v neprimernem stanovanju dokazilo o kvaliteti bivanja – stanovanje, ovrednoteno z največ 150 točkami po starem sistemu točkovanja (Pravilnik o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš ter sistemu točkovanja, Uradni list SRS, št. 25/81 s spremembami) oziroma 170 točkami po novem sistemu točkovanja (Pravilnik

o merilih za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih stavb, Uradni list RS, št. 127/04 s spremembami): zapisnik o točkovanju stanovanja, s katerim načeloma razpolaga upravnik objekta. Če objekt nima upravnika, je zapisnik potrebno pridobiti pri pooblaščenem ocenjevalcu vrednosti nepremičnin, sodno zapriseženem cenilcu gradbene stroke oziroma fizični osebi, ki je opravila ustrezno izobraževanje ter ima pridobljeno potrdilo, ki dokazuje njeno usposobljenost za točkovanje stanovanj po citiranem pravilniku iz leta 2004;

9. v primeru neprimerne stanovanjske površine – navedba stanovanjske površine z opisom posameznih prostorov in navedbo površin ter navedbo števila oseb, ki imajo v tem stanovanju prijavljeno stalno prebivališče in posamezne prostore uporabljajo;
10. kopijo poročnega lista oziroma overjeno izjavo o obstoju zunajzakonske skupnosti oziroma potrdilo o registraciji istospolne partnerske skupnosti ali potrdilo o sklenjeni partnerski zvezi ali overjeno izjavo o obstoju partnerske zveze;
11. kopijo izpiska iz rojstne matične knjige za vsakega otroka;
12. potrdilo o rednem šolanju otrok, ki so starejši od 15 let;
13. zdravniško potrdilo o nosečnosti;
14. odločbo socialne službe o ločenem življenju roditeljev in mladoletnih otrok zaradi neprimernih stanovanjskih razmer (rejništvo, oskrba v tuji družini, zavodu, če so razlog oddaje neprimerne stanovanjske razmere);
15. odločbo in mnenje Centra za socialno delo o prenehanju bivanja v rejniški družini in nezmožnosti vrnitve k staršem;
16. dokazilo o statusu roditelja, ki sam preživlja otroka (samohranilec) – dokazilo, da je preživnina neizterljiva oziroma odločba o prejemanju preživnine iz preživninskega sklada. Neizterljivost se izkazuje z izvršilnim predlogom oziroma sklepom o izvršbi zoper zavezanca;
17. potrdilo osebnega zdravnika, iz katerega je razvidna diagnoza o kronični bolezni zgornjih dihal ali astmi, ki ne sme biti starejše od 30 dni;
18. dokazilo o invalidnosti I., II. ali III. kategorije in invalidnosti zaradi okvare čuta – slepota, gluhost (odločba centra za socialno delo, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zaposlovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS);
19. potrdilo ustrezne institucije, če je prosilec ali njegov ožji družinski član, ki bo z njim stalno prebival, gibalno ovirana oseba, trajno vezana na uporabo invalidskega vozička ali trajno pomoč druge osebe;
20. dokazilo o nasilju v družini – strokovno mnenje organizacije, katere verificirani programi so vključeni v javno mrežo socialnovarstvenih programov, kot izhaja iz objave na spletni strani: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/programi_socialnega_varstva/varne_hise/ (primeroma: centri za socialno delo, materinski domovi, zatočišča – varne hiše, zavetišča, centri za pomoč žrtvam kaznivih dejanj), ki nudijo žrtvam psihosocialno pomoč ob nasilju. Potrdilo mora biti izdano na veljavnem obrazcu, ki ga je izdala Socialna zbornica Slovenije;
21. odločbo o statusu žrtve vojnega nasilja;
22. dokazilo o statusu upravičenca zaradi izbrisa iz registra stalnega prebivalstva (potrdilo oziroma odločba upravne enote);
23. potrdilo o strokovni izobrazbi prosilca (fotokopija diplome, spričevala); listinam, izdanim v tujini, mora biti priloženo mnenje o vrednotenju izobraževanja, ki ga izda ENIC-NARIC center;
24. izjava o vseh plačanih obveznostih, če je prosilec že imel v najemu neprofitno stanovanjsko enoto;
25. izjavo o sodelovanju na prejšnjih razpisih;
26. dokazilo o plačilu oziroma oprostitvi plačila upravne takse.

Potrdila, ki ne izkazujejo trajnega statusa, ne smejo biti starejša od 30 dni od objave razpisa.

Potrdila o državljanstvu in potrdila o stalnem prebivališču in številu članov gospodinjstva bo pridobil razpisnik iz uradne evidence neposredno od pristojnega državnega organa.

Če bo prosilec oddal nepopolno vlogo, bo pozvan, da vlogo v določenem roku dopolni z **manjkajočimi listinami**. **Vloge prosilcev, ki v roku ne bodo dopolnjene z obveznimi dokazili, navedenimi pod tč. 1., 2., 4. in 5, in vloge, oddane po zaključku razpisnega roka, bodo s sklepom zavržene.**

Razpisnik k vlogi priložene listine zadrži in jih po izteku razpisnega roka prosilcem ne vrača.

7. Splošne določbe

Strokovna služba razpisnika bo preverjala pravočasnost prispelih vlog, njihovo popolnost ter stanovanjske in druge razmere prosilcev.

Pri obravnavi vloge se **upoštevajo razmere, ki so obstajale v času oddaje vloge** in so navedene v vlogi. **Kasnejših sprememb se NE upošteva**. V dvomu se šteje, da se upoštevajo razmere na zadnji dan roka za oddajo vloge.

Prosilec, ki se namerava izseliti iz stanovanja, za katero je izpolnil obrazec opisa stanovanjskih razmer, je dolžan pravočasno, najmanj 10 dni pred izselitvijo, pisno, s priporočeno pošiljko, obvestiti razpisnika o izselitvi, da bo komisija lahko predčasno opravila ogled stanovanja zaradi zavarovanja dokazov. Če prosilec razpisnika ne obvesti o preselitvi ali ga obvesti prepozno, da bi razpisnik lahko pravočasno opravil ogled, se pri točkovanju upošteva le stanovanjski status, ne pa tudi drugih stanovanjskih razmer, opisanih v vlogi, kot so kvaliteta bivanja, neprimernost površine stanovanja, funkcionalnost stanovanja in zdravstvene razmere, na katere vpliva vlažnost stanovanja.

Komisije, ki jih imenuje razpisnik, bodo proučile utemeljenost pravočasnih in popolnih vlog na podlagi prejetih listin, potrebnih za oblikovanje prednostne liste za oddajo neprofitnih stanovanj, in dokumentiranih poizvedb, ki jih bodo opravile pri pristojnih organih in organizacijah ter posameznikih.

Komisije si lahko stanovanjske razmere prosilcev tudi ogledajo. Ogled bo opravljen nenapovedano in le pri tistih prosilcih, ki bodo na podlagi predložene listinske dokumentacije zbrali zadostno število točk glede na število razpisanih stanovanj.

Če se v postopku ugotovi, da je prosilec podal neresnične podatke, ni upravičen do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem in se ne uvrsti na prednostno listo.

Po proučitvi vseh okoliščin in ocenitvi stanovanjskih in drugih razmer bodo prosilci glede na število zbranih točk uvrščeni na prednostno listo. Seznam uvrščenih upravičencev bo javno objavljen na enak način kot razpis v roku 6 mesecev po zaključku razpisa. Seznam upravičencev po posameznih kategorijah prosilcev, ki niso zavezanci za plačilo lastne udeležbe in varščine (lista A), bo objavljen ločeno od seznama ostalih upravičencev (lista B).

Prosilcem bodo vročene odločbe o uvrstitvi oziroma neuvrstitvi na posamezno prednostno listo upravičencev. Prosilec, ki se z odločitvijo ne strinja, se lahko v roku 15 dni po prejemu odločitve pritoži. Pritožbo naslovi na razpisnika. O pritožbi odloči v roku 90 dni župan Mestne občine Ljubljana. Odločitev župana o pritožbi je dokončna.

Po rešitvi pritožb bo javno objavljen dokončen seznam upravičencev, ki jim bodo zagotovljena neprofitna stanovanja. Z uspelimi upravičenci bodo sklenjene najemne pogodbe za nedoločen čas in z neprofitno najemnino. Uspeli upravičenec, ki neupravičeno zavrne dodeljeno primerno stanovanje ali ki se na ponovni poziv k sklenitvi najemne pogodbe ne odzove, se črta s seznama upravičencev, pridobljena upravičenja pa prenehajo.

Razpisnik bo stanovanja dodeljeval upoštevajoč prednostni vrstni red po posameznih seznamih odvisno od oblike družin in velikosti razpoložljivih stanovanj.

Pred sklenitvijo najemne pogodbe bo razpisnik ponovno preveril, če prosilec še izpolnjuje merila za upravičenost do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem. V primeru bistvenih sprememb, ki vplivajo na upravičenost, se lahko postopek obnovi in prosilca črta s seznama upravičencev.

Vse informacije lahko dobite osebno na sedežu razpisnika, Zarnikova ulica 3, Ljubljana, v času uradnih ur:

- ponedeljek 8.00–12.00 in 13.00–16.00
- sreda 8.00–12.00 in 13.00 –17.00
- petek 8.00–12.00

ter na naslednjih telefonskih številkah Službe za stanovanjska razmerja: 01/306-14-34, 01/ 306-14-02, 01/306-15-33, 01/306-14-62, 01/306-14-16, 01/306-14-25, 01/306-14-56, 01/306-14-13, 01/306-14-40, 01/306-15-68, 01/306-14-38.

Sašo RINK
DIREKTOR

»Ljubljana daje vtis priljubljenega obmorskega mesta«

Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Melanie Hamilton

Tara-Lee, arhitektka

Mark Decker

Katherine Fleming Decker

Mantas Balakauskas

Lucine Grigoryan

Sheetal

Milica Eseš Pinter

Na predvečer svetovnega dneva turizma 27. septembra se je odvil prvi mednarodni tek Vzvratno v Sloveniji, ki je promoviral zeleni turizem in trajnostno življenje, prijazno človeku in naravi, hkrati pa simbolno odprl osrednji globalni zeleni turistični dogodek, mednarodno konferenco Global Green Destinations Day v Ljubljani. Tako rekoč vsak dan vse leto pa Ljubljano promovira rekordno število turistov, ki je do konca letošnjega avgusta za 7 odstotkov višje od prav tako rekordnega lanskega. Tujci nam želijo, da bi zmeraj ostali tako zeleni, čisti, gostoljubni in prijazni, doma pa je nekatere že malo strah, da bi z množico gostov mesto postalo manj prijazno domačinom. A si Ljubljane kot speče Trnuljčice ni več mogoče predstavljati, preveč cveti, ko jo občuduje toliko navdušenih oči, ko jo to občudovanje mladostno poživlja in ji obenem prinaša večjo blaginjo.

Melanie Hamilton, gradbenica, Nova Zelandija

V Združenem kraljestvu sem nekaj časa delala, zdaj pa sem, preden se vrnem domov, na oddihu po Evropi. V Ljubljani sem se ustavila, ker sem na spletu videla zelo lepe fotografije in morala sem jo videti še v živo. Mesto ima politiko trajnostnega razvoja in to se občuti na vsakem koraku. Zelo praktično je na primer ločevanje odpadkov v podzemnih zbiralnicah, to se mi zdi zelo uporabno in tudi na oko nemoteče. Občutek imam, da je Slovenija na pogled veliko bolj zelena kot Nova Zelandija.

Tara-Lee, arhitektka, Auckland, Nova Zelandija

V Evropo sem prišla na obisk k prijateljici in njeni znanci so nama priporočili ogled Ljubljane. Glede na to, da me tudi po stroki zanima arhitektura, se mi zdi, da je Ljubljana mesto, ki bi ga moral videti in arhitekturno proučiti kot primer dobre prakse vsakdo iz naše stroke. Vidi se, da skozi zgodovinska obdobja Ljubljana ni bila nikoli prepuščena naključju glede arhitekturnega načrtovanja. Vse je lepo zloženo, nič ne štrli. Ne samo arhitektura, tudi tako imenovani vpliv političnih sistemov ne zmoti Ljubljane kot arhitekturne celote. Spoštovanje vsem, ki so Ljubljani dali ta pečat, in želim si, da bi mesto tudi v prihodnje ostalo na tej poti.

Mark Decker, profesor, Seatle, ZDA

Prihajam iz Seatla, a sem do nedavnega delal za neprofitno šolo *American Cooperative School of Tunis* v Tuniziji. Z ženo sva se po srečnem spletu okoliščin znašla v Ljubljani. Najine senzorične brbončice so se z vašo kulinariko in pijačo popolnoma predramile. Sveže pripravljena hrana s sestavinami iz Slovenije in profesionalna postrežba v lokalu v Stari Ljubljani. Gurmani pridemo pri vas na svoj račun. Želim si, da bi lahko ostala pri vas dalj časa. Zagotovo pa se še vrneva!

Katherine Fleming Decker, Seatle, ZDA

Kot je že rekel moj mož, sva povsem po naključju prišla v Slovenijo. Seliva se namreč v Dubaj, pa sva na Dunaju imela opravke na ambasadi. Bila sva tudi na Bledu. Ljubljana se mi je lepo vtisnila v spomin, še posebej njeni prebivalci in njena urejenost. Vsem prijateljem, ki radi potujejo, bom priporočala obisk te majhne dežele na tem koncu sveta.

Mantas Balakauskas, Vilna, Litva

Ljubljana me spominja na Vilno. Zdi se mi zelo podobna. Je prijetna, lepa in čista. Obiskal sem še Zagreb in Beograd in med vsemi tremi je vaše mesto najbolj sproščeno in udobno.

Lucine Grigoryan, zaposlena na področju digitalnega marketinga, Yerevan, Armenija

V Ljubljani sem bila že večkrat. Živim v Bratislavi in mi je obisk vašega mesta razmeroma blizu. Mesto ima zelo lepo energijo. Večerno življenje je zelo živahno, še posebej ob Ljubljanici. Všeč mi je tudi celostna podoba tako Slovenije kot mesta Ljubljane. Slovenija z »love« in Ljubljana kot zelena prestolnica Evrope 2016. Vse je nevsiljivo in se zdi, da je najboljše mogoče.

Sheetal, Kerala, Indija

Tudi jaz sem zaposlena Bratislavi in nazadnje sem bila v Ljubljani samo za dobre pol ure in vedela sem, da se moram vrniti, saj je bilo odločno premalo. Zdaj uživam in srkam lepote mesta. Všeč mi je tudi, da je v mestu veliko mladih ljudi. To daje prestolnici svojstven čar.

Milica Eseš Pinter, Bač, Srbija

Zanimivo se mi zdi, kako Ljubljana daje vtis priljubljenega obmorskega mesta. Zakaj? Delno zaradi arhitekture, delno s povezanostjo mesta in vode, delno zaradi neposrednega življenja ob vodi. Ogledala sem si tudi Narodno galerijo, ki je sijajna! Ljudje ste zelo odprti do tujcev in zelo profesionalni. Imela sem tudi slabo izkušnjo z nekim moškim, ki je oblečen v slovensko narodno nošo in igra na harmoniko. Ljudje z neprijaznim in grobim obnašanjem mečejo senco na vse, kar turisti doživimo lepega v Ljubljani.

32. Slovenski knjižni sejem – od 23. do 27. novembra!

Zdravko Kafol, predsednik UO 32. SKS

Veliko je razlogov, zakaj obiskati najstarejši, največji in najpomembnejši knjižni dogodek pri nas. Eden je najpomembnejši. Branje še nikoli ni bilo tako pomembno, kot je danes. Branje odpira vrata. S tem, ko beremo, ne pokažemo le, kdo smo, ampak kaj želimo postati. Julian Barnes pravi, da je branje edina prava stvar na svetu! Ne verjamete? Obiščite 32. Slovenski knjižni sejem. V petih dneh vas na stotih razstavnih prostorih čaka tri tisoč novih knjig, srečali se boste lahko z enim od stotih domačih in dvajsetih tujih avtorjev, prisostvovali eni od dvesto petdesetih spremljevalnih prireditev, postali boste del 30.000-glave množice plemena bralcev.

● Država v fokusu je Italija. Tako v Ljubljano prihajajo: **Susanna Tamaro**, **Paolo Rumiz, Antonio Scurati** , **Andrea Tornielli**, **Franco Berardi – Bifo**, **Cristina Battocletti**, **Elisabetta Sgarbi**. Italijansko bo dišalo tudi iz kotička Kulinartfesta, italijanske teme bo predstavil program Debatne kavarne, Založniška akademija bo gostila nekaj vidnih predstavnikov panoge iz Italije, nekatera sejemska prizorišča bomo opremili z italijanskimi interierji ... Dobrodošla, *bella Italia*! ● Otroški knjižni festival Cicifest bo še posebej živ, zabaven in poučen, njegov ambasador je **Niko Grafenauer.** ● Sejem vse bolj postaja tudi družabni dogodek, vesel in živahen; z nami bodo **Ditka Haberl, Manca Izmajlova, Adi Smolar** … Lahko si bomo ogledali predstave gledališča Kamišibaj, **Damir Zlatar Frey**, koreograf, režiser, pisatelj, bo predstavil svojega *Kristalnega kardinala*, pomagala mu bo **Nataša Barbara Gračner**, v sodelovanju s Slovenskim gledališkim inštitutom bo na sejmu poleg drugih tudi legendarna **Milena Zupančič**. ● Na sejmu bodo na posebnem dogodku z naslovom *Ker nam ni vseeno* brali iz svojih priljubljenih knjig znani Slovenci in tako začeli nacionalno kampanjo *Slovenija bere*. Branje je zdravo zate in za državo, pravi **Manca Košir**, ena od ambasadork kampanje. Predsednik RS **Borut Pahor** je častni pokrovitelj kampanje. ● Petek in sobota bosta priložnost za *pozen večerni nakup* do 22. ure. ● Spremljajte nas na FB-strani in na spletu (@SlovenskiKnjizniSejem, www.knjiznisejem.si), kjer izveste vse v zvezi s sejmom. Vstopnine ni - vabljeni!

Ljubljanski vestnik

Jubilejni koncert Orkestra Slovenske vojske 17. oktobra v Cankarjevem domu

Pripadniki Slovenske vojske ob 20-letnici Orkestra Slovenske vojske pripravljajo jubilejni koncert, ki bo v ponedeljek, 17. oktobra, ob 19:30 v Cankarjevem domu. Na sporedu bodo številne glasbene poslastice za različne okuse. Orkester se bo predstavil z različnimi zasedbami in solisti, s katerimi tudi sicer sodeluje na vrsti prireditvah doma in v tujini. V 20-letnem delovanju je orkester dosegel prepoznavno zvočnost in je v glasbenih krogih cenjen kot vrhunski izvajalec različnih glasbenih žanrov, pri širši publiki pa priljubljen zaradi zavzetega in kakovostnega glasbenega podajanja. V prepletanju fanfar, koračnic, najlepših zimzelenih melodij iz slovenske in svetovne zakladnice klasične in zabavne glasbe bodo obujali spomine na preteklih 20 let in pokazali svoje poslanstvo. Prepustite se slavnostnim zvokom in prijetnim presenečenjem v družbi Orkestra Slovenske vojske. - Na sporedu bodo dela Jožeta Privška, Johna Williamsa, Johannesa Sterta, Carla Philippa Emanuela Bacha, Michaela Camila, Primoža Peterce, Matjaža Vlašiča, Tadeja Hrušovarja, Johna Kanderja, Tomaža Domicelja, Maca Davisa, Arethe Franklin, Vinka Štrucla, Slavka in Vilka Avsenika ter Bojana Adamiča.

Ljubljanski grad
Ljubljana Castle

Jesenske počitniške delavnice: Srednjeveško življenje na gradu

Ljubljanski grad, 2. – 4. november 2016, med 10.30 in 13.30

Pred več kot 500 leti je dal cesar Friderik III. Habsburški na griču nad mestom Ljubljano zgraditi mogočen grad, ki stoji še danes. Dnevni utrip srednjeveškega življenja se je zelo razlikoval od današnjega. V sklopu tridnevnih raziskovalnih in ustvarjalnih počitniških delavnic bomo tokrat pobliže spoznavali, kakšen je bil vsakdan preračunljivih in spletkarskih cesarjev, lepih princes ter pogumnih in plemenitih vitezov. Delavnice so primerne za starejše predšolske otroke in učence prve triade.

Cikel predavanj »Zidarstvo kot metafora«

Ljubljanski grad, Grajsko gledališče, 8., 15. in 29. 11. 2016, vsakič ob 18. uri

»Kaj je prostozidarstvo? Od kod izvirajo prostozidarji? Kdaj je nastala prva loža na Slovenskem? Katere znane osebe lahko zasledimo v njihovih vrstah? Kakšna je resnica o prostozidarstvu?« V povezavi s prostozidarstvom se pojavljajo številna vprašanja, še več pa je različnih, pogosto nasprotujočih si odgovorov nanja. V novembrskem ciklu predavanj »Zidarstvo kot metafora« bo predavatelj dr. Matevž Košir predstavil razvoj prostozidarstva od 18. stoletja dalje pri nas in v tujini in odgovoril na številna zastavljena vprašanja na podlagi preverljivih dejstev in arhivskih dokumentov. Osvetlil bo tudi nekatera burna in manj znana dogajanja ter predstavil muzejsko prostozidarsko dediščino, ki jo lahko občudujemo še danes.

Letni koncert zbora Lipa zelenela je …

Bogdan Učakar

Tudi letos so nas pevci mešanega pevskega zbora Lipa zelenela je … povabili na svoj letni koncert v dvorano Konservatorija za glasbo in balet. Doživeli smo pesemski čistopis, popotovanje z odličnima vodičema. Na pevsko popotovanje z novim zborovskim sporedom v dveh pevskih poglavjih in z zelo izbirčno pozornostjo do zborovskih del ter njihove sporočilne logičnosti. Koncertu so dali naslov *Naši spomini*. Letošnji, že 34. letni koncert je imel še poseben umetniški pomen, saj sta stopila k pogovoru z zborom maestro Marko Munih ob svoji osemdesetletnici, zdajšnji zborovodja Karl Leskovec pa je dopolnil svojo sedemdeseto. Marko Munih je bil dolgoletni dirigent Akademskega pevskega zbora (1965–1975), pa tudi soustanovitelj in prvi dirigent zbora Lipa zelenela je …, ki ga je decembra 1983 dvakrat predstavil na velikem odru Cankarjevega doma. Še veliko več podatkov o maestru Marku Munihu pa je v lepi in bogato ilustrirani novi knjigi o slavljencu, ob številnih vestno zbranih podatkih o življenju in delu, predvsem glasbenoumetniškem, ki jih je v knjigi uredila avtorica Danica Taljat.

V prvem poglavju sporeda je zbor vodil maestro Marko Munih z izkušnjo notranjega miru, suverenega znanja in vednosti, vseh tistih vrednot, ki jih lahko spoznamo iz njegovih besed v knjigi. Takole pravi: »Zrelost in dolgoletne izkušnje prinesejo spoznanje, kdaj je tisto, kar ustvariš, prava umetnost … Vsak glasbenik mora prehoditi dolgo pot, da to začuti.« Z zborovskimi deli Gallusa, Palestrine, pa naših, v umetniški obliki in priredbah Emila Adamiča, Josipa Pavčiča, pa dvoje Munihovih, Zvonikarjeva po Blažu Potočniku in ljudsko *Slišala sem ptičko pet* in še dve v priredbi ljudskega pravira Mateja Hubada in Lojzeta Lebiča. Vse izvedbe osmih zborov iz prvega dela so imele pod roko Marka Muniha izrazito ljudsko emocionalno pevsko definicijo. V notni beležnici pa bi morali omeniti oba zbora Gallusa in Palestrine, izčiščena sleherne akademske žirijske mumificiranosti, pa ljudsko *Gor čez jezero* ali pa kar socialno eksistenčno zborovsko delo *Sam* Josipa Pavčiča. Zadostoval je dirigentov pogled in zbor je razumel vse.

V drugem delu sporeda smo poslušali tudi osem zborov iz širše ljudske zborovske panorame, pa s kar lepo simetrijo s prvim delom. V tem zborovskem poglavju smo prvič slišali dvojni krst. Zbor *Iz neba ljubezni* Tomaža Habeta in zbor *Spomini* Iztoka Lajovica, ki je posvečen zboru. Bolj živahno družbo so obema zelo čustveno taktilnima zboroma delali ljudski vzorci zborov Marka Tajčevića, Stevana Mokranjca, Gajdova, Verhaegena, Termonta in Matije Tomca. Vse zbore, nekatere kar skoraj za kakšne scenske vidike, je naš zbor obvladal z gladko in duhovito igrivostjo, vedno in povsod rahlo nad odrom, ki mu je gesto dodajal tudi dirigent Karel Leskovec. Še list iz notne beležke. V spomin se je vtisnil lirični zbor makedonske ljudske v priredbi Gajdova, pa poljska in češka ljudska, stezice koroške ljudske pa za zbor niso bile le včasih, ampak še kako za danes.

Z besedo je zborovski koncert povezoval Vladimir Jurc, našel tudi kakšno bodico in anekdotično klico s spominsko zborovsko razsežnostjo s takšnim kar svojim recitalom. Letošnji koncert je bil prelepa vezenina z veliko vzorci, pa tudi beseda je kar dohitevala pesem. Še posebno ob koncu koncerta, ko sta zazveneli pesem na odru s tisto v dvorani s himnično Jenkovo *Lipa zelenela je* … kot najlepše darilo in voščilo navdušenih poslušalcev in nova spodbuda za tiste na odru. Bo zbor kmalu dočakal tudi kakšne mlade sadike pevcev, ki bodo zavestno spoštovali dolgo dediščino zbora, da z novimi pevskimi hotenji stopijo v njihovo družbo in druženje?

Foto: arhiv Mini teatra

Prizor iz Avdićevega Mefista.

Avdićev Mefisto v Miniteatru

»Dvatisoč šestnajsto. Svet gre h koncu. Bog se je umaknil. Nikogar več ni, ki bi režiral Fausta. Mefisto vstopi v bife …« Damir Avdić je ustvarjalec, ki si ga je velik del slovenske javnosti v minulem letu zapomnil po grožnji o prepovedi podaljšanja začasnega bivanja v Republiki Sloveniji

oziroma po nastopu na državni proslavi, na kateri je del Prešernove Zdravljice zapel v bosanščini … vendar si zagotovo zasluži mnogo več kot le tosortno pozornost. Je predvsem umetnik, ki s svojo brezkompromisno ostrino besede in performansa udari naravnost v obraz. Je glasbenik, pisatelj, pesnik, performer.

Tako je septembra prvič uzrlo odrske luči – te je sijajno oblikoval Janko Oven – tudi njegovo drugo dramsko delo *Mefisto*. Na odru, očiščenem odrskih iluzij, z Gregorjem Zorcem preigravata zgodbo življenja človeškega in božanskega duha. Mefista in Boga. Pacienta in psihiatra. Režiserja in akterja. Damirja Avdića in Grega Zorca. Narativno nit pleteta iz religije, filozofije, politike, gospodarstva, umetnosti, protagoniste pa najdeta tako v beguncih kot anarhistih in nacistih, oziroma se poigravata z Nietzschejem, Tovšakovo, Zidarjem, Lars von Trierjem, Frljićem, Balaševićem, Šerbedžijem in še kom. In na odru je moč videti tudi kuro oziroma dve. Skratka, fikcija, ki lucidno in z ironično konotacijo osvetljuje realije … a ironijo razsekata na kose, ki se zataknejo v želodcu.

Igralska prezenca, še zlasti demonizirana preobrazba Avdića v drugem delu, obeh protagonistov je močna, četudi je predstavi pripeta žanrska označba konverzacijska drama. Avdićev Mefisto ne ponudi sodnega dne ali emotivne erupcije, vendar je dogodek, ki ga ne gre zamuditi, saj pusti močne sledi še dolgo po slišanem/videnem in potrebo po diskusiji.

Ponovitvi bosta v Mini teatru Ljubljana 12. in 25. oktobra, obakrat ob 20.00.
● Avtor besedila in režija: Damir Avdić, ● Nastopata: Grega Zorc in Damir Avdić, ● Glasba: Damir Avdić, ● Oblikovanje svetlobe in tehnično vodstvo: Janko Oven, ● Vodja produkcije in izvršna producentka: Tina Dobnik, ● Produkcija: Maska, ● Koprodukcija: Mini teater, Desiré • Central Station International/Regional Theatre Festival & Pozorište »Kosztolányi Dezső« (Subotica, Republika Srbska). ● Projekt sofinancirata Ministrstvo za kulturo RS in Mestna občina Ljubljana

Foto: Pure Souls Media

Film Ne meč'mo hrane stran s pripovedjo o na milijardah ton zavržene dobre hrane v Severni Ameriki trka na našo vest.

Ne meč'mo hrane stran

Zgodba o odpadni hrani

Društvo Ekologi brez meja vabi na javno predvajanje filma *Ne meč'mo hrane stran*. Vsebina filma: Jen in Grant sta filmska ustvarjalca in ljubitelja hrane, ki ju obnori problematika zavržene hrane – od kmetije, prodaje in na koncu v lastnem hladilniku. Po spoznanju, da vsako leto v Severni Ameriki zavržejo za milijarde dolarjev dobre hrane, se zavežeta, da ne bosta več nakupovala hrane in da bosta preživela le od zavržkov. Kar med preizkusom ugotovita, je resnično šokantno.

Lokacija: Kino Šiška
Datum: 17. 10. 2016
Ura: 19.00
Več informacij na spletni strani Društva Ekologi brez meja: www.ebm.si

Jesenska akcija Zdravstvenega doma Ljubljana za zaščito pred nevarno boleznijo, ki jo prenašajo klopi

V treh enotah Zdravstvenega doma Ljubljana (ZDL) bo od 25. do 27. oktobra potekalo cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu (KME) po ugodnejši, enotni ceni 20 evrov za odmerek, ki bo veljala za odrasle in otroke. Akcijo pripravljajo z namenom, da bi povečali zaščito prebivalcev, saj Slovenija sodi med endemske države z visoko obolevnostjo za to nevarno boleznijo, za katero ne poznamo zdravila. Akcija cepljenja bo potekala od 8. do 18. ure v zdravstvenih domovih Bežigrad (Kržičeva ulica 10), Moste-Polje (Prvomajska ulica 5) in Šiška (Derčeva ulica 5). Naročanje na cepljenje ni potrebno, kdor ima cepilno knjižico, pa naj jo prinese s seboj.

Foto: arhiv MOL

Skica zapore.

Oviran promet po Celovški cesti

Zaradi obnove vročevoda bo od petka, 7. oktobra, do predvidoma 22. oktobra 2016 promet oviran na Celovški cesti, na križišču s severno obvoznico v smeri proti središču mesta. Zaprta bosta vozna pasova ter pas za zavijanje desno na obvoznico (smer Koper) in na Majorja Lavriča ulico. Promet proti središču mesta bo zato potekal le po enem voznem pasu. Dostopi do obvoznice bodo urejeni po Korenčanovi ulici in Regentovi cesti (na priključek Ljubljana–Dravlje) ter po servisni cesti in Cesti Ljubljanske brigade (na priključek Ljubljana – sever). Voznike prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije.

Ciklus predavanj o razvoju človeške zavesti

Vljudno vabljeni na ciklus predavanj: ● **11. 10. 2016:** Ali obvladujem svoj um ali um obvladuje mene?, ● **18. 10. 2016:** Ali verjamem v slepo srečo ali v zakon vzroka in posledice?, ● **25. 10. 2016:** Kako se osvobajam negativnih čustev in razvijam dobre lastnosti?, ● **8. 11. 2016:** Skrivnost harmonije med žensko in moškim, ● **15. 11. 2016:** Zaživimo kot zavestna, svobodna bitja – bitja védenja. Torkova predavanja vsakokrat potekajo ob 19.00 v Študentskem kampusu, Pivovarniška 6, Ljubljana (modra čitalnica), predavateljica Viktorija Kos, avtorica knjige *Razcvet zavesti*. Organizira Društvo Razcvet zavesti, za študente in dijake vstop prost, S: www.razcvet-zavesti.si/izobrazevanje/ 040-171-878.

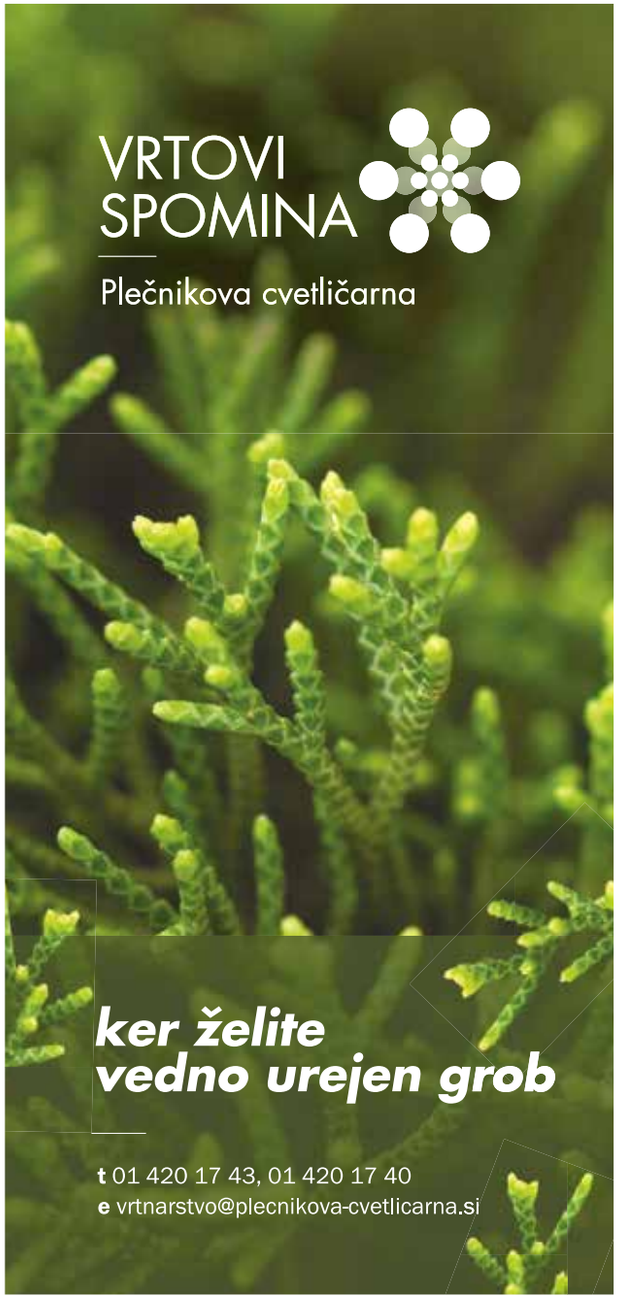

Dokumentarni film o Brunu Gröningu

Krog prijateljev Bruna Gröninga vabi na projekcijo dokumentarnega filma *Fenomen Bruno Gröning*. Film prikazuje delovanje znamenitega zdravilca po drugi svetovni vojni, ki je v življenju posameznikov pustila globoke duševne rane, telesne poškodbe in bolezni. Odgovor na stiske ljudi v tistem in današnjem času je Gröningov sistem duhovne prenove človeka in planeta. Film bo na ogled 20. novembra 2016 od 14. do 19.30 ure z dvema odmoroma v M hotelu, v dvorani H ali J. Vstopnice lahko rezervirate na številki 041/ 614 325. Vstop prost. Več na www.bruno-groening-film.org.

ŽALE

ŽALE pred dnevom spomina na umrle

Obveščamo vas, da v času pred dnevom spomina na umrle na pokopališču Žale organiziramo prevoze z električnimi vozili, ki so namenjeni predvsem prevozu invalidov in starejših oseb, ki težko hodijo. V času od 22.10. do 31. 10. 2016, bo električno vozilo, med 9. in 17. uro, vozilo po voznem redu. Vsako uro bo s 1. postaje krenilo ob polni uri, z 8. postaje pa na pol ure. Ustavljalo se bo na osmih postajališčih na starem in novem delu pokopališča Žale: ● pri cerkvi Sv. Križa pri glavnem vhodu na

pokopališče Žale, ● v bližini Lipe sprave in italijanskega pokopališča, ● na križišču PST in glavne poti na pokopališču, ● na PST pri fontani Kamen življenja, ● na križišču Poti med javorji in Poti med akacijami, ● na križišču Poti med javorji in Poti med gabri, ● pri vhodu na oddelek D7 in D9, ● pri zvončku Navček. Vsa postajališča bodo označena s tablami, poleg njih pa bodo postavljene klopi.

Od 23. 10. do 31. 10. 2016 bosta med 9. in 17. uro vozili še dve dodatni električni vozili Kavalir, ki pa ne bosta vozili po voznem redu, pač pa krožili po pokopališču. Popeljali vas bosta do želenega groba (oz. kolikor blizu bo mogoče) in vas potem odpeljali nazaj na izhodišče (oz. kamor boste želeli). Vozili lahko ustavite kjerkoli in kadarkoli v tem času. Voznike lahko pokličete tudi na telefonsko številko 031/666-332.

Vse vožnje so BREZPLAČNE. 1. novembra vozila ne bodo vozila.

Mojstri hišni pomočniki

Za različna obrtniška dela v stanovanju (elektrika, vodovod, pleskanje, čiščenje, montaže, manjša zidarska dela …) in okolici stavbe na vrtu ter nujne intervencije ob okvarah se lahko obrnete na strokovno zanesljive, hitre in cenovno konkurenčne mojstre iz družinsko povezane skupine Datis (www.datis.si). Delovni čas pon.-sob. od 7. do 18. ure, v nujnih primerih tudi zunaj delovnega časa. M: 041/ 813 519, mojster Brane.

Eugenija Bujak na zmagovalni stopnički na svetovnem ženskem kolesarskem tekmovanju

Župan Zoran Janković je 26. septembra ob prvi zmagi v prestižnem ženskem kolesarskem tekmovanju World Tour sprejel članice ženske profesionalne kolesarske ekipe BTC CITY Ljubljana. V svetovni eliti kolesark se je najbolje odrezala **Eugenia Bujak**, ki je s časom 3 ure 12 minut in 31 sekund na 121-kilometrski preizkušnji ekipi priborila prvo zmago na tem tekmovanju. Kolesarke so morale prevoziti 121 kilometrov. Prvi del dirke je zaznamovala tudi Špela Kern, ki je nekaj časa bežala. Na vrhu prvega vzpona v tretjem krogu pa je glavnina razpadla in v ospredju je ostala skupina vsega 15 kolesark, v kateri je bila tudi Eugenia Bujak. Na koncu se je za zmago borila skupina 12 kolesark.

INFO TOČKA 65+ in osebe z oviranostmi, Mačkova ulica 1

V prostore Informacijske točke 65+ in za osebe z oviranostmi ste vabljeni vsi starejši meščani in osebe z oviranostmi Mestne občine Ljubljana po koristne informacije o različnih programih, ki jih Mestna občina sofinancira pri mnogih organizacijah in javnih zavodih prav za vas! Morda vas zanimajo termini in lokacije računalniških tečajev, delavnica fotografiranja, delavnica recikliranih izdelkov za vrt, kako naročiti hrano na dom, brezplačen posvet o prireditvi bivalnega okolja ali kako kandidirati na razpisu za najem varovanega stanovanja? Morda vam dela preglavice izpolnjevanje kakšne vloge ali obrazca? Ali pa vas zanima vam najbližji Center aktivnosti? Vse to in druge koristne informacije lahko pridobite v Info točki 65+ in osebe z oviranostmi.

Uradne ure: ob ponedeljkih in petkih od 10. do 14. ure in ob sredah od 12. do 16. ure.

T: 01/306-11-74

E: 65+@ljubljana.si

Mediacijski center Ljubljana

V Mediacijski center Ljubljana ste vabljeni vsi občani, ki imate kakršen koli spor in ga želite urediti v postopku mediacije. Mediacija je dopustna le o zahtevkih, o katerih lahko stranke prosto razpolagajo. Lahko gre za spor z drugo fizično osebo ali pravnimi osebami kot uporabniki storitev javnih služb in izvajalci javnih služb v Mestni občini Ljubljana. Vabljene ste tudi pravne osebe, civilna družba, zaposleni v Mestni občini Ljubljana in država, če ste v sporu z Mestno občino Ljubljana ali organizacijami, ki jih je ustanovila Mestna občina Ljubljana, ter želite spor rešiti s pomočjo mediatorja. Mediacija je postopek alternativnega reševanja spora s pomočjo tretje nevtralne osebe (mediatorja), ki strankam pomaga doseči sporazum. Mediacijski postopek je neformalen, vendar strukturiran – ima določene faze. Postopek je zaupen, zato se stranke počutijo varno, kar prispeva k lažjemu reševanju spora.

Kontakt: Adamič-Lundrovo nabrežje 2, I. nadstropje – soba 142, 1000 Ljubljana, T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljana.si, S: www.mediacije.si
Uradne ure: pon., tor, čet , pet. od 9. do 13. ure, sre. od 14. do 18. ure.

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Janković ima **vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat**, ko je v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, **med 14. in 20. uro** osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani. Za pogovor se lahko prijavite po telefonu na Odsek za pobude meščanov, na telefonskih številkah **01/306 12 82 ali 01/306 10 65**.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani http://www.ljubljana.si/, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

Pokliči me!

● **Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja: T:** 01/437 20 10 (ambulanta), **T:** 01/437 91 28 (posvetovalnica); ● **TOM - telefon otrok in mladostnikov: T:** 116 111; **Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana** - klic v duševni stiski: **T:** 01/520 99 00 (od 19. do 7. ure); ● **Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana**, humanitarni center: **T:** 01/256 26 35, brezplačen **T:** 080 88 84, materialna oskrba pon. in tor. od 12. do 16. ure, sreda od 10. do 17. ure, sprejem donacij pon. in tor. od 8.00 do 17. ure, sre. od 8. do 18. ure, čet. od 8. do 16. ure, oskrba brezdomcev čet. in pet. od 10. do 12. ure, **E:** info@rdecikrizljubljana.si; ● **Društvo SOS telefon** za ženske in otroke – žrtve nasilja, Svetovanje žrtvam nasilja in varne namestitve: **T:** 080 11 55 (pon.–pet. od 12. do 22. ure, sob, ned. in prazniki od 18. do 22. ure); **F:** 01/524 19 93 (namenjen gluhim, žrtvam nasilja); ● Svetovalni telefon za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: **T:** 031/722 333 (tor. od 17.00 do 20.00 ure), E: drustvo-sos@drustvo-sos.si, S www.drustvo-sos.si; ● **Društvo za nenasilno komunikacijo,** Svetovanje žrtvam nasilja, varne namestitve in programi za povzročitelje nasilja: **T:** 01/ 434 48 22 (pon., tor., čet. od 10. do 15. ure), **E:** info@drustvo-dnk.si, **S:** www.drustvo-dnk.si; ● **Ženska svetovalnica,** Krizni center za ženske, žrtve nasilja**: T:** 031/233 211 (24ur/dan), **E:** zenska@svetovalnica.org, **S:** www.drustvo-zenska-svetovalnica.si; ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju**, Svetovanje žrtvam spolne zlorabe: **T:** 080 2880, 01/431 33 41 (pon., tor. in čet. od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure), **E:** spolna.zloraba@siol.net, **S:** www.spolna-zloraba.si; ● **Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi,** Svetovanje žrtvam trgovine z ljudmi in varna namestitev**: T:** 080 17 22 (pon.–pet. od 9.00 do 13.00 ure), **E:** info@drustvo-kljuc.si, **S:** www.drustvo-kljuc.si; ● **YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa;** Neodvisno življenje hendikepiranih – osebna asistenca: **T:** 01/521 22 77, **E:** yhd-drustvo@yhd-drustvo.si; ● **Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana,** Prva socialna pomoč kasneje oslepelim in slabovidnim osebam in njihovim svojcem: **T:** 01/252 23 60, **E:** info@mdsslj.si; ● **Mestno društvo gluhih Ljubljana**: **T:** 01/430 30 08, **E:** mdg-ljubljana@guest.arnes.si; ● **ROZA ALARM!** Prijava homofobne diskriminacije in nasilja, **S:** www.ljudmila.org/lesbo/alarm; ● **CSD Lj. Moste Polje – skupnostni programi za mlade,** dnevni centri za otroke in mladostnike s težavami v odraščanju: **Korak**: **T:** 01/ 520 64 40, 040/777 885, **Cona Fužine**: **T:** 01/540 08 50, 041/553 569, **Cent'r Moste**: **T:** 01/587 34 37, 040/161 010; **Svetovalnica Fužine: T:** 01/520 64 42, 040 666 320, **S:** www.csd-ljmostepolje.si; ● **Center za psihološko svetovanje POSVET: T:** 031 704 707, **E:** posvet@posvet.org in info@posvet.org, **S:** www.posvet.org, pon.-pet. od 12. do 19. ure; ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol: **T:** 041/ 590 789, **E:** alanon@email.si; ● **Anonimni alkoholiki**: **T:** 01/433 82 25, **E:** aa.slo@amis.net, **S:** www.aa-drustvo.si; ● **Združenje DrogArt** za zmanjševanje škodljivih posledic drog in alkohola med mladimi nudi individualno, telefonsko ali spletno svetovanje: **T:** 01/439 72 70, 041/730 800, **E:** info@drogart.org; ● **Zavod MISSS** – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije: **T:** 01/510 16 76, 051 300 380, **S:** www.misss.si, pon. do čet. od 15.30 do 17.30 ure; ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD): T:** 01/239 65 02, **Zavod Pristan**: **T:** 01/547 95 79, 031/702 698; ● **Spominčica, Slovensko združenje za pomoč pri demenci: T:** 059 305 555 (pon. do čet. od 12. do 15. ure); ● **Dnevni centri aktivnosti za starejše:** DCA Mestne zveze upokojencev: **T:** 01/430 51 520, 051 664 801; Center aktivnosti Fužine: **T:** 01/587 46 00, 051/441 791; Dnevni center Društva gluhih in naglušnih Ljubljana: **T:** 01/528 44 93; ● **Mediacijski center Ljubljana: T:** 01/306 10 74, **E:** mediacija@ljubljana.si, **S:** www.mediacija.si, ● **Mediacijski center ZDL: T:** 01/2007 636, 01/2007 643, **E:** mediacijski.center@zd-lj.si, **S:** www.zd-lj.si ● **Zavetišče za zapuščene živali Ljubljana**: **T:** 01/256 02 79; pon.-pet. od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sob., ned. in prazniki od 12. do 15. ure; za oddajo najdenih živali (24 ur/dan); ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet MU MOL: T:** 01/306 17 14, zapuščena vozila: **T:** 01/ 306 16 25; **Mestno redarstvo MU MOL**: **T:** 01/306 16 32; ● **Odsek za pobude meščanov MU MOL: T:** 01/306 12 82; ● **Dežurna številka Inšpektorata MU MOL:** informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnikih onesnaževanja okolja: **T:** 01/306 16 04; ● **Javni holding Ljubljana: T:** 01/474 08 00, pon. od 8. do 13. ure, sre. od 8. do 14. ure in pet. od 8. do 12. ure; ● **JP ENERGETIKA,** Center za pomoč uporabnikom: **T:** 080 28 82, JP Vo-Ka, dežurna služba Vodovod: **T:** 01/580 81 12, dežurna služba Kanalizacija: **T:** 01/580 82 12, brezplačen **T:** 080 86 52; ● **JP SNAGA,** Center za podporo in pomoč uporabnikom: **T:** 01/477 96 00; ● **JP LPP**, Prevoz na klic in informacije za osebe z oviranostmi v mestnem potniškem prometu: **T:** 01/582 24 25, 051/ 44 99 92 (24 ur/dan); ● **Varuh človekovih pravic,** informacije in brezplačen **T:** 080/15 30; ● **Policija: T:** 113; ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja: T:** 112.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode avgusta 2016

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljana in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest. Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni stani www.vo-ka.si v rubriki »Kakšno vodo pijemo«.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so na voljo v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode julija 2016

( ) - meja zaznavanja merilne metode (LOD)

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode julija 2016 niso bile presežene na nobenem merilnem mestu.

Zrak v Ljubljani junija 2016

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo od začetka januarja 2016 do konca junija zabeležili 29 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev. Preostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011 in 8/2015) veljajo naslednji normativi:

SO_2 (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO_2 (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m^3. Mejna urna vrednost je 200 µg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM_{10} (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m^3. Mejna dnevna vrednost delcev PM_{10} je 50 µg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m^3.

Rezultati notranjega nadzora avgusta 2016

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE: JARŠKI PROD	OSKRBOVALNO OBMOČJE: KLEČE, BREST
			2. 8. 2016	2. 8. 2016
pH		6,5 -9,5	7,5	7,5
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	379	433
Nitrat	mg/l NO_3	50	4,29	9,28
Nitrit	mg/l NO_2	0,5	<0,008	<0,008
Sulfat	mg/l SO_4	250	8,32	8,23
Klorid	mg/l Cl	250	4,11	7,09
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,04	<0,04
Bor	mg/l B	1	0,010	0,015
Krom	µg/l Cr	50	0,40	0,78
Svinec	µg/l Pb	10	0,22	0,12
Atrazin	µg/l	0,1	<0,007	<0,007
Desetilatrazin	µg/l	0,1	<0,009	0,015
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,006	<0,006
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,0044	0,038
Trikloroeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	<1,1	<1,1
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<1,1	<1,1
Escherichia coli	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d. o. o., september 2016

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Julija 2016

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	4. 7. 2016	0,006	(0,008)	<0.20	12	2,7
Šentvid IIa	4. 7. 2016	0,006	(0,008)	<0.20	16	2,9
Jarški prod III	4. 7. 2016	(0,002)	(0,008)	0,06	11	2,9
Hrastje Ia	4. 7. 2016	0,064	0,037	0,67	20	15
Brest IIa	4. 7. 2016	(0,002)	0,046	0,74	8,4	2,1

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2016, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani junija 2016

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO_2	NO_2	NO_x	Benzen	PM_{10}
Veljavnih podatkov *	90 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Maksimalna urna koncentracija	11	71	107	4	67
Maksimalna dnevna koncentracija	2	37	59	3	48
Minimalna dnevna koncentracija	0	12	16	2	16
Srednja (mesečna) koncentracija	2	25	36	2	26
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	0

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m^3.
** stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.*

Mestna občina
Ljubljana

ODSTRANIMO ZABOJNIKE ZA ZBIRANJE ODPADKOV Z JAVNE POVRŠINE

Inšpektorat Mestne uprave Mestne občine Ljubljana poziva vse občanke in občane, da si pozorno preberemo obvestila in napotila o obveznostih uporabnikov v publikaciji izvajalca javne službe SNAGA d.o.o. na mesečnih položnicah za plačilo storitev ravnanja s komunalnimi odpadki in obenem preverijo, kje stojijo njihovi zabojniki za zbiranje odpadkov, pa tudi ustreznost njihove vsebine.

Globa 200 evrov, če zabojnika po izpraznitvi ne odstranimo z javne površine

Kot izhaja iz določil Odloka o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov, zabojniki za zbiranje odpadkov, ki so dodeljeni uporabnikom, torej posameznim gospodinjstvom, ne smejo biti ves čas postavljeni na javni površini, temveč le na dan odvoza odpadkov, da izvajalec javne službe zabojnik izprazni, nato pa ga je potrebno z javne površine odstraniti. Stalna namestitev na javni površini namreč ovira nemoteno splošno rabo in vzdrževanje javnih površin, mestoma pa ima tudi neugoden vpliv na prometno varnost. Ravnanje v nasprotju z Odlokom je tudi prekršek, za katerega se lahko izreče globa v višini 200 evrov.

Implementacija določil Odloka v praksi je namreč segmentirana, torej v izvedbenem delu ločena na preventivne in izobraževalne aktivnosti izvajalca javne službe, ki pogosto ostanejo prezrte, ter preventivna in nadzorna opravila občinskega inšpektorata, ki pa so manj priljubljen pristop ureditve in usklajevanja predpisanih ravnanj, a pogostokrat potreben. Inšpekcijski nadzori so v preteklem obdobju potekali redno, v prihodnjem pa bodo intenzivirani do ureditve stanja na terenu. V času do **decembra 2016** pa ponujamo možnost uporabnikom, da sami odpravijo nepravilnosti in **odstranijo zabojnike za zbiranje odpadkov z javne površine.**

Za uspešno udejanjanje zastavljenih ciljev in uveljavljanje načel in določil veljavne zakonodaje na področju ravnanja z odpadki je nujno potrebno informiranje, izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje slehernega posameznika. Prizadevanja brez podpore in primerne okoljske ozaveščenosti prebivalcev sama po sebi ne bodo dovolj za dosego zastavljenega cilja, to je urejene in zdrave domače pokrajine. Vsi skupaj moramo spremeniti življenjski slog tako, da bodo tudi prostorske oziroma okoljske vrednote postale njegov sestavni del.

Obveščanje, izobraževanje in ozaveščanje posameznikov in družbenih skupin je prvi in že storjen korak k oblikovanju zrelega in odgovornega odnosa do prostora in okolja, v katerem živimo. Slednje mora postati vrednota, ki bo zasedala visoko mesto na naši vrednostni lestvici. Sorazmerno blagi so tako posledično lahko manj ali pa nepriljubljeni inšpekcijski ukrepi. Zmoremo?

Za lažje razumevanje dodajamo še poudarke iz Odloka o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov **(Uradni list RS št. 34/12; v nadaljevanju Odlok):**

- V 1. odstavku 7. člena Odlok določa, da je **zbirno mesto**, stalno mesto, ki **mora biti na zasebni površini** in je namenjeno za postavitev posod za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov, bioloških odpadkov in ločenih frakcij.
- Odstavek 8. člena Odloka določa, da je **prevzemno mesto** komunalnih odpadkov začasno mesto, **praviloma na najbližji javni površini**, namenjeno prevzemu mešanih komunalnih odpadkov, ločenih frakcij, bioloških ter kosovnih odpadkov in ne sme ovirati in ogrožati rabe teh površin. Prevzemno mesto mora biti določeno tako, da izvajalcu javne službe omogoča prevzem in odvoz komunalnih odpadkov.
- Odlok določa tudi, da lahko zbirno in prevzemno mesto stojita na isti lokaciji. **Zbirno-prevzemno mesto** je tako glede na določila 3. odstavka 7. člena Odloka stalno mesto, ki **mora biti na zasebni površini** in je namenjeno postavitvi posod za zbiranje mešanih, bioloških in kosovnih odpadkov ter ločenih frakcij in njihovemu prevzemu.
- 26. člen Odloka določa obveznosti uporabnikov, med katerimi v tretji alineji 2. odstavka 26. člena izrecno določa, da je **uporabnik dolžan po prevzemu komunalnih odpadkov**, torej potem, ko izvajalec javne službe izprazni polne zabojnike, **posode za odpadke namestiti nazaj na zbirno mesto**; umakniti jih mora z javne površine na zasebno površino. Ravnanje v nasprotju s citiranim določilom je prekršek, za katerega se lahko izreče globa v višini 200 evrov.